1891 HUSZONÖTÖDIK ÉVFOLYAM. 136. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, MÁJUS 19.

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, VI. SZERECSEN-UTCZA 35.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. DALSZINHÁZ-UTCZA 1.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN *főügynökségünknél:*
John F. Jones & Cie, 31 biz. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Dannebeg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 1.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
és valamennyi hirdetési iroda.

KÖNYV TÁRA

Forradalom a királynéért.

Natália királynét ma a szerb kormány ki akarta utasittatni Szerbiából, nagyszámu rendőrséggel vétette körül házát és a távozásra engedett két óra leteltével kocsin a belgrádi hajóállomáshoz szállittatta. Utközben azonban a belgrádi diákság a kocsit feltartóztatta, a lovakat kifogta és a királynét diadallal vitte vissza lakásába. Ezt a nevezetes jelentést a tényállásnak kimerítő részletes ismertetésével olvasóink megtalálják belgrádi tudósitónk táviratiban. Mikor e sorokat ismerjük, még csak a meghiusult kiutasitásról van tudomásunk, de alig hihető, hogy az élére állitott helyzet csak egy napig is ez állapotában megmaradjon és az éj folyamában érkező táviratink még uj jelenetek leirásával egészithetik ki a királynői dráma kritikus fordulatát. Valószinünek tartjuk, hogy a szerb kormány első felsülése után is módot keresett arra, hogy a királynét Belgrádból eltávolitsa, — és a mai események után ezt már becsülete is követeli, — de az eddigi jelentésekből bizonyos, hogy borzasztó ügyetlenséggel fogott a skupstina határozata által reá rótt feladatnak megoldásához.

Miután hetekig halasztotta a határozatnak végrehajtását és gondtalanul nézte, hogy időközben a kedélyek izgalma folytonos tápot nyert, a mai napon a lehető legnagyobb feltünéssel és mégis minden körültekintés nélkül vágott neki a kényes dolognak. A helyett, hogy az éjjeli homály védelme alatt intézte volna el a kiutasitást, déli időben csoportositotta össze a rendőröket és velök együtt egész Belgrádnak lakosságát a királyné háza előtt, órákat engedett elmulni a fölösleges rendőri brutalitás legizgatóbb jeleneteivel, elmulasztotta azonban a kellő katonai intézkedéseket, hogy a felzaklatott és szenvedélyre gyult néptömegek erőszakosságát meggátolhassa. Arra persze a belgrádi miniszter urak nem gondoltak, hogy egy szép asszony, kivált ha még szenvedő királyné és mater dolorosa glóriájával jelenik meg, mily könnyen hozhatja vad hevülésbe az ifju diákszíveket. Az ilyen romantikus költészet nem foglal helyet az államférfiak számitásaiban, a meddig mint a legnaturalisztikusabb valóság nyakon nem legyinti őket. A szerb radikális kormányon ez ugyancsak megesett.

A belgrádi diákok exaltált lovagiassága és az ő segitségökkel szerzett pillanatnyi győzelem nem teszi azonban csöppet sem igazoltabbá Natáliának eljárását. Inkább mint valaha, el lehet mondani, hogy vétett Szerbiának nyugalma, családjának dinasztikus érdeke, koronás fiának jövője ellen; viselkedése az ország alkotmányos hatalmai irányában a végső válság óráiban sem volt méltó sem a nőhöz, sem az anyához, sem a királynéhoz. Ki sorsának és nyilvános szereplésének tragikus fordulata óta mindenkor csak a perlekedésben mutatkozott felülmulhatlannak, most órákon át perlekedett a rendőrtisztekkel, az ablakon át igyekezett értekezni az utczán levő hiveivel és „diadalmas mosolylyal“ ült kocsijában, mikor kiszabaditva a rendőrök kezeiből, kifogva lovait, a néptömeg visszavitte őt palotájába, talán örömmel nézte azt is, hogy lázadásra kelt érette a törvényes hatalom ellen. A hiuság milyen vastag hályogja borithatja ezeket a „mosolygó“ szép szemeket, hogy nem látják az örvényt, mely fia trónja alatt iszonyu tüzokádással és egész Szerbiát megrázkódtató dörgéssel fölhasadt. Egy anya ki forradalmat támaszt királyi fia ellen, ez az elijesztő alak modern történelmünkbe Natáliával lépett be. A mai naptól örökké gyászos emlék fogja elsötétiteni Szerbia első királynéjának hirét. Ő lett az Obrenovics-dinasztia démona.

Az események rohamos fejlődése közepett lehetetlen megitélnünk, mi lesz a ma kitört válságnak közvetlen hatása Szerbia állami életére. Lehet, hogy már holnap egy teljesen győztes forradalomról, a regensségnek bukásáról, az alkotmány megdöntéséről veszünk hirt, vagy lehet hogy maga a győztes kormányhatalom és a radikális szkupstina Szerbia nagy válságának megoldását, az örök zavaroknak megszüntetését az Obrenovics-dinasztia trónfosztásában fogják keresni. Már e sorok irása közben kapjuk a távirati jelentéseket, hogy Belgrád teljes lázadásban van, a katonaság rátüzelt a népre és a királynő udvarát halottak boritják. Ugy látszik, a nagy állami katasztrófa ideje elérkezett. De ha a mai válság a törvény tekintélyének és az államhatalom érdekének kedvező véget érne is; ha a kormány minden ellentállás sikeres leverésével végrehajtaná is kiutasitási rendeletét, kétséget nem szenvedhet, hogy a királynéval való harcz már halálos sebet ejtett a radikális párt uralmán. Ki még egy hónappal ezelőtt saját korlátlan népszerüségére és pártjának óriási fölényére támaszthatta hatalmát, Pasics Miklós miniszterelnök és volt belgrádi polgármester a fellázadt belgrádi néptömeg ellen a fegyveres erőt volt kénytelen kirendelni.

Egy ember nevet most markába, az, kit két évvel ezelőtt épen a belgrádi radikális tömegek terrorizmusa, mint veszett ebet üldözött ki Szerbia földéről. Ez Garasanin, Natália bizalmas tanácsadója. Ma ő lehet a belgrádi nép bálványa.

Budapest, máj. 18.

A közös hadsereg huszárezredeit, — mint értesülünk — közelebb Mannlicher-féle ismétlő karabélyokkal látják el. Az uj fegyverrel való bánásmód betanitására minden huszárezredből 2—2 tisztet rendeltek fel Bécsbe s ezek fogják azután ezredeiknél az uj fegyverrel való kezelésre a legénységet betanitani.

A prágai kiállitás.

Ünnep előtt nyilt meg Prágában a már évek óta előkészitett cseh országos iparkiállitás. Ő felsége képviseletében Károly Lajos főherczeg mondott megnyitó beszédet cseh és német nyelven, és, mint a táviratokból megértjük, a megnyitás ünnepsége egyébként is sok külső fénynyel és a közönség élénk részvétele mellett ment végbe. Oly ország, mint Csehország, mely a gazdasági tevékenység minden ágában kiváló eredményekkel dicsekedhetik, a kulturális fejlődés magas fokát érte el, iparának, kereskedelmének virágzásával, anyagi és szellemi erejével messze elől áll az osztrák tartományok között, méltán keresheti legszebb büszkeségének jogczimét, nagy erkölcsi diadalának alkalmát egy oly kiállitásban, mely lakossága munkájának gyümölcseit összefoglalva, teljes képben tárja fel a világ előtt. Mint a főherczegi megnyitó kiemeli, Prága falai között száz év előtt létesült egy nagy sikerü országos iparkiállitás, és épen ennek jubiláris ünneplését jelenti az általa most megnyitott kiállitás. Csehország tehát már száz évvel ezelőtt a gazdaságilag gyorsan fejlődő országok közé tartozott, és azóta az anyagi haladás utján mindig a leghatalmasabb verseny képességével tört előre. Ha minden körülmény között abszolut igazságnak lehetne elismerni Széchenyi István jelmondatát, hogy egy országnak előbb anyagilag kell felvirulnia, azután lehet politikailag hatalmas és önálló, ugy a prágai kiállitás cseh rendezői azzal a gondolattal nézhetnék müvöket, hogy Csehország politikai és jogi harczára már megszerezték a győzelem legfontosabb előföltételét.

De épen Csehország politikai viharai vetnek mély árnyat a kiállitás csillogó látványosságára. A politikai élet tényezői Csehországban aligha találhatják tulságos örömüket a kiállitásban és legkevésbbé fognák azt elismerni, hogy a benne szemlélhető anyagi haladás egyszersmind az ország önálló politikai fejlődését biztositja. Az effféle képzelődésnek nagyon utjában áll az a tény, hogy a kiállitás igazában nem is cseh országos kiállitás, a minek hivatalos elnevezése minősiti, hanem pusztán cseh nemzetiségi kiállitás, miután Csehország németjei tőle nagyobbára távol tartják magukat. Ez a körülmény kétségtelenül megrontotta a kiállitásnak országos jelentőségét és tetemesen alászállithatja kulturális vagy gazdasági becsét, mert bárha a németek a tartománygyülés tanácstermében és a prágai városházán nagyon hátraszorultak, ők képezik a gazdaságilag fejlettebb, iparszorgalomban kiválóbb elemet. Ismeretesek azok az okok, melyek a németek távolmaradását előidézték. A kiállitás eszméjének fölmerültekor a csehországi németek vezérei ellenséges állást foglaltak el irányában, éles bizonyságául annak, hogy cseh honfitársaikkal még a politikától távol eső téreken sem kivánnak semmi szolidaritásba lépni. De a bécsi kiegyezési tanácskozásoknak első sikere után, hogy a pártok közötti békülékeny hangulat megerősödjék és az ó-cseh párt saját választói előtt némi vivmánynyal dicsekedhessék, a németek sebtiben elhatározták a kiállitásban való részvételt. Ez a kedvező diszpozioczió hamar elpárolgott az ifju-cseh agitácziónak rendkivüli hőfokától. Most a kiállitás ugy mered látogatóira, kik nemzeti önérzetüket kivánják kielégiteni benne, mintha hirtelen büvölet óriási anachronizmussá változtatta volna. Az ó-cseh párt, mely a kiállitást kezdeményezte, szervezte és pártügyének tekintette, időközben politikailag megsemmisült, a németség pedig, mely Csehország gazdasági erejének javát szolgáltatja, a kiállitástól távol maradt.

Ugy jelenti egy távirat, hogy a megnyitás ünnepségén Rieger is megjelent és vele együtt majdnem az egész osztrák minisztérium, melynek hosszu ideig ő volt legfőbb támasza. Vajon daczára a fényes környezetnek és daczára a nemzeti munka előtte csillogott gazdag kincstárának nem oly érzés szállta-e meg, mintha ő is magányos üldözött Mariusként merengne Karthagó romjai felett? A kiállitásnak a béke templomául kellett felemelkednie a harczoló pártok és nemzetiségek között. A közös anyagi érdeknek kellett lennie az oltárnak, mely a sziveket közelebb hozza és a duló ellentéteket kiengesztelje. De megnyilt a Janus-templom kapuja és belőle csak a harcz szelleme száll szerte az országba, hogy a pusztitó szenvedélyeket ujra feltüzelje. Taaffe gróf optimizmusa sem hiheti, hogy a kiállitás még kedvező befolyást gyakorolhat a pártviszonyokra és révbe terelheti a cseh-német kiegyezésnek megfeneklett hajóját. Az osztrák miniszterek megjelenése, az udvar részvéte, a király nemsokára bekövetkező látogatása legfeljebb az ünnepi programm emelésére szolgálhatnak és ebből a szempontból hizeleghetnek a csehek nemzeti öntudatának, de politikai jelentőségüvé a kiállitást már nem tehetik.

Budapest, május 18.

Az e hó 21-én megkezdődő horvát-szlavon tartománygyülésen, mint zágrábi levelezőnk irja, sok nagyfontosságu ügy kerül szőnyegre. Már első ülésén beterjeszti a kormány a vizjogról szóló törvényjavaslatot; de minthogy több oldalról fölhangzott az a kivánság, hogy a ház tagjainak kellő idő engedtessék e nagyfontosságu kérdés beható tanulmányozására, lehetséges, hogy e javaslat tárgyalását az őszi ülésszakra halasztják, s ez esetben a mostani ülésszak legfölebb tizennégy napig tartana. De ha a bizottság még most befejezik e javaslatra vonatkozó munkáikat s jelentésöket a ház elé terjesztik tárgyalás végett, akkor a tartománygyülés nyári ülésszaka eltart junius végéig. A tartománygyülés egy másik fontos tárgya a halászati jogról szóló törvényjavaslat lesz.

Az országgyülési «Függetlenségi és 48-as párt» május 19-én délután 6 órakor értekezletet tart.

A képviselőház közlekedési bizottsága holnap veszi tárgyalás alá a kereskedelmi miniszter által legutóbb beterjesztett törvényjavaslatokat.

VIDÉK.

* **Zalamegye** legutóbbi közgyülésén ujbol szóba került a Muraköz visszacsatolásának ügye. Szabó Imre bizottsági tag részletesen indokolta Muraköznek a zágrábi érseki egyházmegyétől való elcsatolásának és a szombathelyi püspöki egyházmegyéhez való visszacsatolásának sürgősségét. Ezzel kapcsolatban felolvasták Hajós Mihály bizottsági tagnak az állandó választmány által tárgyalt inditványát, a melyet az inditványozó a közgyülés zajos helyeslése között lelkes és hazafias beszéd kiséretében ajánlott elfogadás végett. Zala vármegye közönségének az a ténye, hogy Muraköznek a zágrábi érseki megyétől a szombathelyi püspökséghez való csatolása iránt a miniszterelnökhöz és a vallás és közoktatásügyi miniszterhez feliratot intézett, a zágrábi egyházi tényezők által nemcsak czéljában, hanem eszközeiben is jogosulatlan ellenmozgalmat ébresztett. A tett inditványnak részbeni módositásával a közgyülés elhatározta, hogy a miniszterelnökhöz és a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez ujabb feliratot intéz, melyben a muraközi kérdés végmegoldásának sürgősségét kiemelve, annak mielőbbi eszközlését kérelmezi.

* **H.-Szoboszló** város e hó 10-én tartott rendes közgyülésében elvetette az állandó választmánynak az államositás mellett való javaslatát s Lengyel Imre inditványára csaknem egyhangulag foglalt állást az államositás ellen.

* **Békésmegye** alispánja a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen beterjesztett havi jelentése alapján azt inditványozta és el is fogadtatott, hogy a belügy minisztert feliratilag felkéressék, hogy a megye területén felmerült munkászavargások folytán Bánfalván egy csendőrőrsállomást rendszeresitsen, Csabán pedig a csendőrséget hat lovascsendőrrel szaporitsa. Orosházra a rendkivüli állapotok folytán egy lovas század katonaság elhelyezését kérvényezi a közigazgatási bizottság.

* **A szabadkai** közkórházra kiirt tervezetekre a beérkezett 11 pályaterv közül az első dijat *Bobula* János és a második dijat *Keresztes* és *Gaál* Adorján épitészek tervei nyerték el a biráló bizottság egyhangu szavazata alapján.

* **Bereczk,** máj. 18. Dr. *Neumann* Ármin orsz képviselő ma tartotta meg beszámoló beszédét, melyre a választók teljes számmal megjelentek. Beszédében egyebek között a valutakérdést fejtegette behatóan és népszerü modorban; részletesen foglalkozott a közigazgatás államositásával, melynek szükségességét élénk szinekkel ecsetelte. A képviselőt *Finta* János volt polgármester fogadta sikerült beszéddel. A beszámoló után *Gábor* Péter főszolgabiró és a választó-kerület volt képviselője meleg szavakban mondott a választók nevében a képviselőnek köszönetet a kerület érdekében kifejtett szakadatlan tevékenységeért. A képviselő tiszteletére bankettet rendeztek.

* **Békés-Gyulán,** mint táviratban jelentik, Csatár Zsigmond orsz. képviselő ma tartotta meg beszámoló beszédét, melynek a munkáskérdésre vonatkozó része csillapitólag hatottak.

* **Duna-Adonyban**, mint nekünk irják, e hó 15-én a közigazgatási bizottság rendelkezésére Posztoczky Károly elnöklete alatt a községi számadásokat felülvizsgálták. Ez alkalommal több hang emelkedett a megye ama nem is egészen méltányos intézkedése ellen, hogy a dunamenti községek a határban kifogott hullák eltemettetéséről saját költségükön gondoskodjanak. Ezzel oly terhet rónak a Duna mellett fekvő hely

Natália királyné lakása Belgrádban.

Mint az Egyetértés tudósitója az utóbbi napokban Belgrádban időzvén, egyik főtörekvésem volt, hogy Natália királynéval beszélhessek. De Belgrádban minden ember azzal fogadott, hogy Natália hozzáférhetetlen az idegenek számára.

Egyedül Garasanin, a volt miniszterelnök, a királynénak hüséges tanácsadója, biztatott némi reménysugárral. Nehány kedves ajánló sort is irt érdekemben Danics Rista urhoz, a királyné titkárjához. Danitch ur a királyné nevében franczia levelet kézbesitett, melyben sajnálattal jelentette, hogy Natália «az ünnepek miatt, nem fogadhat», de viszont megengedte, hogy ha egyet-mást meg akarok tudni, hát forduljak egykori udvarhölgyéhez és mostani barátnőjéhez. Danics Ristáné urhölgyhöz, ki szives volt értesiteni, hogy mily időben fogad.

Danics Ristáné a szerb hölgyek egyik legelőkelőbbje, kinek belgrádi szalonjában gyülekeznek mindazok, kik a belgrádi előkelő világhoz tartoznak. Natália királyné e bizalmas barátnője egy megpárisiasodott, feltünő szépségü hölgy, a délszláv szépségek sajátosan vonzó typusával.

Miután a legszeretetreméltóbban felvilágositott mindenről, mit a királynéról tudni akartam, megkérdeztem Danics Rista urhölgytől: vajon nem volna-e lehetséges a királyné lakosztályát megtekintenem. «Erről majd beszélni fogok a királynéval,» szólt Danicsné urhölgy. Este megkaptam már a kedvező választ, hogy másnap délelőtt tiz órakor megjelenhetek a királyné lakásán.

Csinos kétfogatu kocsit rendeltem s midőn megmondtam a kocsisnak, hogy a királyné lakására hajtson, ez kétkedőleg rázta a fejét. De azért büszkébben hajtotta két csinos szürkéjét, mint egyébkor. Szélsebességgel hajtott el a királyi palota, a konak előtt, s néhány percz mulva a kocsi egy csinos, de egyszerü földszintes ház előtt állott meg.

«Ez a királyné háza», mondá a kocsis.

Ez a ház a Kragujevácz városáról nevezett utczában van, néhány lépésnyire a kies Topcsiderbe vezető terebélyes akáczfasortól. Öt perczynyire a konaktól . . . Natália és Sándor király mily közel vannak egymáshoz és mégis mily távol! . . . Schubertnek dala jut eszünkbe:

«Du bist so nah, und doch so ferne!»

A magas ivü kapu tárva-nyitva áll; belül, a kapu bejáratának végén, félig nyitott, szines üvegü kapu csinos kis kertet sejtet.

Az utczára félemeletnyi magasságig hat ablak nyilik. Belül, a lakásba vezető lépcső alján, szintén üvegajtó van.

Ha ezt az üvegajtót kinyitjuk, éles csengetyü szólal meg. Ekkor előttünk terem a királynénak csinos egyenruháju szerb házfelügyelője.

Midőn átadtam névjegyemet, mosolygott.

«A királyné már értesitett, — mondá. — Tegnap este, az ebéd alatt, háromszor is meghagyta nekem, hogy ha az a «goszpodi» (ur) jön Budapestről, mutassak meg mindent, a mi csak tetszik.»

Ezután fölvezetett a verandaszerü előszobába, mely igénytelenül egyszerü. A falak keleti módra szőnyegekkel diszitvék.

Az előszobából a fogadóterembe jutottunk. Nem a pompa, nem a fény, de az a kedves harmonikus izlés lepett meg főleg. A szalon félig keleti, félig párisi. A falakat drága persa szőnyegek takarják. A felügyelő lassan, lábujjhegyen ment előttem. «Alszik ő felsége», mondá vezetőm és ezzel balra, a hálószobába vezető ajtóra mutatott. «Ez a királyné hálószobája?» — kérdém. «Nem, felelé, mert azt még Zana Gyorgyevics udvari kisasszony szobája előzi meg.» Lábujjhegyen jártam én is, de az a gondolat, hogy itt a közelben a föld kerekségének egyik legszebb asszonya édes reggeli álmát aluszsza és hogy ez a szép asszony egykori királyné egyszersmind, rendkivül elfogulttá tett.

A fogadóterem balszárnyában Erard-féle diszes zongora látható.

«Ő felsége nagyon ritkán játszik egy idő óta. Csak ha vendégei zongoráznak előtte, szereti kissé hallgatni a zenét, de csak rövid ideig,» beszélte a felügyelő.

A szalonban két csinos olajfestmény függ. A bejárattól jobbra életnagyságu festményen rokonszenves külsejü, barnaszakállas, kék szemü ur tünik föl, fekete bársonykabátban. «Ez Kecsko ur, a királyné édes apja volt,» magyarázá vezetőm. Az ajtótól balra csodaszép női mellkép látható. Az ébenfekete haj fürtökben, koszoruk alakjában van a két fül körül összevonva, ideálisan révedező szemek, nemes arczvonások — ez Natáliának édesanyja. Mindkét festményen Todorovics neve olvasható orosz betükkel, mert a két arczkép szentpétervári eredetü.

A zongorával szemben halványzöld szinü terjedelmes ottomán nyulik el. Itt álmodozik jövendőjéről a szerencsétlen királyné. Két diszes faragványu asztalon diszitésül remek sèvresi porczellán-csészék és számos emléktárgy hevernek.

A szalonban van még egy kisebb akvarell-kép, mely Natáliát leánykorában tünteti fel, a mint fivérével játszadozik. Sovány, halvány szinü leányka, de oly boldog mosolylyal . . . Ezek mellett van Natália két nővérének, a két Ghika herczegnének arczképe. Berlinben élő Marietta nővére inkább hasonlit hozzá, mint a Párisban élő Jeanne nővére, kiknél a királyné hasonlithatlanul szebb.

A fogadó-teremből a királyné dolgozó-szobájába jutunk. Ugyanaz a kedves izlés és otthoniasság.

A dolgozó-szoba ődiszét képezik — a fényképek.

Natália királyné csak azon fényképeket tartja itt, melyek neki kedvesek. A világért sem látható itt például itt Milán király fényképe. A kit meggyülöl, annak arczképét megsemmisiti. Nagyon meglepett, hogy Battenberg herczeg bolgár fejedelem fényképét láttam. Az orosz czári család s Görögország királyának fényképei is szembeötlenek.

Az iróasztal fölött látható Sándor király, csecsemő korától egész mostanig, vagy harmincz különböző arczképen.

Az iróasztalon, üvegrámában, egy jól megőrzött, összepréselt virág-csokor hever. Vezetőm nem tudta e mindenesetre becses jelentőségü emléknek mivoltát megmagyarázni. Ez az összepréselt virágcsokor talán az első bokréta volt, mit leánykorában — Milántól kapott.

A virágcsokor mellett egy félig eltört patkóvasat vettem észre. Most eszembe jutott, hogy a szalonban is láttam a sèvresi emléktárgyak közt több ily már megrozsdásodott patkóvasat, melyek a sok női csecsebecsével rikitó ellentétet képeznek. Vezetőm mosolygott. A királyné valahányszor sétaközben talál egy patkóvasat, azt hazahozza, — mert szerencsét hoz.

Hogy Natália mennyire elzárkozott életet él, bizonyitja, hogy iróasztalán csak egy levelet láttam, mely az imént postáról érkezett. Pedig hajdanában halomszámra érkezhettek hozzá e levelek. Az iróasztalon két nyitott könyv hevert: Daudet Alfonznak «L'obstacle»-je, Scribe szinmüveiből egy diszes kötet és a szerb irodalom legujabb termékei.

A dolgozó-szobából az étterembe jutunk. Gömbölyü tölgyfaasőtal, mely tizennyolcz személy számára széthuzható, tölgyfaszékek és nehány csinos tájkép van itt. Az étteremből ujra a verandaszerü tágas előszobába jutunk.

Ilyen Natália mostani otthonja.

És ebből az otthonból is ki akarják üzni a szerencsétlen királynét!

Alig hogy visszaérkeztem lakásomra, ujra levelet találtam Danics urtól, melyben értesitett, hogy ha látni akarom «ő felségét», ugy ma este hat órakor megnézhetem, mert a királyné ma kivételesen sétakocsizást tesz. Nem kis kiváncsisággal közeledtem ismét a Kragujevácz-utczához.

Alig hogy a királyné háza elé érkeztem, ugyanaz a felügyelő kisietett elémbe és arról értesitett, hogy a királyné negyedóra mulva befogat és a Topcsiderbe hajtat Orasevac kisasszonynyal.

Néhány percz mulva csakugyan megérkezik egy szép serdülő leányka s besiet a királyné házába. Néhány percz még s a nagy kapu két szárnya megnyilik és most két dübörgő tüzes paripa lép ki a kapuból, maguk után huzva egy felette csinos, magas baku feton-hintót.

A kocsit gyalog követte Natália királyné, O. kisasszony társaságában. Két livrés inas hajadonfővel sürgölődött-forgolódott a királyné körül, ki zergekönnyüséggel mászott fel a magas bakra.

Milyen most Natália?

Szebb, mint valaha. Midőn utóljára láttam, nem volt olyan erős termetü, mint most.

Tetőtől talpig gyászban volt. Ébenszinü fekete haja és fekete szeme mellett, fekete párisi capochekalapja. fekete gyöngy volt a nyakán. Valamennyi ruhája, keztyüje mind fekete.

A királyné tiszteletteljes köszöntésemet nyájas mosolylyal viszonozva, kezébe vette az ostort s a fekete paripák közé vágva, átvette a gyeplőt.

A valóban királynői alak eltünt szemem elől . . .

Eszembe jutott a mi királyasszonyunk, Erzsébet királyné, ki a budai udvari bálon szintén mély gyászban jelent meg.

Erzsébet királyné gyászolja — holt fiát.

Natália királyné gyászolja — eleven fiát, kit a szerb dinasztia, a szerb állam boldogsága nevében, erőszakkal kiragadtak a gyengéd anyai kötelékből.

Kocsin követtem a királynét a Topcsider-ligetbe és láttam, hogy előtte mindenki mély tisztelettel kalapot emel.

V. U.

ANYA ÉS LEANY.

— REGÉNY. — 15

Irta: HAMILTON AIDÉ.

A zene hangjai s a bál zümmögése messziről hatottak el hozzá. A téli kert falán volt egy nagy, fényesen megvilágitott tükör dus foglalatban és a walesi herczeg czimerének hármas tollával diszitve. Bethune rögtön meglátta ebben, hogy arcza duzzadt és veres, s mély sóhajjal s foga közt elmorzsolt káromkodással tudomására jutott állapotának.

Mihez fogjon? Végtelenül szégyelte, s azonfelül roppant szerencsétlennek érezte magát, mert egyszerre világosan eszébe jutott, hogy ma kimondotta azt a szót, mely régi szerelmétől visszavonhatatlanul és örökre elválasztja. Kijelentette Poyntznénak, hogy el van határozva Craven Imogent nőül venni; az asszony szenvedélyes ellenmondásával szembe állitotta a vas szükség kényszerét; hivatkozott nagylelküségére, józan eszére s könyörgött neki, mentse fel azon fogadástól, hogy nem házasodik meg, a mig ő szabad nem lesz. Hiába. Az asszony nem hallgatott semmire, nem fogadta el semmi szépitését annak, a mit árulásnak nevezett; szenvedélyének önzése képtelenné tette e nőt arra, hogy áldozatot hozzon, hogy a magáén kivül másnak a szenvedése iránt érzéke legyen.

Bethune belső kinnal még egyszer átélte gondolatában e jelenetet, aztán szégyennel jutott eszébe az a tudat, hogy ő, az előkelő Bethune Horácz, a ki mindig büszke volt arra, hogy ő ment ez, akkor annyira elterjedt vétektől, ime most szintén nem viselte magát másképp, mint katonatársai, a kik pedig oly ellenszenvet keltettek benne, mikor borozni látta őket.

Átkozta gyengeségét, de elhatározása nem ingadozott; a mit eltökélt, abban véget kellett érnie. Hogy a leányt, a kit feleségévé akart tenni sohasem fogja ugy szeretni, mint a hogy még mindig szereti azt az asszonyt, kinek kemény és kegyetlen szavait ma el kellett türnie, a felől bizonyos volt. De számára nem létezett más menekülés mint a házasság, s a Craven Imogennal való egybekelés eszméje kevésbé volt ellenszenves előtte most, mint a hogy csak néhány héttel ezelőtt is lehetségesnek tartotta.

Hogy kételkedett-e e terv sikerültén? Nem; lehet hogy némi nehézséggel járand ma esti elmaradását kimenteni, akadályok merülhetnek fel, de meg volt győződve, hogy azokat pókhálókként fogja eltörölni. Sokkal jobban ismerte a nőket s érezte, hogy Imogen tartózkodása csak a hőbb érzés elleni védőszerül akar szolgálni; Imogen óvatos volt, mert az ő hire nem maradhatott ismeretlen előtte; Bethune azonban tudta, hogy mihelyt komolyan föllép, biztos számára a győzelem, és pedig oly mértékben biztos volt e felől, hogy az anya ékesszóló pártolását mint segédcsapatot, tekintetbe sem kellett vennie.

Fölkelt; nem volt tanácsos lady Craven kiengesztelését tovább halasztani. Tekintete ismét a tükörbe tévedt s duzzadt arcza iszonyattal töltötte el. Egy kut locsogása volt hallható, s Bethune kilépett a külső kertbe, a hol aránylag nyugton és egyedül lehetett. A csillagok ragyogva tükröződtek vissza a fehér márványmedencze vizében, s csak ott, hol egy najád a vizet korsójából öntötte, szikrázott és villogott nyugtalanul. Utközben az egyik sátorból magához vett egy asztalkendőt s aztán fejét jó darab ideig a jeges vizsugár alá tartotta.

— A szenvedély láza le van hütve, mormogá, midőn sürü fürtös hajáról, melynek nem volt szüksége fodrász müvészetére, a vizcseppeket ledörzsölte. A nympha végig öntötte izzó agyamat e tiszta, ragyogó vizzel . . . mely ugyan egy kissé a hátamon is végig folyt, tevé hozzá nevetve. Jelentene ez tán valamit?

Midőn Imogen fél óra mulva a serenissimus karján helyére visszatért, anyját sürgős, komoly beszédben találta Bethune Horáczczal. A sötét felhő, mely a szép asszony homlokán egész este látható volt, elvonult; vonásai nagy komolyságot mutattak, de semmiféle aggodalmat vagy izgalmat nem. Imogen, a ki persze mit sem tudott az ez-

ségekre, melytől a többi községek egészen mentesek. Ezt aztán nem tartják az érdekelt községek méltányos dolognak.

* **Gömörben** a pánszlávok garázdálkodása, daczára az esperességi tisztviselői kar hazafias erélyének, még maig sem szünt meg. Mint nekünk irják, a Nyustya község tavalyi katonai szállásából felmerült költségek fedezésére az egész felvidéken nagyobb szabásu gyüjtést inditottak, melynek eredményeül a nyustyai egyházgondnoknál 1000 frt helyeztetett el. Az «önzetlen» matadorok azonban hasznosabbnak látták megosztani a konczon s maguk számára tartották meg a pénzt. De, ugy látszik, egyik holló mégis kivájja a másiknak a szemét, mert most az osztozkodók alaposan összevesztek és azzal gyanusitják egymást, hogy még az osztozásnál is csaltak. — Egy «Mit csinálnak az ág. ev. egyházban» czimü tót nyelvü röpiratot kolportálnak mostanában a kishonti esperesség felizgatott tótjai körében, mely röpirat szerzője «Bozsi Milozsnyik» (istenszerető) álnév alatt szerepel. A jól értesült körök ez álnév alatt Bodiczki Mihály pongyeloki ág. ev. papot vélik rejtőzni. E röpirat gyalázatos támadásokat foglal magában a magyar érzelmü lutheránusok ellen s Kubinyi Andor főszolgabiró teljes erélylyel látott hozzá a terjesztők üldözéséhez. Nyustyán a röpiratot 25 péloányban árusitott el egy eddig ismeretlen ágens.

* **S.-A.-Ujhelyből** irják nekünk, hogy a város egy régi vágya teljesült, a mennyiben szép és terjedelmes sétateret nyert. Eltekintve, hogy ez a várost esztetikailag is emeli, egyuttal nagyon érzett hiányt pótol, mert a városnak eddig a közelben semmiféle oly helye nem volt, a hol a közönség üdülés közben találkozót adhatott volna egymásnak. E sétatér azonban egészségügyi szempontból is hivatva van fontos szolgálatokat tenni, a mennyiben a város kellő közepén létesült. Még egy más örvendetes mozgalomról is adhatunk egyidejüleg hirt. Ugyanis a kegyesrendiek gimnaziumának, mely eddig hat osztályból állott, nyolcz osztályuvá való kiegészitése áll küszöbön. E mozgalmak meginditása főkép dr. Hornyay Béla orvos buzgólkodásának köszönhető.

KÜLFÖLD.

— május 18.

A *hármas szövetség megujitásáról* szóló hirekre reflektálva, egy jól értesült németországi lap konstatálja, hogy a szerződés lejáratának ideje hitelesen sehol sem volt még megnevezve. A jól értesült körök nyilatkozatai szerint az az egy bizonyos, hogy most még legalább egy évi idő van hátra a megujitásig. Semmikép sincs tehát itt még az ideje annak, hogy a szerződés meghosszabbitásáról beszéljenek, annyival inkább, mert a szerződő feleknek erre semmi okuk sincs. A mi Olaszország állását illeti, ezen tényleg semmit sem változtatott Crispi visszalépése és Rudini kormányrajutása. Mert bármily rokonszenv uralkodjék is Olaszországban a latin testvérnemzet iránt, a politikát Olaszország is az *eszével* kivánja csinálni s nem vágyakozik vissza az elszigeteltség és a félig-meddig Francziaországtól való függés korszakába. A másik két szövetséges csak örülhet Olaszország gazdasági megerősödésének, még ha ez a Francziaországgal való vámügyi viszály kiegyenlitésével történik is.

Két német lap, a Bismarck-féle oroszbarát *Hamburger Nachrichten*, mely tudvalevőleg Ausztria-Magyarországnak legkonokabb ellensége, meg az ismeretes *Kreuzzeitung*, érdekesen polemizál egymással Ausztria-Magyarországról és Oroszországról. A Bismarck-féle ujság ugyanis azt kérdezte a keresztes ujságtól, hogy vajjon azt hiszik-e, hogy a német csapatoknak szembe kellene-e szállniok az orosz csapatokkal, ha ez utóbbiak Bulgáriába be akarnának vonulni. A keresztes ujság most viszont azt kérdezi, hogy olyan véleményen vannak-e Hamburgban, hogy az oroszok balkánfélszigeti szándékainak Németország részéről való pártolása alkalmas-e arra, hogy a Németország és Ausztria-Magyarország közt fennálló barátságos viszonyt megzavarja, vagy nem. «Ha e kérdésre nemmel válaszolnak — folytatja — akkor elesik a hamburgi lappal való további vitatkozás lehetősége, mert akkor vagy a politikai tisztességről, vagy a német osztrák-magyar szövetség értékéről igen eltérő nézeteink vannak.»

A *szerb hadügyminiszteri válság*, melyről legutóbbi táviratalnk szóltak, nem vert föl nagy port. A hadügyminiszter oly követelésekkel állt elő, melyeket minisztertársai nem tartottak elfogadhatóknak, s ő e miatt beadta lemondását. Utódja máris ki van szemelve Safarzsik tüzérezredes személyében, ki utódja a hires osztrák szlávistának s ez időszerint a kragujeváczi ágyuöntő-telep igazgatója. Már szombaton táviratilag Belgrádba hivták, hogy a hadügyi tárcza átvétele iránt tárgyalásokat folytassanak vele.

Catargiu román miniszterelnök, mint a Timesnak jelentik, vonakodik eleget tenni a *bolgár kormány* abbeli kivánságának, hogy az ismeretes *Rizovot*, ki a Belcsev meggyilkolásában való részességgel vádolnak, kiszolgáltassa. Rizov Krajovában ül fogságban, de mivel szerb utlevele van, melyet a belgrádi orosz követség is láttamozott, a román kormány attól tart, hogy Rizov kiszolgáltatásával magára vonná az orosz kormány neheztelését. Bukarest és Szófia közt e tárgyban jegyzékváltás folyik.

Az *angol-portugál egyezmény* végre, majdnem másfél évi vajudás után megköttetett s csak a szentesitést várja már. Az 1890. január 12-iki, ismeretes angol ultimátum óta három portugál kabinet bukott. Az ultimátum okozta bukását az eddigi Castro-Pereira-kabinetnek. Utána Serpa Pimentel alakitott kormányt, mely azonban a lissaboni szeptemberi zavargások következtében kénytelen volt visszalépni, hogy helyet adjon d'Abren e Sonza tábornok kormányának, mely most, a Portugált fenyegető gazdasági és pénzügyi válságnak esett áldozatul. A most alakult *San-Januario*-kabinet tagja a két nagy liberális pártnak, a progresszistáknak és regenerádoroknak a tagjaiból áll, s az a hivatása, hogy az országot fenyegető válságokkal szemben, az engesztelődés és közös munkálkodás képviselője legyen. Gróf San-Januario miniszterelnök és hadügyminiszter már az 1868-iki Castro-Pereira-kabinetben is hadügyminiszter volt; *Carvalho* pénzügyminiszter szintén vezette már mostani tárczáját. *Macedo* külügyminiszter eddig brüsszeli követ volt. Vasconcellos belügyminiszter a képviselőház eddigi elnöke. Az uj kabinetnek előnyére szolgál az is, hogy oly angol-portugál egyezményt terjeszthet a cortes elé, mely Portugálra nézve nagyon kedvező. Megitélhető ez abból is, hogy az angol lapoknak az egyezmény épenséggel nem tetszik. A *Pall-Mall Gazette* azt irja, hogy Salisbury kormányelnök nagyon is bőkezü volt, midőn a portugáloknak 80,060 négyszög kilometerrel nagyobb területet engedett át, mint a mennyi az angoloknak marad. A kormánypárti *Globe* szintén sajnálja, hogy Salisbury oly nagy engedményeket tett a portugáloknak s hozzáteszi, hogy az angol délafrikai társaság a neki kijelölt területtel nem lesz megelégedve s az ujabb összeütközések kikerülhetetlenek.

EGYETÉRTÉS

1891. május 16-ikától uj előfizetést nyitunk a következő feltételek mellett:

Egy hóra	1 frt 80 kr.
Két hóra	3 frt 60 kr.
Három hóra	5 frt — kr.
Hat hóra	10 frt — kr.
Egész évre	20 frt — kr.

Lapunk **minden nap,** *tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.*

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének és az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk. Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

☞ **Mutatványszámokat egy levelezőlapon nyilvánitott óhajra bárkinek egy hétig ingyen és bérmentve küldünk.**

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetőink kényelmére kiadóhivatalunkban teljes nappali szolgálatot rendeztünk be. E szerint az üzleti órák **reggel 8 órától este 8 óráig** *szakadatlanul tartatnak.*

Az Egyetértés kiadó-hivatala

Dalszinház-utcza 1. szám,

Andrássy-ut sarkán.

UJDONSÁGOK.

— máj. 18.

Az „Egyetértés" szerkesztőségi helyisége május 14-ike óta Szerecsen-utcza 35-ik szám (első emelet), a kiadóhivatal Andrássy-ut és Dalszinház-utcza sarkán Dalszinház-utcza 1-ső szám alatt (az operaházzal szemben, a magyar államvasutak nyugdijintézetének palotájában) földszint van.

A fürdő-évszak beálltával értesitjük t. előfizetőinket, hogy kiadóhivatalunk a lapot, akárhányszor változtatják is lakhelyüket, bárhova pontosan elküldi, ha a lakásváltoztatás vele idejekorán közöltetik. Az értesitésben kérjük mindig a legutóbbi rendeltetési helyet is megnevezni. Legczélszerübb a legutóbb használatban volt czimszalagot az értesitéshez mellékelni.

Fürdő-vendégeknek különös figyelmébe ajánljuk még, hogy a fürdő-évszak alatt egy hónapnál rövidebb időre is fogadunk el megrendeléseket.

— ***Személyi hirek.*** *A királynál* tegnap délután 4 órakor Schönbrunnban udvari ebéd volt. — *Stefánia* főherczegasszony, a trónörökös özvegye, leányával, a kis *Erzsike* főherczegkisasszonynyal holnap Bécsből Laxenburgba utazik. — *Ottó* főherczeg felesége, *Mária Jozefa* főherczegasszony tegnap Abbáziából Bécsbe érkezett. — *Salvator Lipót* főherczeg tegnap reggel Lembergből Bécsbe érkezett. — *Fife* herczeg neje, a walesi herczeg legidősebb leánya, tegnap leánygyermeket szült. Ugy a herczegnő, mint az ujszülött csecsemő jól érzik magukat. — *Wekerle* pénzügyminiszter két napra Sátoralja-Ujhelyre utazott. — *Hornig* Károly báró, veszprémi püspök pünkösdvasárnapján Somogymegyébe utazott, a hol több hétre terjedő bérmakörutat tesz. — *Dr. Rada* István, pápai titkos kamarás, veszprémi püspöki titkárt és irodaigazgatót a budapesti m. kir. tudományegyetem hittani kara bekebelezett hittudorrá választotta.

— **A király pécsi utja.** Pécsről azt irják, hogy a király nem e hó 20-án, hanem 21-én vasárnap, érkezik oda s valószinüleg két napig fog a városban időzni. 22-én este tovább utazik Fiuméba, hová 23-án érkezik. Ehhez képes a programm akként változik, hogy a székesegyház felszentelésének előünnepe már szombaton lesz, mig a felszentelést vasárnap végzik. A királyt a klérus a templomban fogadja.

— **Uj titkos tanácsosok.** *Paar* Károly szolgálaton kivül cs. és kir. századosnak, az osztrák urakháza örökös tagjának, lovag *Rinaldini* Tódornak, Trieszt és a Tengermellék helytartójának, a titkos tanácsosi méltóságot dijmentesen adományozta.

— **Budavár bevételének emlékünnepe.** Budavár hősies bevételénél elesettek emlékezetére május hó 21-én gyászünnepély lesz. Az 1848—49-iki honvédegyletek országos központi bizottsága a buda-óbudai honvédegylettel és az egyetemi ifjusággal egyetértve, az ünnepély sorrendjét következőleg állapitotta meg: Délelőtt 10 órakor gyászisteni tisztelet a krisztinavárosi plébániában; délután 5 órakor gyülekezés a krisztinavárosi Horváth-kert előtt, a honnan 1/2 6 órakor indulnak a Budavár ostrománál elesett hős honvédek sirjaihoz. Itt a budai állami tanitópezdei dalárda elénekeli a Himnuszt, *Vadnai* Károly országgyülési képviselő az országos központi bizottság nevében, egy egyetemi hallgató pedig az ifjuság nevében emlékbeszédet tartanak. Ezután *Szénássy* Sándor a buda-ó-budai honvédegyesület elnöke mond bucsuszavakat. Végül a budai tanitóképezde dalárdája elénekli a «Szózatot» és megkoszoruzzák az elesett hősök sirjait.

— **Emlékoszlop az egyeki réten.** Volt már szó lapunkban arról, hogy a tisza-füredi régészeti egylet megkereste Hajdu vármegye közönségét az iránt, hogy a közelgő ezredéves honfoglalási nagy esemény megünneplése alkalmából az egyeki rét átjárási helyén, hol Árpád két vezére, Szabolcs és Tas, a szabolcs-szatmár-bihari hadjáratból visszatérve, hóditó seregekkel átmentek a Tiszán, és Árpád seregével egyesültek, maradandó oszlop felállitásáról gondoskodjék. Hajdu vármegye a mult csütörtöki közgyülésén tárgyalta az ügyet s bizottságot küldött ki a végett, hogy a kérdést tanulmányozza és kikutassa, hogy a hagyomány megegyezik-e a történelmi igazsággal. A tanulmányozás eredményéről s a teendőkről a bizottság jelentést fog tenni a vármegyének.

— **Piros pünkösd ünnepe** nagyon szeszélyes volt az idén is. Ez az egyetlen nagy ünnepök volna tulajdonképen az embereknek, a mikor a szabad természetben élvezhetnék a felséges levegőt s kirándulásokra vállalkozhatnának és az idén teljesen füstté vált minden reménykedés, a mit hozzá füztek. Máskor, ha jó idő van, özönlik a nép a városon kivül levő mulatóhelyekre, élvez és szórakozik mindenki; ur és szegény megtalálja a neki való mulatságot a zöldben; a lóvonatok örökké megteltek, a hajók zsufolvák s a város belső utczái üresek. Most mind a két napja olyan volt az ünnepnek, hogy az óvatosabb s egészségét féltő ember még a szobából se ment ki. Tegnap, az ünnep első napján, majdnem egész nap esett az eső, sürü nagyszemü, hosszuszálu vizsugarak zuhogtak le a földre s csak az alkonyati órákban állt el az égi zenebona, a mikor már késő lett volna kirándulásra gondolni. Bizony nagy szükség volt erre az esőre a hosszu szárazság után, de azért azok a szegény emberek, a kik oly ritkán jutnak hozzá, hogy egyet forduljanak a ligetben, vagy a budai hegyekben, alkalmasint szivesebben veszik vala, ha nem telnek még meg ugy az ég csatornái vagy két napig. Annál inkább, mert ma, az ünnep második napján, nem esett ugyan az eső, de fujt olyan szél és volt olyan hideg, mintha Szerváczn, Pongrácz, Bonifácz együttesen akarták volna helyrepótolni mulasztásukat. Még téli kabátban is jártak ma azok, a kik az egészségökre nagyon vigyáznak, azoknak a dandyknak pedig, a kik felöltő nélkül szoktak feszengni az utczákon, kivétel nélkül czinkét fogott az orruk. Szomoru pünkösd volt ez a kirándulni szeretőkre, hát még a zöldbeli korcsmárosokra, a a kik hiába készültek a vendéglátásra? Pedig kivált a Svábhegyen nagy mulatság lett volna ma. Ott ugyanis a hagyományos bucsut ma tartották meg. De a rossz idő hatása nagyon is meglátszott a mulatságon. A vigkedvü kirándulók, a kik más pünkösdhétfőn ellepték a Svábhegyet, az idén elmaradtak. A svábhegyi kápolnában reggel 9 órakor tartott ünnepi isteni tiszteleten csak a fönt nyaraló közönség vett részt, az is bundásan, felöltősen a nagy hideg miatt. Az Eötvös-nyaraló körül a mézeskalácsosok és játékárusok sátrakat ütöttek ugyan, de nagyon kevés vásárló akadt. Csak délután volt egy kis élénkség a Svábhegyen.

— **Földrengések Erdélyben.** Emlitettük már, hogy a napokban Brassón meg Nagy-Borosnyón mily erős földrengés volt. Ugy látszik, Erdély több vidékén érezték akkor hasonló tüneményt. *Szepsi-Szt.-Györgyről* azt irják, hogy ott szintén erős földrengés volt e hó 15-én délután 2 óra tájban. A földrengés hullámos lökéssel jött s három pillanatnyi időközökben mintegy 8—10 másodperczig tartott. Épületek rázkódtak meg, képek hullottak le a falakról az erős lökések következtében. Valaki, a ki abban az időben épen ott volt, a következőket irja: «Délután háromnegyed kettőt mutatott az óra s ekkor egy földalatti lökésre hirtelen megállt; a függő lámpa üvege csengő hangot adott s inogni kezdett. A nyitott ajtón át rohanva futott be a vizslám s reszketve sunyt le egyik szögletben. Csak néhány másodperczig tartott a föld haragja, de milyen rettenetes volt! Sepsi-Sz.-Györgyön mindenütt érezték a földrengést kisebb-nagyobb mértékben. A konyhában lapitók, edények estek le a falról. A kiket állva talált a földrengés, azok megtántorodtak, többen arczczal estek a földre. Az emeletekben nagy volt a rémület. A kaszinó olvasóterme pillanat alatt megürült s a hivatalokból ijedten menekültek szabad ég alá a rubrikák munkásai. Ablakok zörögtek s a tálczákon álló poharak összecsengtek, mint az üvegharmonika. A nap tisztán ragyogott és erős széláram keletkezett, mely pár óra mulva csendes permeteg esőt hozott. A haragvó föld nyugodt lett ismét és csendes.» *Illyefalván* ugyanezen időben érezték a földrengést. *Barothon* e hó 15-én 1 óra 25 perczkor délután hullámzatos földrengés volt érezhető, mely mintegy 10 másodperczig tartott. A szobákban a butorok ingottak. Lámpák, cserépedények összezördültek.

— **Rászedett magyar munkások.** Nagy büne az a magyar embernek, hogy ha sorsa kissé nehezebbre fordul, könynyen itt hagyja a hazáját s kimegy az idegenbe, azt remélve, hogy ott esőként hullik a pénz az ölébe, csak ki kell érte nyujtani a kezét. Pedig ha már a kereseti viszonyokban nem csalatkoznék is, még mindig a rövidebbet huzza a lelketlen munkaközvetitők fondorlatai következtében, mert ezek az ágensek nagyhangu igéretekkel csábitják ki őket s azután megcsalják, sőt vannak esetek, a mikor kifosztják s teljesen cserben hagyják a szegény munkásokat. Ilyen esetről ir most a «Székelyföld.» Nemrég történt, hogy romániai ügynökök néhány százra menő munkást toborzottak össze Magyarországon, Románia számára, hogy a moldvai téres mezőkön czéklát kapáljanak. A csukorrépát hivják igy a hktárszélek vidékén. Az ügynökök mindenik munkásnak tiz forint havi készpénzt, teljes ellátást, szállást és minden egyéb jót igértek, de mikor ott voltak, adtak nekik pálinkát s reggel, délben és este hagymát meg szállást a szabad ég alatt. A munkások nem is birták ki sokáig, hanem előbb kisebb, majd nagyobb csapatokban jöttek vissza az ojtozi szoroson s miután utlevéllel is gyéren voltak ellátva: toloncozás és keserves vándorlás leve osztályrészük, bánva-bánván, hogy miért hagyták magukat rászedetni.

— **Véres kardpárbaj** volt e hó 12-én hajnalban a b.-gyulai honvéd téli lovarda épületében. B. S. biharmegyei jegyző és G. L. nagyváradi birtokos voltak a vivőfelek. G, a balkarján, B. pedig a jobb arczán kapott nagy sérülést.

— **Villámsujtott emberek.** Kassán, mint tudósitónk irja, e hó 15-én két nagy égiháboru is volt záporesővel. Az egyik délután 4 órakor kezdődött, a másik esti 8 órakor. A délutáni égiháborunak egy Ujfalusi nevü gazdaember esett áldozatul, a ki egy fiuval szántani volt, s a kit az eke mellett sujtott agyon a villám. A fiu épen maradt és haza szaladt a rémhirrel. — Este Varga László rendőrfogalmazó házába csapott a villám, a hol épen vacsora mellett ültek. A villám a függőlámpa mellett csapott le, Vargának a lábát s a fejét, a leánynak meg az arczát perzselte meg, a ház vendégét, Novák épitőmestert azonban agyonsujtotta. A villám bejárta az egész házat, krajczárnyi lyukakat és repedéseket okozván. Egy öreg asszony párnájában meggyujtotta a tollat; magának az öreg asszonynak, ki már ágyában feküdt, semmi baja sem történt.

— **Ujitások a postán.** A napokban ül össze Bécsben a negyedik nemzetközi világposta-kongresszus, a melyen több üdvös ujitás életbeléptetése fölött fognak tanácskozni. Nagyon fontos reform-tervezet az, hogy a postautalványoknak uj alakjuk legyen. Az utalványokkal tudvalevőleg nagyon sok csalást követtek már el. Az, hogy a feladónak számokkal meg szóval is ki kell irni a küldött összeget, nem teszi lehetetlenné, vagy legalább is nem nehéziti meg az utalványok hamisitását. A kongresszuson ugy akarnak e bajon segiteni, hogy az utalványok szélére 1-től 1000-ig számokat fognak nyomni. Ha valaki a jövőben száz forintot akar majd elküldeni, a fölvevő postatiszt az utalvány széléről levágja a 100-as számot, mi által a kezelés is egyszerüsittetik, de a mi fő, a hamisitás meg lesz nehezitve. Nagyon sok baj volt eddig a pénzes és ajánlott levelek kézbesitése alkalmával a személyazonosság bebizonyitásával. Az embernek mindenféle okmányokkal kellett bebizonyitani, hogy ő azonos a czimzettel. Ez különösen kereskedőkre, meg utazó emberekre volt sokszor kellemetlen és zaklató. A bajon ugy akarnak segiteni, hogy nemzetközi igazoló könyvecskéket fognak a postán dijtalanul kiszolgáltatni. A könyvecskében átvételi elismervények lesznek. Ha valaki például utazás közben Rómába akár magának pénzt küldetni, egyszerüen elmegy az ottani postahivatalhoz, kitép a könyvecskéből egy átvételi elismervényt, aláirja s ennek ellenében minden további igazolás nélkül kiadják a czimére érkezett pénzt vagy ajánlott levelet. Nagy könnyités lesz ez, mert az illetőnek csak egyszer kell majd magát igazolni, mikor a könyvecskét kiváltja s nem kell mindunталan okmányokat hordani magával, vagy más módon bizonyitani azonosságát, a mi különösen utas

---

redes távol maradásának valódi okáról, első tekintetre látta, hogy a bünös teljes bocsánatot nyert és mrs. Bagot czélzásai mindenesetre teljesen alaptalanok voltak, mert az ezredes oly jó szinben volt, mint bármikor s a mellett teljesen ura is volt magának. Ama sajátságos látványnak tehát, mely Macpherson derültségét oly nagy mértékben fölkeltette, igen természetes magyarázatául tünt fel Imogen előtt, midőn lady Craven megjegyzé:

— Bethune ezredest heves főfájás akadályozta abban, hogy bennünket fölkeressen; most azt állitja, hogy a bajt kialudta, s ismét egészen jól érzi magát.

A leány valami részvétnyilatkozatot tett, mely azonban nem igen volt érthető, s Bethune Horácz lady Cravenhez fordulva igy szólt:

— Megengedi, hogy az asztalhoz vezessem? A sátorok most ki vannak nyitva; a királynő a herczegnőkkel épen elment; ha hamarjában megindulunk, mindenesetre szerezhetek helyet önöknek.

— Köszönöm, de már el vagyok igérkezve, Queensborough herczeg fog az asztalhoz vezetni. . . . Talán vezesse inkább Imogent helyettem.

— Már eligérkeztem a legközelebbi tánczra, mondá gyorsan Imogen.

— Most szünetet tartanak, s bizonyos vagyok benne, hogy önnek is szüksége van némi erősitésre, sürgeté Bethune.

— Bizonyosan, angyalom; két óra elmult, kérlek, menj előre, — a herczeg épen errefelé törtet.

És midőn lady Cravent régi tisztelője a karjára füzte, Imogennek nem maradt más hátra, mint Bethunenek neki nyujtott karját szintén elfogadni. A vacsorát egyes sátorokban szolgálták fel, s ezek egyikében Bethune még a maga és Imogen számára egy hosszu asztal szögletén talált még két helyet, a hol csaknem szemközt ültek egymással, ugy, hogy egymásnak arczvonásait közelről szemlélhették s azokon a kifejezés minden változását észrevehették.

Alighogy leültek, Bethune áthajolt Imogenhez, s ennek legnagyobb meglepetésére e kijelentéssel kezdte meg a beszédet.

— Megmondtam lady Cravennek, mennyire kétségbe vagyok esve, s ő megpróbált vigasztalni.

Imogen érezte, hogy ez most feleletet vár, ő azonban csaknem kábultnak érezte magát e sötét szemek szilárd tekintete előtt.

— Az ő részvétéről minden szerencsétlen bizonyos lehet, mondá végre.

— Ő bátoritott fel, hogy beszéljek önnel, az ő biztatására teszem meg a kisérletet, hogy megtudjam öntől, vajon van-e remény számomra a jövőben, habár még oly csekély is. Csaknem hat hét óta van szerencsém önt ismerni miss Craven . . . irántam való előitéletén erőt vett-e már?

Habozott, annyira előre hajlott a lány szemében olvasni, hogy meleg lehellete ennek arczát érte. Imogen lesütötte szemeit, ujjai göresősen játszottak ruhájának egy arany bojtjával. A férfi rövid szünet után folytatá:

— Szokásos udvariasságból ne állitsa azt, hogy előitélete sohasem volt. Emlékszik, hogy első együttlétünk alkalmával azt mondtam, hogy jobb szeretném tetszését lassanként megnyerni, mintsem hogy eleinte ideálnak tartson, a mi fájdalom egyáltalában nem vagyok.

A leány arcza, melyre a beszélő oly feszülten nézett, halvány volt s szavaira még halványabb lett, s Bethune jól látta, hogy e szivben most heves benső harcz folyik. Legkevésbé sem várta azonban azt a bátor nyiltságot, melylyel Imogen, félénkségét legyőzve, rövid habozás után igy felelt:

— Nem tudom, mit ért ezen előitélet alatt ezredes ur. Itéletem ön felől nem változott. Én önt igen kedvelem, . . . sokkal inkább, mint eleinte lehetségesnek tartottam volna, de tudom, hogy önnek azon kivánata, hogy engem nőül vegyen, tévedésen alapszik. Sem önnek, sem nekem nem hozna boldogságot ez összeköttetés.

— Nekem azt hozna, arról bizonyos vagyok, és ha igaz, hogy ön engem «igen kedvel», akkor boldog lenne ön is. Miért hiszi rólam, hogy tévedésben vagyok? Azért-e, mert engem viharvert harminczhétéves embernek tud, magát pedig friss harmatos ifju leánynak?

— Nem . . . nem azért! Nem illünk össze — többet nem mondhatok.

— De azt megmondhatja mégis, miért hiszi ezt?

— Kell, hogy a nő a férfiban, a kit férjül választ, föltétlenül bizhasson és hihessen. Azt én nem tehetem.

— Elmondták önnek az én gonoszságaimat, s ön még nem ismer engem eléggé. . . . Engedjen időt. . . .

— Kérem, kérem, ne beszéljen tovább, mondá Imogen, fejét rázva. Tudom . . .

Egyszer megállt.

— Tudom, hogy a miért ön engem kiván, az nem szerelem.

— Mit tud ön? legyen nyilt irántam.

Bethunnek különben halvány arcza szivesebb lett; kezével eltakarta szemeit egy perczre. A leány figyelmét nem kerülte el, hogy szavának hangja megváltozott, a mint tovább beszélt:

— Látom, hogy ön nem riad vissza a nyilt szótól. Tudja meg a teljes igazságot. Talán nem vagyok olyan szerelmes, mint a hogy egy gyermek szokott, és nem fogok esküdözni, hogy golyót röpitek agyamba, ha elutasit, de a mi tiszteletet, csodálatot és meleg hajlandóságot érzek ön iránt, azt más leány iránt még sohasem éreztem, és tudom, hogy ez érzés valódi, benső közösséggé érhetne annál inkább, minél tovább lehetnék az ön oldala mellett. Nem becsülné ön azt többre, mint amaz átfutó szenvedelyt, melyet a csinos arcz felkölt, s mely az első redővel, az első ősz hajjal kialszik?

— Bizonyára — de e veszélynek egyáltalán nem vagyok kitéve felelt a leány könnyed mosolylyal. És ha valaha férjhez megyek, bizonyosnak kell lennem a felől, — s óhajtva remélem, hogy az leszek valamikor, — hogy férjemet boldoggá tehetem . . . ez a bizonyosságom azonban önnél nem lenne meg.

Bethune nyiltnak nevezte a leányt, pedig ez csak felét mondta ki annak, a mit érzett, a mit tudott, és hogy is mondhatott volna többet? Hisz nyelve kötve volt.

Mélyen lehangolva nézett rá a tiszt; csalódott és meg volt lepetve, de elriasztva, elcsüggedve nem.

— Ha közelebbről megismer, másképp fog gondolkodni; ragaszkodom e reményhez, tette hozzá némi szünet után. Határozatát semmi esetre sem fogadom el véglegesnek . . . nem esem kétségbe a felől, hogy czélomat elérjem . . . az idő meg fogja változtatni önnek itéletét.

— Az idő mindezen mit sem fog változtatni. . . . Tekintse befejezettnek e tárgyat és felejtse el. . . . Tévedés volt. . . .

— Nem volt az, és e beszélgetést nem fogom elfeledni, felelt a férfi, de a rólam szóló pletykák elől el kell zárnia fülét. Gyorsabb és halkabb hangon tette hozzá aztán: Talán hirül hoztak önnek valamit ma este?

— Azt hiszi ön, hogy lehet a kertben körüljárni és fejét a kut alá tartani, a nélkül, hogy ezt a krónika feljegyezné és megjegyzésekkel ne látná el?

Imogen nevetve mondá ezt s oly elfogulatlanul, mely az ezredest teljesen megnyugtatta, s ez tapintatosan szintén áttért amannak derültebb hangjára.

— A krónikának csak akkor higyjen, ha érdemeimről szól. . . . Minden hőstettet és minden nemes cselekvényt, a mit állitólag végbevittem, megengedem, hogy föltétlenül elhigyjen — minden egyéb csak hazugság és gonosz nyelvek koholmánya.

(Folytatása következik.)

☞ ***Távíró és forradalom.*** Portugáliában az oportói legutóbbi lázadás azért nem sikerült, mert Portugália más városaiban levő intézők nem kaptak távirati értesitést. Ugyanis az e czélból feladott táviratokat, a melyeknek tartalma a következő volt: «A rokkant az éjszakát nem éli tul», az oportói távirónhivatalnokok gyanusnak ismerték fel és azért nem továbbitották.

*

☞ ***Az iszákosság Belgiumban.*** Az emberölő pálinka tulságos élvezetének megakadályozására Belgiumban nem rég liga alakult, mely valóban elrettentő statisztikai adatokat tesz közzé a belga iszákosságról és szeszfogyasztásról. Ez adatok szerint Belgiumban évenkint 70 millió liter pálinkát fogyasztanak, s a fogyasztás évről évre emelkedik. A népesség az utolsó tizenöt év alatt csak 14 százalékkal gyarapodott, ugyanez idő alatt az elfogyasztott szesz mennyisége 37 százalékkal s ennek következtében az őrültek száma 45, a bünösök száma 74, s az öngyilkosok száma 80 százalékkal emelkedett. Belgiumban a hat milliónyi lakosság évenkint 135 millió forintot ad ki alkoholra, mig az államnak a közoktatás évenkint csak 15 millió forintjába kerül. Az iskolák száma mindössze 5500, a pálinka, bor- és sörmérésekée pedig meghaladja a 130.000-et. Ezek a számok eléggé igazolják az emlitett liga jogosultságát.

*

☞ ***Történelmi emlékü ház Szegeden.*** Szegeden most kezdték lebontani a Bauernfeind-házat. A csákányok históriai nevezetességü falakat rombolnak szét: mikor a szabadságharcz idejében a kormány Szegeden volt, ennek a háznak az emeletén lakott Duschek pénzügyminiszter s itt volt az ország pénztára is: milliók aranyban, ezüstben, rézben és Kossuth-bankóban. Kossuth Lajos e ház erkélyén mondotta beszédét egyizben Szeged város közönségéhez, miért is a ház mostani tulajdonosa kegyeletből vissza fogja tétetni a régi balkont az uj házra és egy márványtáblával jelzi nevezetességét. Lenn a földszinten az öreg Bauernfeind patikája állott. Szintén nevezetes patika. A vértanuvá lett Nagy Sándor tábornok ugyanis valahányszor Szegeden megfordult, mindig megállitotta a paripáját a patika előtt és bekiáltott Schmidt gyógyszerészsegédnek: «Öcsém! abból a jó gyomorépitőből!» A szabadságharcz lezajlása után, midőn rebellis-nek nevezték a magyart és veszedelmes gyanunak volt kitéve mindenki, Bauernfeind egy rakás fegyvert ásott el a pinczében. A fegyverek mind a szabadságharczból valók s talán még most is ott vannak elásva a pinczében. Ezekre a fegyverekre esetleg rá fognak akadni a munkások, bár jó mélyen kell ásniok, mert azóta az utczát körülbelül öt lábnyira feltöltötték. A munkások között az a regényes hir is el van terjedve, hogy a fegyverek mellett kincsek is feküsznek. A nevezetes régi ház helyére diszes vendégfogadót épitenek.

*

☞ ***A hold és a csillagok hője.*** Boys C. V. angol fizikus ezen már nagyon gyakran szellőztetett tárgyról érdekes értekezést irt s a «Central-Zeitung für Optik und Mechanik» után adjuk abból a következő adatokat. Mint tudjuk, igen csekély hőmennyiségek mérésére, a milyenek hozzánk a holdból vagy a csillagokból jutnak, vagy hőoszlopokat vagy az igen érzékeny bolométereket használják. Ez utóbbit e czélra készitve radiomikrométernek is hivják. Ezzel a készülékkel tettek méréseket 1888. szeptember és deczember hónapjaiban, 1890. áprilisban. A mérések eredményei közül megemlitjük, hogy a hold sötét része semmi nyomát sem mutatta a hőnek; mig ellenben a világos része tüeltéréseket mutatott, a melyek a fényhatárok környékén sokkal kisebbek voltak. Érdekes eredményre jutott Boys holdtöltekor tett kisérlete alkalmával. A hold sugarait tiszta üvegen bocsátotta keresztül s csak azután eresztette a mérő-készülékre; azután az üveget eltávolitotta, ugy, hogy a sugarak közvetlenül estek a készülékre. A kitéréseket mindkét esetben görbe vonal által ábrázolta, a melyek feltünően szimmetrikusak voltak, lassanként emelkedtek s a legmagasabb fokot érték el a teljes holdkorona közepének megfelelőleg s aztán ismét csökkentek. Feltünő épen az, hogy a holdkorong mindkét fele egyenlő kitéréseket mutat, tehát egyenlő hőmennyiséget sugárzik ki, daczára annak, hogy az egyik oldal már 7—14 nap óta volt megvilágitva a naptól. Mutatják továbbá ezen görbe vonalak, hogy az üvegen átment hő az elnyelt hőmennyiségnek 25%-a. A mi a csillagok hőjét illeti, a tett észleletekből az tünt ki, hogy a hőhatás rendkivül csekély, ugy hogy ezen rendkivül érzékeny készülékkel semmit sem lehetett kimutatni. Különben megemlithetjük még, hogy a radiomikrométert még érzékenyebbé akarják tenni s ugy folytatják e méréseket.

*

☞ ***Kakas helyett zászló.*** A belgiumi Morlau-Welsben a templom tornyának tetején már nagyon megrozsdásodott a szélkakas és nem akart mozogni az áramlatok szerint. Az egyházi hatóság elhatározta tehát, hogy renováltatni fogja. Fölfogadott egy embert, a ki vállalkozott a nyaktörő munkára, hogy a torony tetejéről lehozza a szélkakast, megaranyozza s aztán annak rendje és módja szerint visszaviszi ismét a torony tetejére. A pap azonban kételkedett emberében s nem akarta a szerződéses 300 frankot kifizetni. Erre ez ismét megmászta a tornyot, lehozta és megmutatta a kakast, aztán fölvitte ujra. A lakosság legnagyobb bámulatára azonban a kakas helyett a torony tetejére a belga nemzeti szinü zászlót tüzte ki, a melyet most vidáman lobogtat a szél. Igy bosszulta meg magát a papon, a ki nem akart fizetni. A pap pört inditott embere ellen s követeli, hogy a zászló helyébe tegye ismét a kakast, akkor aztán megfizeti a 300 frankot.

emberre nézve bizony nagyon sokszor terhes és kellemetlen kötelesség.

— **Százezer forintos ügető mén.** Beavatott sportkörökben beszélik, hogy a magyar lovaregylet néhány előkelő tagja komolyan foglalkozik azzal, hogy konzorcziummá alakulva, egy elsőrendü amerikai telivér ügető mént szerezzen be tenyésztési czélból. Az előirányzat 100.000 frtra rug. E czélból Bonner hires amerikai ügető méntenyésztővel léptek érintkezésbe, kinek istállójából került ki az ismert elsőrangu ügető Maud S. nevü mén, mely az eddig elért legjobb mértföldes recorddal bir, a mennyiben egy angol mértföldet 2 percz 8¾ mp. alatt tesz meg. E körülmény annyival inkább örvendetes, mivel szégyenkezve kell bevallanunk, hogy nálunk az ügető-versenyek anyag hiányában ugyancsak hátra vannak más országokkal szemben. Különben a ki az idén husvétkor az ügetőversenyen volt, pirulva nézhette, hogy a legnagyobb magyar tenyészverseny ügető derby-dijat gr. *Esterházy* Miklós Barbarossája walkoverben vitte el.

— **Gyilkosság a törvényszéki tárgyalóteremben.** *Morshanya* orosz herczeg a napokban Batumba utazott, hol valami sürgős dolga volt. A herczeg a legelső szállodába szállt, a mi nem óvta meg őt attól, hogy 560 rubellel terhelt pénztárczáját el ne lopják tőle. Az «ismeretlen tettes» a batumi rendőrséget nagy zavarba hozta ugyan, de azért másnap mégis elcsipte. A rendőrfőnök a meglopott herczeget is meghivta a tárgyalásra, a ki 60 rubelt igért a tolvajnak, ha megmondja, hogy hova tette a pénzt, mely ajánlatra a czinikus fogoly arczába nevetett a nagy urnak s mellbe lökte őt. Morshanya herczeget ez annyira dühbe hozta, hogy előrántotta revolverét s lelőtte az elvetemült tolvajt. A herczeget nyomban letartóztatták.

— **Megégett gyermek.** Szomoru statisztika lenne, ha kimutatnók, hogy évenkint hány gyermek pusztul el a szülői gondatlanság következtében. A kis gyermekeket nagyon gyakran felügyelet nélkül hagyják és sok esetben megtörténik, hogy az igy maradt gyermek magára gyujtja a házat, vagy más szerencsétlenséget okoz. Ilyen eset történt e hó 13-án Csurog (Bácsmegye) községben, a hol egy öt éves kis leányka a szó szoros értelmében megsült. *Breczkó* Gábor csurogi földmives, mint nekünk irják, az emlitett napon a szántóföldjére ment, öt éves leányát pedig nagyanyja felügyelete alatt otthon hagyta. Az öreg asszony a gyermeket kiküldte az udvarra, a hol egy szalmaboglya volt. A kis leány a szomszéd gyermekével a boglya körül játszott. Egyszer csak valahogy fölgyujtották a szalmát s azután a büntetéstől félve, belebujtak az égő szalmaboglyába. A szomszéd gyermekét csak kimentették valahogy a veszedelemből, de a kis leánykáról senki sem tudta, hogy a boglyában van. A szerencsétlen gyermek megszenesedett holttestét csak akkor találták meg, mikor már a tüzet nagynehezen eloltották.

— **Leszakadt hid.** Árvamegye Szlanicza községben e hó 14-én ló-osztályozás volt, mely alkalommal az Árva folyón átvezető hidon kellett a helyszinére menni. Midőn éppen a legtöbb ló és ember volt a hidon, leszakadt a nyomoruságos épitmény, maga alá temette a hidon levőket. Négy ember életveszélyesen megsebesült, három ló pedig nyomban kimult. Ugy hallatszik, hogy a mérnöki hivatalt illeti a mulasztás, mert a községi elöljáróság már jó eleve jelentést tett a hid rossz karban voltáról. A sebesülteknek az első segélyt a tanitó és egy más uri ember nyujtotta.

— **A Rókus-kórház felavatási emlék-ünnepét** ma délelőtt ülték meg egész csendben a kórház kápolnájában. Reggel 8 órakor a misét és magyar szentbeszédet *Mészáros* Kálmán Ferencz-rendi áldozár mondotta, mely alkalommal az apáczák egyházi dalokat énekeltek. Fél 10 órakor *Klincsik* Henrik rókusi helyettes plébános tartott misét és német egyházi beszédet. Az isteniszteleten nagyszámu közönség volt jelen, köztük a kórházi tisztikar és az orvosok közül sokan. Az ünnep alkalmából *Perignac Innoczenczia* apáczafőnöknő három diszes egyházi szobrot ajándékozott a Rókus-kórház templomának.

— **Elfogott pénzhamisitó.** *Magyaroson*, Háromszékmegyében — mint levelezőnk irja, — bankócsinálásközben fogták el *Bartha* István földmüvest. Egy félig kész 1 frtos bankjegyet találtak nála, melynek még csak az egyik fele volt megrajzolva. A pénzhamisitónak több társa is volt; remélni lehet, hogy ezeket legközelebb szintén kézre keritik.

— **Kivándorló papok.** A napokban két munkácsi e. m. áldozár vándorol ki Amerikába. Az egyik *Laurisin* Kornél lehóczi, a másik *Laurisin* Ágoston konczházai lelkész, a kik, ugy látszik, mind a ketten jobb sorsot várnak Amerikától, mint a milyenben az öreg Európa részeltette őket. Az idők jele, hogy már nemcsak a nép egyszerü fiai, de az intelligens osztálybeliek is az uj világba vetik reménységüket s kivándorolnak szülőföldjökről.

— **Lázitó levelek.** Orosházán lassankint lecsillapodott már a nép láza s tudósitónk távirati közlése szerint ott most minden csendes. Pedig vannak izgatók, a kik mindent elkövetnek, hogy a munkások veszélyes törekvéseit előmozditsák. «Munkásbarát» aláirással egy sokszorositott levelet küldöttek most a népnek, melyben kitartásra stb. buzditják a munkáselemet. Eördögh főszolgabiró egy ilyen levelet Oláh György megyei főügyésznek adott át, a ki a levél terjesztőjét nyomozza. A főszolgabiró meg az ügyész karöltve müködnek azon, hogy a népet tévedéseiből felvilágositsa s rábirja, hogy munkába álljon. Ma reggel több százra menő napszámosokból álló tömeg volt a piacztéren, valószinüleg azért, hogy munkába álljon; a szemlélőre a tömeg azt a benyomást tette, mintha a földbirtokosok és bérlők nem igen közeledtek volna hozzájok, valószinüleg azért, mert attól tartanak, hogy tulcsigázott követelésekkel állanak elő a munkások.

— **A bokszegi merénylet.** A bokszegi merénylet ügyében a vizsgálat ujabban semmit sem tudott kideriteni. Bognár jegyzőre nem tudják rábizonyitani a bünrészességet s most már azt hiszik, hogy az egész merénylet a bokszegi nép bosszujának a müve. A bokszegiek ugyanis meg akarták váltani a francziák erdeit s 300.000 forintban már meg is alkudtak velök. A szóbeli egyezség után azonban Sessevale utasitotta Wendlinget, hogy adja el telepeseknek a földeket, mert igy többet kaphat értök és Wendlinget épen azon a napon lőtték meg, mikor a bokszegiek elutazása után Csermőn és a környékén járt ebben az ügyben. A bokszegiek sokat jártak a francziákhoz, hogy ne hozzanak idegeneket a nyakukra, mikor ők sem tudnak megélni. Minthogy kivánságuk nem teljesült, bosszut forraltak s e boszszu müve volt a merénylet.

— **Tél a külföldön.** Angliában hirtelen beállott rendkivüli melegek után valódi téli időjárás következett. Egy londoni távirat egészen teljes havazásról ad hirt. Az emberek könnyü tavaszi meg nyári ruhájukat megint téli bundával cserélték föl s dideregve járkálnak a bokán jóval fölül érő hóban. Az egész országban nagy havazások vannak. A walesi hegyeket már napok óta vastag hólepel boritja. A vetések majdnem mindenütt elfagytak. De nemcsak Angliában, hanem Francziaországban is ilyen kegyetlen télies időjárás van. Egy Párisból érkezett távirat szerint Belfortban, Lancyban és Ballon d' Alsace környékén tegnap egész délelőtt havazott. A mult éjjel pedig Pontarlierben, Grenoble-ban és Lyonban esett hó.

— **A nyomor halottai.** *Éradonyban* (Biharmegye) egy Létai József nevü szegény napszámos május hó 16-án hajmeresztő gyilkosságot követett el. A községen kivül lakott egy kis kunyhóban, honnan a felesége minden nap a községbe ment dolgozni. Május 16-án a munkaképtelen férj ágyban alvó három kis fiát, a kik közül a legidősebb 4 esztendős volt, élesre fent baltával agyonütötte. A rémes cselekedet elkövetése után gyilkos felakasztotta magát a kunyhó egyik szarufájára, azon kivül puskalövéssel szétroncsolta az állát. A kunyhó közelében dolgozó munkások hallották ugyan a lövést, de ügyet se vetettek rá s csak a hazaérkezett feleség szivszakgató jajgatásaira gyülekeztek az emberek. Hajnali 5 és 6 óra közt végezhette Létai az iszonyu gyilkosságot, mert 7 órakor a két gyermek még gyöngén lélegzett. Azt mondják, hogy Létai nagy nyomorusággal vivódott s az vitte e borzasztó lépésre.

— **A Mura áradása.** Grácz felett a weinczetteli hid gátját a Mura árja, mint egy távirat jelenti, teljesen szétrombolta. A hid is veszélyeztetve van s azért a kirendelt utászcsapat lehordta. Az ár ma éjjel a balparton levő országut egy részét is elöntötte. A gátakat a viz annyira megrongálta, hogy egyhamar szó sem lehet helyreállitásukról.

Rövid hirek. *Jablonkán* Spreágh Vincze volt községi jegyző e hó 14-én egy lakadalomról hazamenet betért egy korcsmába. Alig ivott pár pohár pálinkát, hirtelen rosszul lett és szörnyet halt. — *Eperjesen* Tiszay Dezső, a kassai szinház igazgatója, e hó 12-én áttért a zsidó vallásról a katholikus hitre. — *Horgos* község mellett a Rózsamajor pusztán, mint nekünk irják, a napokban megrabolták Vedress János uradalmi tisztet. A tetteseket még nem sikerült kinyomozni. — *Jánosföldön* Petrin Nikola elvágta Gyülvezán Helén nyakát, s a holttestét egy vizlevezető árokba dobta. A leány szeretője volt Petrinnek, de most el akarta hagyni s a legény ezért ölte meg. A gyilkost elfogták.

—

= **Egy eltünés rejtélye** czimü közleményünkben elmondottuk a minap *Fekete* Ármin posta- és távirótiszt eltünése ügyében, rendőri forrásból szerzett értesülésünket. Egyes lapokban, rossz informáczió folytán, hamis szinben tüntették fel az eltünés körülményeit. Természetes, hogy ez mélyen bántotta az eltünt feleségét, a ki most, hitvesi kötelessége tudatában, a következő, hozzánk beküldött soraival védelmezi meg a nyilvánosság előtt pellengérre állitott férje becsületét:

«Fekete Ármin husz év óta volt kinevezett posta- és távirótiszt és egész életében példányképe volt a becsületes, jellemes embernek. Hivatalában pontos és annyira lelkiismeretes volt, hogy még betegen sem maradt el soha a hivatalból. Tizenegy éven keresztül szorgalmasan tanult hivatalos kötelessége teljesitése mellett és annyira vitte, hogy tanári oklevelet szerzett s anyanyelvén kivül 6—7 nyelvet beszélt. A sok tanulás agyát tulerőltette, egészségét megrongálta annyira, hogy daczára annak, hogy az utóbbi időben szabad idejében sokat volt levegőn és nagy sétákat tett, egészségét többé vissza nem nyerhette. De baját némán, panasz nélkül, nyugodt önmegadással türte. Csendes magábavonult, gondolkodó, szelid ember volt, ki soha senkit meg nem bántott s fölebbvalói tiszteletét, becsülését és szeretetét birta. Ez év január havában igen szeretett, felejthetetlen kedves kis *leánykánk* halt el kinos, hetekig tartó betegségben. Ez szegény férjem lelkét mélyen megrázta, annyira, hogy buskomorrá lett. Az én egészségem is nagyon megrendült és annak helyreállitása végett az orvosok tanácsára Görzbe kellett mennem, hova négy heti szabadsággal férjem is utánunk utazott s alig várta, hogy engem és most már egyetlen gyermekünket, — kis fiamat — megláthassa. De a végzet nem engedte, hogy ez óhaja teljesüljön, ez utban veszett el örökre, minket a legnagyobb szükségben hagyva vissza s váratlan gyászos vége által mély bánattal és keserüvel töltve el szivemet. Miután szabadságából vissza nem érkezett, fizetése beszüntettetett s daczára, hogy élete biztositva volt, a biztositó intézet egy krajczárt sem fizet ki, mert halála be nem bizonyitható. Adóssága neki sohasem volt sem most, sem azelőtt, sőt ő kölcsönzött másoknak, mert anyagi viszonyai — egészen ellenkezőleg egyesek ama rosszakaratu állitásával, teljesen rendezettek voltak. Családját nagyon szerette, annyira, hogy soha semmiféle társaságba nem járt, csakhogy szabad idejét egészen családjának szentelhesse. Igen szolid életet folytatott, életmódjában mértékletes, sem borivó, sem dohányos nem volt. És hogy családját odaadással szerette, abból az következik, hogy ha bárhol is volna a nagy világon, első dolga lett volna családját hollétéről tudósitani. De fájdalom, minden jel azt bizonyitja, hogy nincs többé életben, hanem bűntény szomoru áldozata lett, mert más esetben senkinek sem állott volna érdekében kalapja bélését nevével kitépni, hogy föl ne ismerjék. A kalap megállapittatott, hogy az ő tulajdona volt, azon kereskedésben, hol általa vásároltatott.»

= **Gyilkosság az összekötő vasuti hid mellett.** Heksch Izidor 23 éves lakatoslegény már régebb idő óta ellenséges lábon állott Molnár Márton 23 éves lakatoslegénynyel, meg Wagner József és Grülli János majorosokkal. Több korcsmai verekedést rendeztek már, többek között tegnap este a Ranolder és remete utcza sarkán lévő vendéglőben kaptak össze tekézés közben Molnár és Heksch és jól elverték egymást. Az ellenségeskedésnek ma azután gyilkosság lett a vége. Molnár Márton, Grülli és Wagner ma még több józsefvárosi majorossal együtt elmentek a vasuti összekötő hid budai oldalán lévő Széchenyi-kertbe mulatni. Esti 10 óra tájban hazafelé indultak, de alig érték a hid első vasoszlopához, Heksch Izidor mindkét kezében egy-egy henteskéssel rárohant Molnárra és kegyetlenül összeszurkálta. Az egyik kés a 6—7-ik borda között hatolt be, ugy hogy Molnár a seb következtében rögtön meghalt. Molnár társai erre Hekschet támadták meg és késeikkel 30 sebet ejtettek rajta, a melyek közöl több életveszélyes. Heksch a helyszinén összerogyott, a többiek meg elmenekültek. Heksch, a ki különben ismert zsebtolvaj is, a rendőri kihallgatásnál ugy adta elő a dolgot, hogy Molnárék támadták őt meg és összeszurkálták. Azt azonban tagadja, hogy ő Molnárt megölte volna. Molnár holttestét a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe vitette, Hekschet a Szent-János kórházba szállitották.

= **Öngyilkosság.** *Dobay* Sándor budapesti születésü 19 éves szabólegény tegnap este az Andrássy-uti «Foncière»-palota negyedik emeletének folyosójáról az udvarra ugrott. A mentők még élve vitték a Rókus-kórházba, a hol ma éjjel meghalt.

= **Az iszákos halála.** Kegyetlenebb módon vérengző gyilkos nem pusztitja el áldozatát, mint a hogy önmagát végezte ki tegnap *Lippel* Ferencz, ujvidéki születésü, 26 éves, nős, szigorlóorvos. Ez a szerencsétlen ember, sorsa miatt való elkeseredésében az ivásnak adta magát s a mértéktelen élet annyira megrontotta idegzetét, hogy egy idő óta már az iszákosság szörnyü betegségének, a delirium tremensnek kinjai gyötörték. Tegnap este 10 órakor a lövölde-tér 3. sz. alatti lakásán, mikor már az ágyban feküdt, ismét erőt vett rajta a roham. Egyszerre e szavakkal: «Engem nem találtok meg élve» hirtelen kiugrott az ágyból s az asztalán levő orvosi mütőkést felkapva, összevissza vagdalni kezdte magát. Felesége, ki ugyanabban a szobában feküdt, meg akarta akadályozni, de nem birt a dühöngővel. Föllármázta a szomszédokat, rendőrért küldött s csak igy lehetett a dühöngőt nagy nehezen megfékezni. Ekkor azonban már csaknem minden vére kifolyt s mire a mentők a Rókus-kórházba értek vele, meghalt. A holttesten tizenhárom vágás és szurás látható, melyek közül a torkán levő seb feltétlenül halálos volt. Ma bonczolták fel a törvényszéki orvostani intézetben s az orvosok konstatálták, hogy tettét nagyfoku delirium tremensben követte el.

= **A végzet keze.** Tegnap délután 5 órakor jelentették a rendőrségnek, hogy a Ferencz-József partnál állomásozó bécsi hajóról egy ismeretlen 35—40 éves alacsony erős termetü barna férfiu a Dunába esett s a vizben nyomtalanul eltünt. A rendőrség a hajóra küldte egy tisztviselőjét, a kinek megmutatták a matrózok, hogy kik voltak a vizbefult utitársai. Ezeket fogta hát vallatóra a rendőrtiszt és megtudta tőlük, hogy az illetővel Amerikába akartak vándorolni. *Biló* Ferencz elmondotta, hogy ő Homonnán találkozott az ismeretlennel, a ki felszólította, hogy menjen ki vele Amerikába. Megegyeztek s ő vele jött a főváros felé. Utközben Náthánfalván *Vazil* György és *Vájó* Mihály, Hatvanban pedig egy *Csizmár* nevü földmives csatlakozott hozzájuk. E hó 16-dikán érkeztek a fővárosba s itt egy üres telken meghálva, másnap felszállottak a Bécsbe induló hajóra. Az volt a tervök, hogy Bécsből tovább utaznak Amerikába. Az ismeretlen kivándorlási ügynök *Bilótól* 12 forintot, *Vájótól* 15 frtot, *Csizmártól* 11 frtot kért, hogy Bécsben megválthassa a Hamburgig szóló vasuti jegyet. A végzet semmivé tette a tervöket s most pénzükben megfogyatkozva, kényszer-utlevéllel fogják megtenni az utat — nem Amerikába, hanem vissza családi tüzhelyökhöz, melyet odahagytak a sulyosan megbünhödött ember csábitgatásaira.

= **Fölismert halott.** A soroksári holt Dunaágból egy nő teljesen feloszlásban levő holttestét fogták ki május 8-án. A kerepesi temető halottasházában egy H. betüvel megjelölt asztalkendőről, melyet a mellén találtak, *Burián* Gézáné szül. Hucsóczy Viola 26 éves beládi születésü nőre ismertek benne. Mult év november 18-án tünt el Pauler-utcza 3. sz. alatti lakásáról s leveleket hagyott hátra, melyek már akkor bizonyossá tették, hogy öngyilkossá lett.

= **Elvérzett az utczán.** A pipa-utczában ma reggel Juhász Ferencz timármestert vérhányás lepte meg s ennek következtében meghalt. Korányi Frigyes belgyógyászati klinikájáról emberbaráti jóakaratból többen óhajtottak segiteni a szerencsétlenen, de már késő volt az orvosi segély.

A II. nemzetközi ornithologiai kongresszus.

A nemzetközi ornithologiai kongresszus és az ornithologiai kiállitás megnyitása volt kimagasló eseménye az idei pünkösd vasárnapjának.

A II. nemzetközi ornithologiai kongresszus ünnepies megnyitó összes ülése vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött a nemzeti muzeum disztermében, ahol a főrendiház tartja rendesen az üléseit. A kongresszusra érkezett külföldi és hazai tudósok majdnem zsufolásig megtöltötték a piros bőrrel áthuzott padsorokat. Különösen a külföldről igen sok nevezetes tudós jött el a kongresszusra. Kiválóbbjaink névsora, melyet érdemes följegyezni, a következő:

Dr. Finsch Ottó Bréma, Baron D'Hamonville Manonville, dr. Heyek G. Bécs, lovag Schmidhoffeni Tschusi Viktor, Graff Zeppelin Miksa Stuttgart, dr. Giorgiev S. Sophia, dr. A. B. Meyer Drezda, C. Goedelt Hamburg, Middendorf Ernst Liefland, Welffersdorf Emil Sondershausen, dr. Blasius Rudolf Braunschweig, báró König Richard Württemberg, dr. Oustalet Emil Páris, Roaul E. Páris, Homeyer Sándor Greisfeld, dr. Fotio Viktor Genf, dr. Claus Károly udvari tanácsos Bécs, Valle Antal Triest, Danford G. Károly tanár Szentpétervár, dr. Brus Károly szerkesztő Berlin, dr. Lorenz Lajos muzeumi őr Bécs, Wangelin Jakobi kir. erdőmester Strassburgból, Harters E. földbirtokos Franzburgból, dr. Chadbourne Arthur tanár New-Yorkból, dr. Palaczky János egyetemi tanár Prágából, Michel Gyula tanár Bodenbachból, Fischer Benedek Augsburgból, Taschlein L. Augsburgból, dr. Schaeff Ernő Berlinből, dr. Leverkühn Pál Hannoverből, dr. Reichenow Antal Berlinből, Schaller Hermann Berlinből, Menczel Frigyes Münchenből, Berg báró Strassburgból, Collett Róbert tanár Christiániából, R. B. Scharp dr. muzeumi őr Londonból, Berlepsch János báró Mündenből (Hannover), dr. Blasius Vilmos Braunschweigból, Reiter Athanász Szerajevoból, dr. Bishop B. Lajos New-Havenből, Zeller Frigyes tanár Bécsből, Majsisorich tanár Gráczból.

A kongresszuson a következő államok vannak hivatalosan képviselve jelenlevő delegátusokkal:

Poroszország, Szászország, Württemberg, Szász-Coburg-Gotha és Schwarzburg-Sondershausen nagyherczegségek a német birodalomból. Ezenkivül *Ázsiából* képviselve volt a kongresszuson Perzsia, *Afrikából* Liberia köztársaság. Bel- és külföldről 60 tudományos intézet s társulat volt képviselve, köztük 3 Amerikából. Francziaországból képviselve volt a kormány és a gyarmatügyek miniszteriuma, Csehországból a földmivelési tanács stb. Képviselve volt még Németalföld, Norvégia, Svájcz, Bulgária stb. Belföldről: a közoktatásügyi és földmivelési miniszteriumok, Budapest fővárosa, a horvát tartományi kormány s végre képviselve volt a bosznai kormány.

A diszteremben pont tiz órakor együtt voltak a kongresszus tagjai. A miniszteri székeken *Csáky* Albin gróf közoktatásügyi miniszter és *Bethlen* András gróf földmivelésügyi miniszter foglalt helyet. A mögöttük levő első padsorban ült Szalay Imre min. tanácsos, Máday Izidor osztálytanácsos, Gerlóczy Károly polgármester stb.

Az első nap legnagyobb része a megalakulás munkálataira volt szánva. A korelnökké megválasztott *Pulszky* Ferencz az ülést megnyitván, a kongresszust első sorban *Bethlen* András gróf, földmivelésügyi miniszter üdvözölte franczia nyelven a magyar bizottság nevében is, örömét fejezve ki a fölött, hogy a második nemzetközi ornithológiai kongresszus Budapest falai között tartja összejövetelét s örvendve annak, hogy a kiállitás gyüjteményével oly szép anyagot nyert a kongresszus az értekezletekhez.

A zajos tetszéssel fogadott üdvözlés után *Gerlóczy* Károly polgármester mondotta a következő beszédet magyar nyelven:

«Uraim! Mélyen tisztelt kongresszus! Van szerencsém a II-ik nemzetközi ornithologiai kongresszust és annak minden tagját Budapest főváros képviseletében és nevében ezennel tiszteletteljesen üdvözölni.

A főváros törvényhatósága annak idején teljes rokonszenvvel fogadta az illetékes körök ama megállapodását, hogy e tudományos kongresszus a magyar főváros területén lesz megtartva. Most pedig, hogy a kongresszus tényleg megkezdi müködését, őszinte örömét nyilvánitja, igaz tiszteletét és hódolatát fejezi ki a tudománynak a világ minden részéből ide gyülekezett bajnokai iránt, a kik nem kimélve időt és fáradságot, lelkesült buzgalmat fejtenek ki a természettudományok müvelésében s ezzel az emberiség jólétének előmozditásában.

Fogadják, tisztelt uraim, megjelenésökért a főváros hálás köszönetét és legyenek meggyőződve, hogy itt a magyar fővárosban kifejezve találandják azt, a mit az egész Magyarország érez: a tudományok és azok müvelői iránt való tisztelet s nagyrabecsülést. Ez érzés teszi kötelességemmé, hogy a főváros szivből eredő üdvözletét megujitom és a midőn müködésüknek legjobb sikert kivánok, szabadjon reménylenem, hogy a magyar fővárost becses emlékükben jövőre is megtartandják.» (Hosszantartó taps.)

Az elhangzó éljenzés után a *választásokat* ejtették meg. E szerint tiszteletbeli elnökké lettek: *Csáky* Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Bethlen* András gróf földmivelésügyi miniszter és *Kállay* Benjámin közös pénzügyminiszter. *Elnökökké Fotis* Viktor (Genf) és *Herman* Ottó; *alelnökökké* Oustalet Emil dr., Sharge Ad., Finoch O. dr., schmidthoffeni Tschusi Viktor lovag, Homeyer Sándor, Brusina S. gróf, Csató János, Blasius Rudolf dr., Mayer A. B. dr., Collett R. gróf, Middendorf Ernő; *főtitkárrá* Horváth Géza dr.; *titkárokká* Madarász Gyula dr., Chernel István, Lendl Adolf dr., Orvich gróf, ifj. Emich Gusztáv, Libermann Lajos Lőrincz dr., Szikla Gábor tr., Reiser Ottmár, Lovassy Sándor dr.; háznagy Xantus János; tiszteletbeli titkárok Ottlik Iván, Lipthay Béla, Németh József, Gaal István.

A választások befejeztével elfoglalta helyét a tisztikar, élén az elnökökkel.

Elsőnek *Fotio* Viktor elnöke mondott franczia nyelven köszönetet a megválasztásaért. Üdvözli a kongresszust és Svájcz nevében is köszönetet mond a minisztereknek és a bizottságnak, mely a kongresszust és a külföldről érkező tagok szives fogadását előkészitette. Üdvözli az összegyült sok tudóst, a kik a világ minden részéről érkeztek s a kik bizonyosan kellemes emlékekkel fognak távozni Magyarországból. Az ornithológia haladása több tekintetben nagy fontosságu lehet az országok gazdaságára nézve. A II. ornithológiai kongresszus feladata folytatni azt a munkát, melyet hat év előtt a bécsi kongresszus megkezdett. Sok fontos kérdés van a napirenden és van okunk remélni, hogy ha nem is jutunk végleges megállapodásokra, de mindenesetre uj elemeket fog szolgáltatni azok előviteltére. A bécsi kongresszus előkészitette a talajt s elültette a fát, melyen meg kell teremni az igazságnak. A budapesti kongresszus első virága e fának. Önökön áll, hogy e növényt ugy ápolják, hogy oly becses gyümölcsöket teremjen, a milyeneket joggal várni lehet.

Nagy a feladat s rövid az idő. Használjuk fel tehát munkásan azt a néhány órát, mely Magyarország szép fővárosában egyesit bennünket. Végezzük a közös munkát ugy, hogy a budapesti kongresszus korszakot alkosson az ornithologia tudományának történetében.

Fotio után *Herman* Ottó szólalt föl német nyelven. Megköszönte elnökké való megválasztatását, a melyet nem személyre kiván érteni, hanem a külföldiek részéről oly aktusnak fogja föl, a melylyel azok Magyarország tudományos törekvéseit óhajtották méltatni. Tájékozást nyujtott aztán a magyar tudományos bizottság müködéséről, az osztályok beosztásáról, a melyek számára igen gazdag és becses anyag áll készen, ugy, hogy müködésüket legott megkezdhetik.

A napirend szerint következett ezután a tiszteleti tagok választása, a beérkezett ügyiratok felolvasása s az állandó nemzetközi ornithologiai bizottság hivatalos jelentései.

Az első kongresszus óta kifejtett tudományos müködésről szóló jelentés fölolvasása után a *külön bizottságokat* választották meg és pedig 1. az állandó nemzetközi ornith. bizottság pénztárkezelésének felülvizsgálására 3 tagot; itt a magyar osztályvezető: *Xántus* János; 2. az állandó nemzetközi ornith. bizottság tudományos müködésének felülvizsgálására több tagot; magyar osztályvezető: *Csató* János; 3. az állandó nemzetközi ornith. bizottság ujjászervezésére, előadó *Meyer* A. B. udvari tanácsos (Drezda); magyar osztályvezető: *Horváth* Géza.

Az alakulás ezzel be volt fejezve s az elnök az osztályokat és külön a bizottságokat fölszólitotta a megalakulásra és a munkálatok megkezdésére.

Ezután *Homeyer* Sándor porosz őrnagy s a második közép-afrikai expediczió főnöke tartotta meg diszelőadását «*Központi Nyugot-Afrika madáréletéről.*» Rendkivül érdekes előadás volt ez. Csupa éles megfigyelés, csupa elevenség, legkisebb nyoma nélkül a száraz tudományosságnak. Pedig rendkivül becses adalék minden részében az ornithologia tudományának fejlődéséhez. Homeyer őrnagy, a ki hatalmas alakjával és jelentékeny fejével igazi prototipje a porosznak, 1875-ben Angolába és Angolán át tett utazásának tudományos tapasztalatát gyüjtötte össze e munkájában, a mely mindvégig lebilincselte a kongresszus tagjainak figyelmét. Előadásának befejező része, mely a tárgyhoz füzött általános megjegyzéseikat foglalja össze, egész terjedelmében igy hangzik:

Az ekvátoriális Afrikában két erős időszak van, a melyek az ekvátortól éjszakra és délre különböző időpontokban jelentkeznek. A déli vidék erős időszaka alatt az éjszakin szárazság uralkodik. Angolában az első erős időszak február közepén kezdődik és tart április közepéig. A második szeptember közepétől november végéig tart. Egyes években történnek ugyan apróbb eltérések az esős időszak kezdetét és végét illetőleg; az északi reszen az esős időszak rendesen egy-két héttel előbb kezdődik és nyugot felé halad. Az én megfigyeléseim szerint az eső lassankint kezdődik és nagyobb vagy kisebb zivatarok előzik meg; az időszak vége azonban minden átmenet nélkül való. Az esős időszak itt megfelel az európai tavasznak és a nyár első felének; ekkor hajt és virágzik minden növény és ez az állatok szaporodásának ideje is. Minthogy két esős időszakunk van, kettő a fészkelés ideje is. Azt is megfigyeltem, hogy sok madár közvetlenül az esős időszak kezdete előtt kezd a fészekrakáshoz. A fészkelési időt illetőleg gyakran találkozunk kivételekkel, és dr. Reichenow igen helyesen állitja, hogy minden mocsárban fészekre bukkanhatunk.

Ezek a kivételek különösen azoknál a madaraknál fordulnak elő, a melyek parti mélyedésekben fészkelnek és melyeknek kevéssel az esős időszak kezdete előtt már nagy fiókáik vannak. Ez azért van, mert ezek a madarak biztosságba helyezhetik fészköket, másrészt azért is, mivel például a jégmadár a folyók megáradásakor elég táplálékot nem találna. Meglehet, hogy ennek a két körülménynek eredménye az, hogy azelőtt parti mélyedésekben költő madarak odvas fákban költenek, illetőleg rovar- és gyikevőkké lettek.

Az esőzési idő kevesebb befolyással van a gázló és uszó madarakra, mert ezek a költési időben elhagyják a nagy folyókat és nagy csoportokban költenek a puszták mocsarainál.

Minthogy nem változik oly jelentékenyen az időjárás, mint nálunk északon, nem is találkozunk az egyenlitő vidékein tulajdonképeni vándormadarakkal, de mindenesetre igen nagy mértékben ugynevezett «vonuló madarak»-kal. A legnagyobb kontingenst a mag- és gyümölcsevők képezik.

E madarak mindig megtalálják a táplálekukat az egész ekvátoriális Afrikában, de az egyes zónákon csak kétszer, t. i. az esős időszakok szerint. A gyümölcsevő madarak tehát kénytelenek átvonulni az ekvátoron, hogy gyümölcsöt találjanak olyankor is, a mikor például Angolában nincsen. A gyümölcsevők vonulása tehát okvetlenül kevéssel az esős időszak vége után történik, a magevőké pedig egy kissé később, a mikor a pázsit-félék és az olajtermő növények magvazanak.

A vedlés ideje az esős időszak, illetőleg a fészkelés után következik be.

A szabadon álló vagy függő fészkek gyakran müvészien készitvék és szilárdak, de anyaguk és fenekök sohasem szilárd, ugy hogy a szakadó eső könnyen keresztül szivárog rajta, a nélkül, hogy a fészek anyaga tulságosan felduzzadna tőle.

A tojások száma rendesen csekély, talán azért, hogy utóbb, ha kikeltek a madárkák, könnyebben megvédhesse őket az anyjuk a hideg éjszakák és az eső ellen.

Ekvátoriális Afrikában ilyen kitünő dalosmadarak is találhatók. Ideje volna már, hogy megszünnék az az alaptalan nézet, hogy a trópikus éghajlatnak nincsenek jó szárnyas dalnokai.

— — — — — — — — — — — —

Ezekkel befejezem előadásomat. Nagy tisztesség volt az nekem, hogy meghivást kaptam diszelőadás tartására. Öreg korom és betegeskedésem daczára engedtem a meghivásnak, mert oly intézmény érdekeiről volt szó, a melyet az immár megboldogult *Rudolf trónörökös* létesitett s mert azt tartottam, hogy mint minden ornithologusnak, nekem is kötelességem volt eljönni és közremüködni a kongresszus érdekében.

Háromszor megujuló taps hangzott fel, a mikor Homeyer őrnagy az előadását befejezte s Herman Ottó a közhangulatnak engedve, a mikor a kongresszus nevében még külön is elismerését fejezte ki a rendkivül becses és érdekes előadásért.

Ezzel a délelőtti gyülés véget ért.

*

A madárkiállitást délután 3 órakor nyitották meg. Ez alkalommal *Frivaldszky* János üdvözölte a kongresszus tagjait s aztán bemutatták a vendégeknek az egyes madár-csoportokat. Magyarázó kalauzok voltak: Herman Ottó, Madarász Gyula dr., Lovassy Sándor dr., Szikla Gábor és Chernel István. Az idegen tudósokat valósággal elragadta a kiállitás gazdagsága, és pompás, mintaszerü berendezése. *Sharpe*, a British-muzeum őre különös elismeréssel nyilatkozott a csoportositás jellemzetes voltáról. A mikor — igy szólt — ő a British-muzeum szolgálatába lépett, nagyon visszatetszett neki, hogy az ornithologiai gyüjteményben minden egyes madár ugyanilyen sablonszerü helyzetben ült az ismert formáju fa-állványon. Reformot akart létesiteni s olyanforma rendszert kontemplált a madarak elhelyezésére, a milyent itt — a legnagyobb meglepetésére — valósulva lát, jóval előbb, mint a British-muzeumban.

A vendégek mintegy ötnegyed órát töltöttek a kiállitásban.

*

A kongresszus tagjai ezután ujra összegyülekeztek a nemzeti muzeum disztermében, a hol Futio elnök megnyitó beszéde után *Herman* Ottó tartotta meg jelentését a honi madarak vonulásáról. A kitünő tudós e művét általában epochálisnak mondják a kongresszus tagjai. Kivonatosan a következőkben ismertetjük:

Már az a bizottság, melyet Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter kivánságára, a királyi magyar természettudományi társaság kiküldött kebeléből, hogy az előmunkálatokat a II. nemzetközi ornithologiai kongresszusra javaslatba hozzák, már az elhatározta hogy az 1890. évben a madarak tavaszi vonulása minta-megfigyelés tárgyává teszi. E czélból az 1890 év január 19-ik napján összegyülekeztek a magyar ornithologusok Budapesten. Egy szabályzatot vitattak és állapitottak meg ekkor, melyet a megfigyelések eszközlése czéljából szerkesztettek. Továbbá elhatározták, hogy egy bizonyos vonalat különösen a megfigyelés székhelyévé tesznek, mig a többi ornithologusok saját tartózkodási helyeiken közvetitik a megfigyeléseket. A szabályzat főbb pontjai ezek: 1. Pontos meghatározása a megfigyelési pontoknak a földrajzi fekvést, a hypsometrikus és egyéb lokális körülmények tekintetbe vételével 2. Lehetőleg helyes meghatározása a megfigyelt madárfajoknak. 3. Minden egyes megfigyelés időpontja. 4. Az ornithologus résznek a meteorologikus részszel összhangzásba való hozása. Különös megfigyelési vonalul a Drávafok-Fertő diagonalisát határozták meg. Ez czélszerüség szempontjából is előnyös, mivel ez a vonal a legkönnyebben volt uralható a rendelkezésre álló eszközökkel. Délről éjszakkelet felé négy pont lett elfoglalva. A Drávafok Szikla Gábor tanár által. Balatontavánál Herman Ottó, Dinnyésen Chernel István és a Fertőnél dr. Madarász Gyula tették a megfigyeléseket. A többi megfigyelési helyek a Királyhágón innen, a nagy magyar alföldön a Tátra régióig terjednek. A Királyhágón tul Magyarország erdélyi részében Fogaras és Hátszegig. A Királyhágón innen a következő állomásokat állitották fel:

1. Nagy-Szt-Miklóson Kuhn László káplán, Horgoson Lakatos Károly, Sövényházán Hönig István.

Nagy iv megy a Fertő keleti partjától a Kárpátok mellett elvonulva északkelet felé. Itt a következő az elosztás. Sopronban: Fasszl István tanár, Somorján Kunszt Károly, Zubereczen Koczyán Antal, Szepes-Bélán dr. Greisinger Mihály, Szepes-Iglón Geyer Gyula tanár, Ungvárott Medreczky István tanár. A Királyhágón tul Reán Buda Ádám, Fogarason Czynk Ede. Nagy-Enyeden Csató János állomásoznak. Az Aldunánál Brusina tanár fáradozásai sikerteleneknek bizonyultak és igy ez a fontos megfigyelési hely betöltetlenül marad. A déli pontokon a füstfecskére és a gólyára vonatkozó megfigyelések eszközöltettek. Bedő Albert miniszter tanácsos, főerdész, rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében az erdészeti hivatalok kötelesek voltak a madarak megérkezéséről és az elvonulásáról jelentést adni. Ez nem kevesebb mint 22 állomáson meg is történt. Az 1890. évben tett megfigyelések feldolgozása csak ugy létesithető pozitiv eredménynyel, ha ez anyag történeti részét megállapitották és feldolgozták. A külföldi buvárkodókat talán különösen fogja érinteni az, hogy a madarak vonulásának történetét Magyarországgal hozzák kapcsolatba. Az első bár helyi, de abszolut becsü adatokat a vonulás jelenségéről 1848. évben a nagy-enyedi kollegium kitünő tanitója Zeyk Miklós szolgáltatta. — Ő a megérkezés idejét napról-napra feljegyezte és meghatározásai a fajokra vonatkozólag teljesen megbizhatók. Mikor Nagy-Enyedet 1849-ben valóságos vandal kegyetlenséggel földig rontották, a jegyzetek is el pusztultak a tüzvész alkalmával.

A derék tanár gyüjteményének és naplóinak egy részét sikerült valahogyan megmenteni. Petényi István feljegyzései szintén többi kéziratának sorsára jutottak. Magyarország anyaga oly rendkivül gazdag, hogy oly rövid idő, alig hét hónap alatt lehetetlen volt feldolgozni. Ugyanazon erők, kik a Fertő diagonálisán a vizsgálatokat eszközölték, az előmunkálatokat is el végezték a kongresszus részére és még 12 vizsgáló anyagát is rendezniök kellett. Nagy sulyt fektetnek arra, hogy a Magyarországra vonatkozó adatokat a főjelentés részére összeállitsák, miután ebben azon alapot látják, mely az egészséges eredményt feltételezi és igy ama tévedéseknek és hibáknak is eleje vétetik, mely a fel nem dolgozott adatok halmozódása által csupán növekedik. Az előjelentés később talán modifikácziónak lesz alávetve, de a grafikus táblák legalább valamit nyujtanak a kongresszus tagjainak és az előjelentés iránt is elnézéssel lesznek.

A kitünő tudósnak a magyarországi madárvonulásról közölt rendkivül becses adatait feszült figyelemmel hallgatták a jelenlevők. Az előadás ötnegyed óráig tartott s Herman Ottó éltetésével ért véget.

*

A nemzetközi ornithológiai kongreszszus ma délelőtt *hét szakosztályra* oszlott s megkezdte a tanácskozásokat az egyes szakosztályok szerint, a madarak élettana, anatómiája, földrajza, költözködése fölött.

A tanácskozásokat eddig az «*ornithologia economica*» szakosztálya fejezte be s tudósitásunk az ülésről igy hangzik: *Ghyczy* Béla altábornagy, szakosztályvezető emelkedett hangu megnyitó-beszéddel üdvözli a kongresszus 4. szakosztályát s elnöknek *Homeyer* őrnagyot (Berlin), alelnöknek *Vangelin* Jakab főerdőmestert (Merseburg), titkárnak *Szalkay* Gyula dr. tanárt ajánlja s az ajánlottakat a szakosztály meg is választotta.

Ezután Hómeyer őrnagy nagyszabásu beszéddel nyitotta meg a tanácskozásokat s fölkérte Wangelin alelnököt, hogy Liebe dr. és Wangelin udvari tanácsosok előadói jelentését mutassa be, a nemzetközi madárvédelemről. Ugyanerről a tárgyról értekezett Máday Izidor osztálytanácsos is. Az érdekes előadásokhoz hozzászóltak Zeller Frigyes (Bécs), aki a bécsi ornithologiai egyesület nevében külön inditványt tett, Löcherer Andor, Fischer (Augsburg), Warthausen báró (Württemberg), Tatiky (Neutitschein), Wangelin (Augsburg), ismételten Russ dr. Berlinből, aki külön inditványt is tett, Wolfersdorff alezredes (Sonderhausen), Koppfedy Géza, Rorg báró (Strassburg), Szemerey országos képviselő, Fatió (Genf) s még többen.

Két és fél órai tanácskozás után elhatározták, hogy azokat az alapelveket, melyeket az osztrák-magyar és olasz nyilatkozatokban kimondtak és a melyeket mind a két állam 1875-ben alapul elfogadott, alapul révén a kongresszus tovább is annak a kivánatának ad kifejezést, hogy a madarak és különösen a hasznos madarak tömeges fogdosása továbbá is eltiltassék s kiegészittessék a tilalom ilyen madarak elárusitásának eltiltása által.

E határozatban *Máday* osztálytanácsos, *Liebe* és *Wangelin* udvari tanácsosok, *Zeller* és *Rupp* tanárok inditványai teljes kifejezést találnak.

A többi szakosztályok csak holnap fejezik be tanácskozásaikat.

*

Ma délután 6 órakor a tudományos akadémia heti üléstermében *Collett* Róbert, a krisztianiai muzeum igazgatója, felolvasást tartott «*az arktikus Norvégia madáréletéről*». Az ülés előtt *Szabó* József egyetemi tanár üdvözölte a nagyszámu közönséget, melynek soraiban igen sok hölgy is volt. *Majd Homeyer* Sándor kérte föl *Collett* tanárt, hogy olvassa fel tanulmányát. A felolvasó mindenekelőtt Norvégia természeti szépségeit ismerteti, melyek a Svájcz szépségét minden tekintetben fölülmulják. Az északibb Norvégiát térképeken is bemutatja és ismerteti azokat a hegyfokokat, melyeken Norvégiának különleges madárfaunáját lehet föltalálni. Majd áttér a madárfajták tudományos ismertetésére, leirja életmódjukat és anatómiai alakulásukat. Felolvasó maga hosszabb ideig Thomsöben egy megfigyelő

emberre nézve bizony nagyon sokszor terhes és kellemetlen kötelesség.

— **Százezer forintos ügető mén.** Beavatott sportkörökben beszélik, hogy a magyar lovaregylet néhány előkelő tagja komolyan foglalkozik azzal, hogy konzorciummá alakulva, egy elsőrendü amerikai telivér ügető mént szerezzen be tenyésztési czélból. Az előirányzat 100.000 frtra rug. E czélból Bonner hires amerikai ügető méntenyésztővel léptek érintkezésbe, kinek istállójából került ki az ismert elsőrangu ügető Maud S. nevü mén, mely az eddig elért legjobb mértföldes recorddal bir, a mennyiben egy angol mértföldet 2 percz $8\frac{3}{4}$ mp. alatt tesz meg. E körülmény annyival inkább örvendetes, mivel szégyenkezve kell bevallanunk, hogy nálunk az ügető-versenyek anyag hiányában ugyancsak hátra vannak más országokkal szemben. Különben a ki az idén husvétkor az ügetőversenyen volt, pirulva nézhette, hogy a legnagyobb magyar tenyészverseny ügető derby-dijat gr. *Esterházy* Miklós Barbarossája walkoverben vitte el.

— **Gyilkosság a törvényszéki tárgyalóteremben.** *Morshanya* orosz herczeg a napokban Batumba utazott, hol valami sürgős dolga volt. A herczeg a legelső szállodába szállt, a mi nem óvta meg őt attól, hogy 560 rubellel terhelt pénztárczáját el ne lopják tőle. Az «ismeretlen tettes» a batumi rendőrséget nagy zavarba hozta ugyan, de azért másnap mégis elcsipte. A rendőrfőnök a meglopott herczeget is meghivta a tárgyalásra, a ki 60 rubelt igért a tolvajnak, ha megmondja, hogy hova tette a pénzt, mely ajánlatra a czinikus fogoly arczába nevetett a nagy urnak s mellbe lökte őt. Morshanya herczeget ez annyira dühbe hozta, hogy előrántotta revolverét s lelőtte az elvetemült tolvajt. A herczeget nyomban letartóztatták.

— **Megégett gyermek.** Szomoru statisztika lenne, ha kimutatnók, hogy évenkint hány gyermek pusztul el a szülői gondatlanság következtében. A kis gyermekeket nagyon gyakran felügyelet nélkül hagyják és sok esetben megtörténik, hogy az igy maradt gyermek magára gyujtja a házat, vagy más szerencsétlenséget okoz. Ilyen eset történt e hó 13-án Csurog (Bácsmegye) községben, a hol egy öt éves kis leányka a szó szoros értelmében megsült. *Breczkó* Gábor csurogi földmives, mint nekünk irják, az emlitett napon a szántóföldjére ment, öt éves leányát pedig nagyanyja felügyelete alatt otthon hagyta. Az öreg asszony a gyermeket kiküldte az udvarra, a hol egy szalmaboglya volt. A kis leány a szomszéd gyermekével a boglya körül játszott. Egyszer csak valahogy fölgyujtották a szalmát s azután a büntetéstől félve, belebujtak az égő szalmaboglyába. A szomszéd gyermekét csak kimentették valahogy a veszedelemből, de a kis leánykáról senki sem tudta, hogy a boglyában van. A szerencsétlen gyermek megszenesedett holttestét csak akkor találták meg, mikor már a tüzet nagynehezen eloltották.

— **Leszakadt hid.** Árvamegye Szlanicza községben e hó 14-én ló-osztályozás volt, mely alkalommal az Árva folyón átvezető hidon kellett a helyszinére menni. Midőn éppen a legtöbb ló és ember volt a hidon, leszakadt a nyomoruságos épitmény, maga alá temette a hidon levőket. Négy ember életveszélyesen megsebesült, három ló pedig nyomban kimult. Ugy hallatszik, hogy a mérnöki hivatalt illeti a mulasztás, mert a községi elöljáróság már jó eleve jelentést tett a hid rossz karban voltáról. A sebesülteknek az első segélyt a tanitó és egy más uri ember nyujtotta.

— **A Rókus-kórház felavatási emlék-ünnepét** ma délelőtt ülték meg egész csendben a kórház kápolnájában. Reggel 8 órakor a misét és magyar szentbeszédet *Mészáros* Kálmán Ferencz-rendi áldozár mondotta, mely alkalommal az apáczák egyházi dalokat énekeltek. Fél 10 órakor *Klincsik* Henrik rókusi helyettes plébános tartott misét és német egyházi beszédet. Az istenitiszteleten nagyszámu közönség volt jelen, köztük a kórházi tisztikar és az orvosok közül sokan. Az ünnep alkalmából *Perignac Innocenczia* apáczafőnöknő három diszes egyházi szobrot ajándékozott a Rókus-kórház templomának.

— **Elfogott pénzhamisitó.** *Magyaroson*, Háromszékmegyében — mint levelezőnk irja, — bankócsinálásközben fogták el *Bartha* István földmüvest. Egy félig kész 1 frtos bankjegyet találtak nála, melynek még csak az egyik fele volt megrajzolva. A pénzhamisitónak több társa is volt; remélni lehet, hogy ezeket legközelebb szintén kézre keritik.

— **Kivándorló papok.** A napokban két munkácsi e. m. áldozár vándorol ki Amerikába. Az egyik *Laurisin* Kornél lehóczi, a másik *Laurisin* Ágoston konczházai lelkész, a kik, ugy látszik, mind a ketten jobb sorsot várnak Amerikától, mint a milyenben az öreg Európa részeltette őket. Az idők jele, hogy már nemcsak a nép egyszerü fiai, de az intelligens osztálybeliek is az uj világba vetik reménységüket s kivándorolnak szülőföldjökről.

— **Lázitó levelek.** Orosházán lassankint lecsillapodott már a nép láza s tudósitónk távirati közlése szerint ott most minden csendes. Pedig vannak izgatók, a kik mindent elkövetnek, hogy a munkások veszélyes törekvéseit előmozditsák. «Munkásbarát» aláirással egy sokszorositott levelet küldöttek most a népnek, melyben kitartásra stb. buzditják a munkáselemet. Eördögh főszolgabiró egy ilyen levelet Oláh György megyei főügyésznek adott át, a ki a levél terjesztőjét nyomozza. A főszolgabiró meg az ügyész karöltve müködnek azon, hogy a népet tévedéseiből felvilágositsa s rábirja, hogy munkába álljon. Ma reggel több százra menő napszámosokból álló tömeg volt a piacztéren, valószinüleg azért, hogy munkába álljon; a szemlélőre a tömeg azt a benyomást tette, mintha a földbirtokosok és bérlők nem igen közeledtek volna hozzájok, valószinüleg azért, mert attól tartanak, hogy tulcsigázott követelésekkel állanak elő a munkások.

— **A bokszegi merénylet.** A bokszegi merénylet ügyében a vizsgálat ujabban semmit sem tudott kideriteni. Bognár jegyzőre nem tudják rábizonyitani a bünrészességet s most már azt hiszik, hogy az egész merénylet a bokszegi nép bosszujának a müve. A bokszegiek ugyanis meg akarták váltani a francziák erdeit s 300,000 forintban már meg is alkudtak velök. A szóbeli egyezség után azonban Sessevale utasitotta Wendlinget, hogy adja el telepeseknek a földeket, mert igy többet kaphat értök és Wendlinget épen azon a napon lőtték meg, mikor a bokszegiek elutazása után Csermőn és a környékén járt ebben az ügyben. A bokszegiek sokat jártak a francziákhoz, hogy ne hozzanak idegeneket a nyakukra, mikor ők sem tudnak megélni. Minthogy kivánságuk nem teljesült, bosszut forraltak s e bosszu müve volt a merénylet.

— **Tél a külföldön.** Angliában hirtelen beállott rendkivüli melegek után valódi téli időjárás következett. Egy londoni távirat egészen teljes havazásról ad hirt. Az emberek könnyü tavaszi meg nyári ruhájukat megint téli bundával cserélték föl s dideregve járkálnak a bokán jóval fölül érő hóban. Az egész országban nagy havazások vannak. A walesi hegyeket már napok óta vastag hólepel boritja. A vetések majdnem mindenütt elfagytak. De nemcsak Angliában, hanem Francziaországban is ilyen kegyetlen télies időjárás van. Egy Párisból érkezett távirat szerint Belfortban, Lancyban és Ballon d' Alsace környékén tegnap egész délelőtt havazott. A mult éjjel pedig Pontarlierben, Grenoble-ban és Lyonban esett hó.

— **A nyomor halottai.** *Éradonyban* (Biharmegye) egy Létai József nevü szegény napszámos május hó 16-án hajmeresztő gyilkosságot követett el. A községen kivül lakott egy kis kunyhóban, honnan a felesége minden nap a községbe ment dolgozni. Május 16-án a munkaképtelen férj ágyban alvó három kis fiát, a kik közül a legidősebb 4 esztendős volt, élesre fent baltával agyonütötte. A rémes cselekedet elkövetése után gyilkos felakasztotta magát a kunyhó egyik szarufájára, azon kivül puskalövéssel szétroncsolta az állát. A kunyhó közelében dolgozó munkások hallották ugyan a lövést, de ügyet se vetettek rá s csak a hazaérkezett feleség szivszakgató jajgatásaira gyülekeztek az emberek. Hajnali 5 és 6 óra közt végezhette Létai az iszonyu gyilkosságot, mert 7 órakor a két gyermek még gyöngén lélegzett. Azt mondják, hogy Létai nagy nyomorusággal vivódott s az vitte e borzasztó lépésre.

— **A Mura áradása.** Grácz felett a weinczetteli hid gátját a Mura árja, mint egy távirat jelenti, teljesen szétrombolta. A hid is veszélyeztetve van s azért a kirendelt utászcsapat lehordta. Az ár ma éjjel a balparton levő országut egy részét is elöntötte. A gátakat a viz annyira megrongálta, hogy egyhamar szó sem lehet helyreállitásukról.

Rövid hirek. *Jablonkán* Sprelágh Vincze volt községi jegyző e hó 14-én egy lakadalomról hazamenet betért egy korcsmába. Alig ivott pár pohár pálinkát, hirtelen rosszul lett és szörnyet halt. — *Eperjesen* Tiszay Dezső, a kassai szinház igazgatója, e hó 12-én áttért a zsidó vallásról a katholikus hitre. — *Horgos* község mellett a Rózsamajor pusztán, mint nekünk irják, a napokban megrabolták Vedress János uradalmi tisztet. A tetteseket még nem sikerült kinyomozni. — *Jánosföldön* Petrin Nikola elvágta Gyülvezán Helén nyakát, s a holttestét egy vizlevezető árokba dobta. A leány szeretője volt Petrinnek, de most el akarta hagyni s a legény ezért ölte meg. A gyilkost elfogták.

—

= **Egy eltünés rejtélye** czimü közleményünkben elmondottuk a minap *Fekete* Ármin posta- és távirótiszt eltünése ügyében, rendőri forrásból szerzett értesülésünket. Egyes lapokban, rossz információ folytán, hamis szinben tüntették fel az eltünés körülményeit. Természetes, hogy ez mélyen bántotta az eltünt feleségét, a ki most, hitvesi kötelessége tudatában, a következő, hozzánk beküldött soraival védelmezi meg a nyilvánosság előtt pellengérre állitott férje becsületét:

«Fekete Ármin husz év óta volt kinevezett posta- és távirótiszt és egész életében példányképe volt a becsületes, jellemes embernek. Hivatalában pontos és annyira lelkiismeretes volt, hogy még betegen sem maradt el soha a hivatalból. Tizenegy éven keresztül szorgalmasan tanult hivatalos kötelessége teljesitése mellett és annyira vitte, hogy tanári oklevelet szerzett s anyanyelvén kivül 6—7 nyelvet beszélt. A sok tanulás agyát tulerőltette, egészségét megrongálta annyira, hogy daczára annak, hogy az utóbbi időben szabad idejében sokat volt levegőn és nagy sétákat tett, egészségét többé vissza nem nyerhette. De baját némán, panasz nélkül, nyugodt önmegadással türte. Csendes magábavonult, gondolkodó, szelid ember volt, ki soha senkit meg nem bántott s fölebbvalói tiszteletét, becsülését és szeretetét birta. Ez év január havában igen szeretett, felejthetetlen kedves kis *leánykánk* halt el kinos, hetekig tartó betegségben. Ez szegény férjem lelkét mélyen megrázta, annyira, hogy buskomorrá lett. Az én egészségem is nagyon megrendült és annak helyreállitása végett az orvosok tanácsára Görzbe kellett mennem, hova négy heti szabadsággal férjem is utánunk utazott s alig várta, hogy engem és most már egyetlen gyermekünket, — kis fiamat — megláthassa. De a végzet nem engedte, hogy ez óhaja teljesüljön, ez utban veszett el örökre, minket a legnagyobb szükségben hagyva vissza s váratlan gyászos vége által mély bánattal és keservvel töltve el szivemet. Miután szabadságából vissza nem érkezett, fizetése beszüntettetett s daczára, hogy élete biztositva volt, a biztositó intézet egy krajczárt sem fizet ki, mert halála be nem bizonyitható. Adóssága neki sohasem volt sem most, sem azelőtt, sőt ő kölcsönzött másoknak, mert anyagi viszonyai — egészen ellenkezőleg egyesek ama rosszakaratu állitásával, teljesen rendezettek voltak. Családját nagyon szerette, annyira, hogy soha semmiféle társaságba nem járt, csakhogy szabad idejét egészen családjának szentelhesse. Igen szolid életet folytatott, életmódjában mértékletes, sem borivó, sem dohányos nem volt. És hogy családját odaadással szerette, abból az következik, hogy ha bárhol is volna a nagy világon, első dolga lett volna családját hollétéről tudósitani. De fájdalom, minden jel azt bizonyitja, hogy nincs többé életben, hanem büntény szomoru áldozata lett, mert más esetben senkinek sem állott volna érdekében kalapja bélését nevével kitépni, hogy föl ne ismerjék. A kalap megállapittatott, hogy az ő tulajdona volt, azon kereskedésben, hol általa vásároltatott.»

= **Gyilkosság az összekötő vasuti hid mellett.** Heksch Izidor 23 éves lakatoslegény már régebb idő óta ellenséges lábon állott Molnár Márton 23 éves lakatoslegénynyel, meg Wagner József és Grülli János majorosokkal. Több korcsmai verekedést rendeztek már, többek között tegnap este a Ranolder és remete utcza sarkán lévő vendéglőben kaptak össze tekézés közben Molnár és Heksch és jól elverték egymást. Az ellenségeskedésnek ma azután gyilkosság lett a vége. Molnár Márton, Grülli és Wagner ma még több józsefvárosi majorossal együtt elmentek a vasuti összekötő hid budai oldalán lévő Széchenyi-kertbe mulatni. Esti 10 óra tájban hazafelé indultak, de alig értek a hid első vasoszlopához, Heksch Izidor mindkét kezében egy-egy hentes-késsel rárohant Molnárra és kegyetlenül összeszurkálta. Az egyik kés a 6—7-ik borda között hatolt be, ugy hogy Molnár a seb következtében rögtön meghalt. Molnár társai erre Hekschet támadták meg és késeikkel 30 sebet ejtettek rajta, a melyek közöl több életveszélyes. Heksch a helyszinén összerogyott, a többiek meg elmenekültek. Heksch, a ki különben ismert zsebtolvaj is, a rendőri kihallgatásnál ugy adta elő a dolgot, hogy Molnárék támadták őt meg és összeszurkálták. Azt azonban tagadja, hogy ő Molnárt megölte volna. Molnár holttestét a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe vitette, Hekschet a Szent-János kórházba szállitották.

= **Öngyilkosság.** *Dobay* Sándor budapesti születésü 19 éves szabólegény tegnap este az Andrássy-uti «Foncière»-palota negyedik emeletének folyosójáról az udvarra ugrott. A mentők még élve vitték a Rókus-kórházba, a hol ma éjjel meghalt.

= **Az iszákos halála.** Kegyetlenebb módon vérengző gyilkos nem pusztitja el áldozatát, mint a hogy önmagát végezte ki tegnap *Lippel* Ferencz, ujvidéki születésü, 26 éves, nős, szigorlóorvos, Ez a szerencsétlen ember, sorsa miatt való elkeseredésében az ivásnak adta magát s a mértéktelen élet annyira megrontotta idegzetét, hogy egy idő óta már az iszákosság szörnyü betegségének, a delirium tremensnek kinjai gyötörték. Tegnap este 10 órakor a lövölde-tér 3. sz. alatti lakásán, mikor már az ágyban feküdt, ismét erőt vett rajta a roham. Egyszerre e szavakkal: «Engem nem találtok meg élve» hirtelen kiugrott az ágyból s az asztalán levő orvosi mütőkést felkapva, összevissza vagdalni kezdte magát. Felesége, ki ugyanabban a szobában feküdt, meg akarta akadályozni, de nem birt a dühöngővel. Föllármázta a szomszédokat, rendőrért küldött s csak igy lehetett a dühöngőt nagy nehezen megfékezni. Ekkor azonban már csaknem minden vére kifolyt s mire a mentők a Rókus-kórházba értek vele, meghalt. A holttesten tizenhárom vágás és szurás látható, melyek közül a torkán levő seb feltétlenül halálos volt. Ma bonczolták fel a törvényszéki orvostani intézetben s az orvosok konstatálták, hogy tettét nagyfoku delirium tremensben követte el.

= **A végzet keze.** Tegnap délután 5 órakor jelentették a rendőrségnek, hogy a Ferencz-József partnál állomásozó bécsi hajóról egy ismeretlen 35—40 éves alacsony erős termetü barna férfiu a Dunába esett s a vizben nyomtalanul eltünt. A rendőrség a hajóra küldte egy tisztviselőjét, a kinek megmutatták a matrózok, hogy kik voltak a vizbefult utitársai. Ezeket fogta hát vallatóra a rendőrtiszt és megtudta tőlük, hogy az illetővel Amerikába akartak vándorolni. *Biló* Ferencz elmondotta, hogy ő Homonnán találkozott az ismeretlennel, a ki felszólitotta, hogy menjen ki vele Amerikába. Megegyeztek s ő vele jött a főváros felé. Ütközben Náthánfalván *Vazil* György és *Vájó* Mihály, Hatvanban pedig egy *Csizmár* nevü földmives csatlakozott hozzájuk. E hó 16-dikán érkeztek a fővárosba s itt egy üres telken meghálva, másnap felszállottak a Bécsbe induló hajóra. Az volt a tervök, hogy Bécsből tovább utaznak Amerikába. Az ismeretlen kivándorlási ügynök *Bilótól* 12 forintot, *Vájótól* 15 frtot, *Csizmártól* 11 frtot kért, hogy Bécsben megválthassa a Hamburgig szóló vasuti jegyet. A végzet semmivé tette a tervöket s most pénzükben megfogyatkozva, kényszer-utlevéllel fogják megtenni az utat — nem Amerikába, hanem vissza családi tüzhelyökhöz, melyet odahagytak a sulyosan megbünhödött ember csábitgatásaira.

= **Fölismert halott.** A soroksári holt Dunaágból egy nő teljesen feloszlásban levő holttestét fogták ki május 8-án. A kerepesi temető halottasházában egy H. betüvel megjelölt asztalkendőről, melyet a mellén találtak, *Burián* Gézáné szül. Hucsóczy Viola 26 éves beládi születésü nőre ismertek benne. Mult év november 18-án tünt el Pauler-utcza 3. sz. alatti lakásáról s leveleket hagyott hátra, melyek már akkor bizonyossá tették, hogy öngyilkossá lett.

= **Elvérzett az utczán.** A pipa-utczában ma reggel Juhász Ferencz timármestert vérhányás lepte meg s ennek következtében meghalt. Korányi Frigyes belgyógyászati klinikájáról emberbaráti jóakaratból többen óhajtottak segiteni a szerencsétlenen, de már késő volt az orvosi segély.

A II. nemzetközi ornithologiai kongresszus.

A nemzetközi ornithologiai kongresszus és az ornithologiai kiállitás megnyitása volt kimagasló eseménye az idei pünkösd vasárnapjának.

A II. nemzetközi ornithologiai kongresszus ünnepies megnyitó összes ülése vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött a nemzeti muzeum disztermében, ahol a főrendiház tartja rendesen az üléseit. A kongresszusra érkezett külföldi és hazai tudósok majdnem zsufolásig megtöltötték a piros bőrrel áthuzott padsorokat. Különösen a külföldről igen sok nevezetes tudós jött el a kongresszusra. Kiválóbbjaink névsora, melyet érdemes följegyezni, a következő:

Dr. Finsch Ottó Bréma, Baron D'Hamonville Manonville, dr. Heyek G. Bécs, lovag Schmidhoffeni Tschusi Viktor, Graff Zeppelin Miksa Stuttgart, dr. Giorgiev S. Sophia, dr. A. B. Meyer Drezda, C. Goedelt Hamburg, Middendorf Ernst Liefland, Welffersdorf Emil Sondershausen, dr. Blasius Rudolf Braunschweig, báró König Richard Württemberg, dr. Oustalet Emil Páris, Roaul E. Páris, Homeyer Sándor Greisfeld, dr. Fotio Viktor Genf, dr. Claus Károly udvari tanácsos Bécs, Valle Antal Triest, Danford G. Károly tanár Szentpétervár, dr. Brus Károly szerkesztő Berlin, dr. Lorenz Lajos muzeumi őr Bécs, Wangelin Jakobi kir. erdőmester Strassburgból, Harters E. földbirtokos Franzburgból, dr. Chadbourne Arthur tanár New-Yorkból, dr. Palaczky János egyetemi tanár Prágából, Michel Gyula tanár Bodenbachból, Fischer Benedek Augsburgból, Taschlein L. Augsburgból, dr. Schaeff Ernő Berlinből, dr. Leverkühn Pál Hannoverből, dr. Reichenow Antal Berlinből, Schaller Hermann Berlinből, Menczel Frigyes Münchenből, Berg báró Strassburgból, Collett Róbert tanár Christiániából, R. B. Scharp dr. muzeumi őr Londonból, Berlepsch János báró Mündenből (Hannover), dr. Blasius Vilmos Braunschweigból, Reiter Athanász Szerajevoból, dr. Bishop B. Lajos New-Havenből, Zeller Frigyes tanár Bécsből, Majsisorich tanár Gráczból.

A kongresszuson a következő államok vannak hivatalosan képviselve jelenlevő delegátusokkal:

Poroszország, Szászország, Württemberg, Szász-Coburg-Gotha és Schwarzburg-Sondershausen nagyherczegségek a német birodalomból. Ezenkivül *Ázsiából* képviselve volt a kongresszuson Perzsia, *Afrikából* Liberia köztársaság. Bel- és külföldről 60 tudományos intézet s társulat volt képviselve, köztük 3 Amerikából. Francziaországból képviselve volt a kormány és a gyarmatügyek ministeriuma, Csehországból a földmivelési tanács stb. Képviselve volt még Németalföld, Norvégia, Svájcz, Bulgária stb. Belföldről: a közoktatásügyi és földmivelési ministeriumok, Budapest fővárosa, a horvát tartományi kormány s végre képviselve volt a boszniai kormány.

A diszteremben pont 10 órakor együtt voltak a kongresszus tagjai. A miniszteri székeken *Csáky* Albin gróf közoktatásügyi miniszter és *Bethlen* András gróf földmivelésügyi miniszter foglalt helyet. A mögöttük levő első padsorban ült Szalay Imre min. tanácsos, Máday Izidor osztálytanácsos, Gerlóczy Károly polgármester stb.

Az első nap legnagyobb része a megalakulás munkálataira volt szánva. A korelnökké megválasztott *Pulszky* Ferencz az ülést megnyitván, a kongresszust első sorban *Bethlen* András gróf, földmivelésügyi miniszter üdvözölte franczia nyelven a magyar bizottság nevében is, örömét fejezve ki a fölött, hogy a második nemzetközi ornithologiai kongresszus Budapest falai között tartja összejövetelét s örvendve annak, hogy a kiállitás gyüjteményével oly szép anyagot nyert a kongresszus az értekezletekhez.

A zajos tetszéssel fogadott üdvözlés után *Gerlóczy* Károly polgármester mondotta a következő beszédet magyar nyelven:

«Uraim! Mélyen tisztelt kongresszus! Van szerencsém a II-ik nemzetközi ornithologiai kongresszust és annak minden tagját Budapest főváros képviseletében és nevében ezennel tisztelettel üdvözölni.

A főváros törvényhatósága annak idején teljes rokonszenvvel fogadta az illetékes körök ama megállapodását, hogy e tudományos kongresszus a magyar főváros területén lesz megtartva. Most pedig, hogy a kongresszus tényleg megkezdi müködését, őszinte örömét nyilvánitja, igaz tiszteletét és hódolatát fejezi ki a tudománynak a világ minden részéből ide gyülekezett bajnokai iránt, a kik nem kimélve időt és fáradságot, lelkesült buzgalmat fejtenek ki a természettudományok müvelésében s ezzel az emberiség jólétének előmozditásában.

Fogadják, tisztelt uraim, megjelenésökért a főváros hálás köszönetét és legyenek meggyőződve, hogy itt a magyar fővárosban kifejezve találandják azt, a mit az egész Magyarország érez: a tudományok és azok müvelői iránt való tiszteletet s nagyrabecsülést. Ez érzés teszi kötelességemmé, hogy a főváros szivből eredő üdvözletét megujitom és a midőn müködésüknek legjobb sikert kivánok, szabadjon reménylenem, hogy a magyar fővárost becses emlékükben jövőre is megtartandják.» (Hosszantartó taps.)

Az elhangzó éljenzés után a *választásokat* ejtették meg. E szerint tiszteletbeli elnökké lettek: *Csáky* Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Bethlen* András gróf földmivelésügyi miniszter és *Kállay* Benjámin közös pénzügyminiszter. *Elnökökké Fotis* Viktor (Genf) és *Herman* Ottó; *alelnökökké* Oustalet Emil dr., Sharge Ad., Finoch O. dr., schmidthoffeni Tschusi Viktor lovag, Homeyer Sándor, Brusina S. gróf, Csató János, Blasius Rudolf dr., Mayer A. B. dr., Collett R. gróf, Middendorf Ernő; *főtitkárrá* Horváth Géza dr.; *titkárokká* Madarász Gyula dr., Chernel István, Lendl Adolf dr., Orvich gróf, ifj. Emich Gusztáv, Libermann Lajos Lőrincz dr., Szikla Gábor tr., Reiser Ottmár, Lovassy Sándor dr.; háznagy Xantus János; tiszteletbeli titkárok Ottlik Iván, Lipthay Béla, Németh József, Gaal István.

A választások befejeztével elfoglalta helyét a tisztikar, élén az elnökökkel.

Elsőnek *Fotio* Viktor elnöke mondott franczia nyelven köszönetet a megválasztásáért. Üdvözli a kongresszust és Svájcz nevében is köszönetet mond a minisztereknek és a bizottságnak, mely a kongresszust és a külföldről érkező tagok szives fogadását előkészitette. Üdvözli az összegyült sok tudóst, a kik a világ minden részéről érkeztek s a kik bizonyosan kellemes emlékekkel fognak távozni Magyarországból. Az ornithologia haladása több tekintetben nagy fontosságu lehet az országok gazdaságára nézve. A II. ornithológiai kongresszus feladata folytatni azt a munkát, melyet hat év előtt a bécsi kongresszus megkezdett. Sok fontos kérdés van a napirenden és van okunk remélni, hogy ha nem is jutunk végleges megállapodásokra, de mindenesetre uj elemeket fog szolgáltatni azok elővitetére. A bécsi kongresszus előkészitette a talajt s elültette a fát, melyen meg kell teremni az igazságnak. A budapesti kongresszus első virága e fának. Önökön áll, hogy e növényt ugy ápolják, hogy oly becses gyümölcsöket teremjen, a milyeneket joggal várni lehet.

Nagy a feladat s rövid az idő. Használjuk fel tehát munkásan azt a néhány órát, mely Magyarország szép fővárosában egyesit bennünket. Végezzük a közös munkát ugy, hogy a budapesti kongresszus korszakot alkosson az ornithologia tudományának történetében.

Fotio után *Herman* Ottó szólalt föl német nyelven. Megköszönte elnökké való megválasztatását, a melyet nem személyre kiván érteni, hanem a külföldiek részéről oly aktusnak fogja föl, a melylyel azok Magyarország tudományos törekvéseit óhajtották méltatni. Tájékozást nyujtott aztán a magyar tudományos bizottság müködéséről, az osztályok beosztásáról, a melyek számára igen gazdag és becses anyag áll készen, ugy, hogy müködésüket legott megkezdhetik.

A napirend szerint következett ezután a tiszteleti tagok választása, a beérkezett ügyiratok felolvasása s az állandó nemzetközi ornithologiai bizottság hivatalos jelentései.

Az első kongresszus óta kifejtett tudományos müködésről szóló jelentés fölolvasása után a *külön bizottságokat* választották meg és pedig 1. az állandó nemzetközi ornith. bizottság pénztárkezelésének felülvizsgálására 3 tagot; itt a magyar osztályvezető: *Xántus* János; 2. az állandó nemzetközi ornith. bizottság tudományos müködésének felülvizsgálására több tagot; magyar osztályvezető: *Csató* János; 3. az állandó nemzetközi ornith. bizottság ujjászervezésére, előadó *Meyer* A. B. udvari tanácsos (Drezda); magyar osztályvezető: *Horváth* Géza.

Az alakulás ezzel be volt fejezve s az elnök az osztályokat és külön a bizottságokat fölszólitotta a megalakulásra és a munkálatok megkezdésére.

Ezután *Homeyer* Sándor porosz őrnagy s a második közép-afrikai expediczió főnöke tartotta meg diszelőadását «*Központi Nyugot-Afrika madáréletéről.*» Rendkivül érdekes előadás volt ez. Csupa éles megfigyelés, csupa elevenség, legkisebb nyoma nélkül a száraz tudományosságnak. Pedig rendkivül becses adalék minden részében az ornithologia tudományának fejlődéséhez. Homeyer őrnagy, a ki hatalmas alakjával és jelentékeny fejével igazi prototipje a porosznak, 1875-ben Angolába és Angolán át tett utazásának tudományos tapasztalatát gyüjtötte össze e munkájában, a mely mindvégig lebilincselte a kongresszus tagjainak figyelmét. Előadásának befejező része, mely a tárgyhoz füzött általános megjegyzéseikat foglalja össze, egész terjedelmében igy hangzik:

Az ekvátoriális Afrikában két erős időszak van, a melyek az ekvátortól éjszakra és délre különböző időpontokban jelentkeznek. A déli vidék erős időszaka alatt az éjszakin szárazság uralkodik. Angolában az első erős időszak február közepén kezdődik és tart április közepéig. A második szeptember közepétől november végéig tart. Egyes években történnek ugyan apróbb eltérések az esős időszak kezdetét és végét illetőleg; az északi részen az esős időszak rendesen egy-két héttel előbb kezdődik és nyugot felé halad. Az én megfigyeléseim szerint az eső lassankint kezdődik és nagyobb vagy kisebb zivatarok előzik meg; az időszak vége azonban minden átmenet nélkül való. Az esős időszak itt megfelel az európai tavasznak és a nyár első felének; ekkor hajt és virágzik minden növény és ez az állatok szaporodásának ideje is. Minthogy két esős időszakunk van, kettő a fészkelés ideje is. Azt is megfigyeltem, hogy sok madár közvetlenül az esős időszak kezdete előtt kezd a fészekrakáshoz. A fészkelési időt illetőleg gyakran találkozunk kivételekkel, és dr. Reichenow igen helyesen állitja, hogy minden mocsárban fészekre bukkanhatunk.

Ezek a kivételek különösen azoknál a madaraknál fordulnak elő, a melyek parti mélyedésekben fészkelnek és melyeknek kevéssel az esős időszak kezdete előtt már nagy fiókáik vannak. Ez azért van, mert ezek a madarak biztosságba helyezhetik fészköket, másrészt azért is, mivel például a jégmadár a folyók megáradásakor elég táplálékot nem találna. Meglehet, hogy ennek a két körülménynek eredménye az, hogy azelőtt parti mélyedésekben költő madarak odvas fákban költenek, illetőleg rovar- és gyikevőkké lettek.

Az esőzési idő kevesebb befolyással van a gázló és uszó madarakra, mert ezek a költési időben elhagyják a nagy folyókat és nagy csoportokban költenek a puszták mocsarainál.

Minthogy nem változik oly jelentékenyen az időjárás, mint nálunk északon, nem is találkozunk az egyenlitő vidékein tulajdonképeni vándormadarakkal, de mindenesetre igen nagy mértékben ugynevezett «vonuló madarak»-kal. A legnagyobb kontingenst a mag- és gyümölcsevők képezik.

E madarak mindig megtalálják a táplálékukat az egész ekvátoriális Afrikában, de az egyes zónákon csak kétszer, t. i. az esős időszakok szerint. A gyümölcsevő madarak tehát kénytelenek átvonulni az ekvátoron, hogy gyümölcsöt találjanak olyankor is, a mikor például Angolában nincsen. A gyümölcsevők vonulása tehát okvetlenül kevéssel az esős időszak vége után történik, a magevőké pedig egy kissé később, a mikor a pázsit-félék és az olajtermő növények magvazanak.

A vedlés ideje az esős időszak, illetőleg a fészkelés után következik be.

A szabadon álló vagy függő fészkek gyakran müvészien készitvék és szilárdak, de anyaguk és fenekök sohasem szilárd, ugy hogy a szakadó eső könnyen keresztül szivárog rajta, a nélkül, hogy a fészek anyaga tulságosan felduzzadna tőle.

A tojások száma rendesen csekély, talán azért, hogy utóbb, ha kikeltek a madárkák, könnyebben megvédhesse őket az anyjuk a hideg éjszakák és az eső ellen.

Ekvátoriális Afrikában ilyen kitünő dalosmadarak is találhatók. Ideje volna már, hogy megszünnék az az alaptalan nézet, hogy a trópikus éghajlatnak nincsenek jó szárnyas dalnokai.

— — — — — — — — — — —

Ezekkel befejezem előadásomat. Nagy tisztesség volt az nekem, hogy meghivást kaptam diszelőadás tartására. Öreg korom és betegeskedésem daczára engedtem a meghivásnak, mert oly intézmény érdekeiről volt szó, a melyet az immár megboldogult *Rudolf trónörökös* létesitett s mert azt tartottam, hogy mint minden ornithologusnak, nekem is kötelességem volt eljönni és közremüködni a kongresszus érdekében.

Háromszor megujuló taps hangzott fel, a mikor Homeyer őrnagy az előadását befejezte s Herman Ottó a közhangulatnak engedve, a mikor a kongresszus nevében még külön is elismerését fejezte ki a rendkivül becses és érdekes előadásért.

Ezzel a délelőtti gyülés véget ért.

*

A madárkiállitást délután 3 órakor nyitották meg. Ez alkalommal *Frivaldszky* János üdvözölte a kongresszus tagjait s aztán bemutatták a vendégeknek az egyes madár-csoportokat. Magyarázó kalauzok voltak: Herman Ottó, Madarász Gyula dr., Lovassy Sándor dr., Szikla Gábor és Chernel István. Az idegen tudósokat valósággal elragadta a kiállitás gazdagsága, és pompás, mintaszerü berendezése. *Sharpe*, a British-muzeum őre különös elismeréssel nyilatkozott a csoportositás jellemzetes voltáról. A mikor — igy szólt — ő a British-muzeum szolgálatába lépett, nagyon visszatetszett neki, hogy az ornithologiai gyüjteményben minden egyes madár ugyanilyen sablonszerü helyzetben ült az ismert formáju fa-állványon. Reformot akart létesiteni s olyanforma rendszert kontemplált a madarak elhelyezésére, a milyent itt — a legnagyobb meglepetésére — valósulva lát, jóval előbb, mint a British-muzeumban.

A vendégek mintegy ötnegyed órát töltöttek a kiállitásban.

*

A kongresszus tagjai ezután ujra összegyülekeztek a nemzeti muzeum disztermében, a hol Futio elnök megnyitó beszéde után *Herman* Ottó tartotta meg jelentését a honi madarak vonulásáról. A kitünő tudós e müvét általában epochálisnak mondják a kongresszus tagjai. Kivonatosan a következőkben ismertetjük:

Már az a bizottság, melyet Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter kivánságára, a királyi magyar természettudományi társaság kiküldött kebeléből, hogy az előmunkálatokat a II. nemzetközi ornithologiai kongresszusra javaslatba hozzák, már az elhatározta, hogy az 1890. évben a madarak tavaszi vonulását minta-megfigyelés tárgyává teszi. E czélból az 1890 év január 19-ik napján összegyülekeztek a magyar ornithologusok Budapesten. Egy szabályzatot vitattak és állapitottak meg ekkor, melyet a megfigyelések eszközlése czéljából szerkesztettek. Továbbá elhatározták hogy egy bizonyos vonalat különösen a megfigyelés székhelyévé tesznek, mig a többi ornithologusok saját tartózkodási helyeiken közvetitik a megfigyeléseket. A szabályzat főbb pontjai ezek: 1. Pontos meghatározása a megfigyelési pontoknak a földrajzi fekvést, a hypsometrikus és egyéb lokális körülmények tekintetbe vételével. 2. Lehetőleg helyes meghatározása a megfigyelt madárfajoknak. 3. Minden egyes megfigyelés időpontja. 4. Az ornithologus résznek a meteorologikus részszel összhangzásba való hozása. Különös megfigyelési vonalul a Drávafok-Fertő diagonalisát határozták meg. Ez czélszerüség szempontjából is előnyös, mivel ez a vonal a legkönnyebben volt uralható a rendelkezésre álló eszközökkel. Délről éjszakkelet felé négy pont lett elfoglalva. A Drávafok Szikla Gábor tanár által. Balatontavánál Herman Ottó, Dinnyésen Chernel István és a Fertőnél dr. Madarász Gyula tették a megfigyeléseket. A többi megfigyelési helyek a Királyhágón innen, a nagy magyar alföldön a Tátra régióig terjednek. A Királyhágón tul Magyarország erdélyi részében Fogaras és Hátszegig. A Királyhágón innen a következő állomásokat állitották fel:

1. Nagy-Szt-Miklóson Kuhn László káplán, Horgoson Lakatos Károly, Sövényházán Hönig István.

Nagy iv megy a Fertő keleti partjától a Kárpátok mellett elvonulva északkelet felé. Itt a következő az elosztás. Sopronban: Fasszl István tanár, Somorján Kunszt Károly, Zubereczen Koczyán Antal, Szepes-Bélán dr. Greisinger Mihály, Szepes-Iglón Geyer Gyula tanár, Ungvárott Medreczky István tanár. A Királyhágón tul Reán Buda Ádám, Fogarason Czynk Ede. Nagy-Enyeden Csató János állomásoznak. Az Aldunánál Brusina tanár fáradozásai sikerteleneknek bizonyultak és igy ez a fontos megfigyelési hely betöltetlenül marad. A déli pontokon a füstfecskére és a gólyára vonatkozó megfigyelések eszközöltettek. Bedő Albert miniszter tanácsos, főerdész, rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében az erdészeti hivatalok kötelesek voltak a madarak megérkezéséről és az elvonulásáról jelentést adni. Ez nem kevesebb mint 22[illegible] állomáson meg is történt. Az 1890. évben tett megfigyelések feldolgozása csak ugy létesithető pozitiv eredménynyel, ha ez anyag történeti részét megállapitották és feldolgozták. A külföldi buvárkodókat talán különösen fogja érinteni az, hogy a madarak vonulásának történetét Magyarországgal hozzák kapcsolatba. Az első bár helyi, de abszolut becsü adatokat a vonulás jelenségéről 1848. évben a nagy-enyedi kollegium kitünő tanitója Zeyk Miklós szolgáltatta. — Ő a megérkezés idejét napról-napra feljegyezte és meghatározásai a fajokra vonatkozólag teljesen megbizhatók. Mikor Nagy-Enyedet 1849-ben valóságos vandal kegyetlenséggel földig rontották, a jegyzetek is elpusztultak a tüzvész alkalmával.

A derék tanár gyüjteményének és naplóinak egy részét sikerült valahogyan megmenteni. Petényi István feljegyzései szintén többi kéziratának sorsára jutottak. Magyarország anyaga oly rendkivül gazdag, hogy oly rövid idő, alig hét hónap alatt lehetetlen volt feldolgozni. Ugyanazon erők, kik a Fertő diagonálisánál a vizsgálatokat eszközölték, az előmunkálatokat is elvégezték a kongresszus részére és még 12 vizsgálati anyagát is rendezniök kellett. Nagy sulyt fektetnek arra, hogy a Magyarországra vonatkozó adatokat az előjelentés részére összeállitsák, miután ebben azon alapot látják, mely az egészséges eredményt feltételezi és igy ama tévedéseknek és hibáknak is eleje vétetik, mely a fel nem dolgozott adatok halmozódása által csupán növekedik. Az előjelentés később talán modifikácziónak lesz alávetve, de a grafikus táblák legalább valamit nyujtanak a kongresszus tagjainak és az előjelentés iránt is elnézéssel lesznek.

A kitünő tudósnak a magyarországi madárvonulásról közölt rendkivül becses adatait feszült figyelemmel hallgatták a jelenlevők. Az előadás ötnegyed óráig tartott s Herman Ottó éltetésével ért véget.

*

A nemzetközi ornithológiai kongreszszus ma délelőtt *hét szakosztályra* oszlott s megkezdte a tanácskozásokat az egyes szakosztályok szerint, a madarak élettana, anatómiája, földrajza, költözködése fölött.

A tanácskozásokat eddig az «*ornithologia economica*» szakosztálya fejezte be s tudósitásunk az ülésről igy hangzik: *Ghyczy* Béla altábornagy, szakosztályvezető emelkedett hangu megnyitó-beszéddel üdvözli a kongresszus 4. szakosztályát s elnöknek *Homeyer* őrnagyot (Berlin), alelnöknek *Vangelin* Jakab főerdőmestert (Merseburg), titkárnak *Szalkay* Gyula dr. tanárt ajánlja s az ajánlottakat a szakosztály meg is választotta.

Ezután Hómeyer őrnagy nagyszabásu beszéddel nyitotta meg a tanácskozásokat s fölkérte Wangelin alelnököt, hogy Liebe dr. és Wangelin udvari tanácsosok előadói jelentését mutassa be, a nemzetközi madárvédelemről. Ugyanerről a tárgyról értekezett Máday Izidor osztálytanácsos is. Az érdekes előadásokhoz hozzászóltak Zeller Frigyes (Bécs), aki a bécsi ornithologiai egyesület nevében külön inditványt tett, Löcherer Andor, Fischer (Augsburg), Warthausen báró (Württemberg), Tatiky (Neutitschein), Wangelin (Augsburg), ismételten Russ dr. Berlinből, aki külön inditványt is tett, Wolfersdorff alezredes (Sonderhausen), Koppfedy Géza, Rorg báró (Strassburg), Szeméréy országos képviselő, Fatió (Genf) s még többen.

Két és fél órai tanácskozás után elhatározták, hogy azokat az alapelveket, melyeket az osztrák-magyar és olasz nyilatkozatokban kimondtak és a melyeket mind a két állam 1875-ben alapul elfogadott, alapul révén a kongresszus tovább is annak a kivánatának ad kifejezést, hogy a madarak és különösen a hasznos madarak tömeges fogdosása tovább is eltiltassék s kiegészittessék a tilalom ilyen madarak elárusitásának eltiltása által.

E határozatban *Máday* osztálytanácsos, *Liebe* és *Wangelin* udvari tanácsosok, *Zeller* és *Rupp* tanárok inditványai teljes kifejezést találnak.

A többi szakosztályok csak holnap fejezik be tanácskozásaikat.

*

Ma délután 6 órakor a tudományos akadémia heti üléstermében *Collett* Róbert, a krisztianiai muzeum igazgatója, felolvasást tartott «*az arktikus Norvégia madáréletéről*». Az ülés előtt *Szabó* József egyetemi tanár üdvözölte a nagyszámu közönséget, melynek soraiban igen sok hölgy is volt. *Majd Homeyer* Sándor kérte föl *Collett* tanárt, hogy olvassa fel tanulmányát. A felolvasó mindenekelőtt Norvégia természeti szépségeit ismerteti, melyek a Svájcz szépségét minden tekintetben fölülmulják. Az északibb Norvégiát térképeken is bemutatja és ismerteti azokat a hegyfokokat, melyeken Norvégiának különleges madárfaunáját lehet föltalálni. Majd áttér a madárfajták tudományos ismertetésére, leirja életmódjukat és anatómiai alakulásukat. Felolvasó maga hosszabb ideig Thomsöben egy megfigyelő

állomásról tanulmányozta a madarak életmódját s különösen családi életükből, szaporodási viszonyaikról sorol fel érdekes adatokat. Végül a madarak vonulásáról szól, melyet Norvégia több pontján figyelt meg. *Herman* Ottó orsz. képviselő előbb magyar, azután német nyelven tolmácsolta a közönség köszönetét, melyet a kitünő tudós nemcsak felolvasásáért érdemelt meg, de azért is, hogy Krisztiniából jött ide, hogy nekünk ezt az élvezetet megszerezze. Perczekig tartó taps és éljenzés után a felolvasó-ülés véget ért.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A m. kir. operaház** intendánsa, mint értesülünk, már megkötötte a szerződést Maderrel, ki az ősztől fogva a második karmesteri állást fogja az operánál betölteni.

— **Elmaradt egyház-zenetörténelmi előadás.** A budavári helyőrségi templomban május 21-ére hirdetett egyház-zenetörténeti énekelőadást, közbejött akadályok miatt, szeptemberre halasztották.

— **A városligeti szinkörben** pünkösd vasárnapján «Körut 27. szám» cz. bohózatot nagy közönség nézte; ez alkalommal Polixena néni szerepét — Ebergényinének a népszinháznál történt fellépte következtében — Marosi Jozefin k. a. játszta s a hozzáfüzött várakozásnak szépen megfelelt. Holnapután Tamássy József javára lesz előadás. Szinre kerül a népszinház személyzetének közremüködésével a «Tékozló fiu». Hegyi Aranka ebben a szezonban ezen az előadáson játsza utolszor a kis Pierrot szerepét.

— **A Király-hymnuszpályázat eredménye.** A mübarátok köre által király-hymnusz szövegére kitüzött pályázat határideje e hó 15-én járt le. Az eredmény minden várakozási meghalad, a mennyiben nem kevesebb, mint *162 pályamü* érkezett be. Ily óriási szám mellett nem csoda, ha a beérkezett müvek közt sok selejtes is akad. Hogy a pályázat az egész országban mily visszhangot keltett, abból is kitünik, hogy a müvek egy részét egyszerü parasztemberek irták. A pályamunkákat tegnap vette át a biráló bizottság s azonnal megkezdte müködését.

— **Az „Otthon" irói és hirlapirói kör** javára e hó 20-ikán rendezendő estély egyik legvonzóbb számából, Rákosi Jenő «Elektra» paródiájából, holnap délután $\frac{1}{2}$1-kor tartják meg a főpróbát. Az előadásra előjegyzett, de be nem váltott jegyeket holnap délelőtt eladják.

— **A sötét titkok** czimü látványosság főpróbája csütörtökön este 6 órakor lesz a népszinházban.

— **Szinészek Fóthon.** Mint levelezőnk irja, Fóthon Irsay Zsigmond szintársulata tart előadásokat közepes müvészi és anyagi sikerrel. Nemrég egy nap két előadást is tartottak, egyet a rendes időben a helybeli közönségnek, a másikat, fényes nappal, a fővárosból künn mulató müvészetkedvelő huszártiszteknek. Irsay igazgató, ki, mint szinész messze kimagaslik társai közül, Fóthról Gödöllőre megy társulatával.

— **Charles Lecocq,** az operett egyik nagymestere, most a legnagyobb magányban háromfelvonásos vig operán dolgozik, melynek szövegét a párisi «Figaro» két dolgozótársa irta.

— **A Comedie Francaise-ben** e hó 16-dikán volt Armand Silvestre és Moraud «Griseldis» czimü misztériumának première-je. A darab pompás versei s a bennük nyilvánuló igazi finom esprit nagy hatással volt a közönségre, mely gyönyörüséggel eltelve hallgatta a költői szépségekben gazdag müvet. Franczia lapok azt irják, hogy hosszu idő óta ez volt az idealisztikus irány egyik legnagyobb diadala.

— **Pietro Mascagni,** a «Parasztbecsület» szerzője, nemrég «L'Amico Fritz» czimen uj operát fejezett be, melyet e hó 22-én egy nápolyi társaság előtt zongorán eljátszott. A kik jelen voltak, nagy elismeréssel nyilatkoznak a fiatal mester legujabb müvéről.

— **Mihalovich Ödön** urtól vesszük a következő sorokat: Az «Egyetértés» pünkösdi száma, a többi napilapok legnagyobb részének elismerő birálatával szemben, egy oly kritikát közöl az orsz. m. k. zene- és szinmüvészeti akadémia operai osztályának évzáró vizsgájáról, mely a lap olvasóinak azon részénél, a kik a viszonyokat nem ismerik, azt a balvéleményt képes előidézni, hogy ezen intézetben az énektanitás lelkiismeretlen kontárok kezében van, a kik csak hangot rontani, de eredményt felmutatni nem képesek. Mint az intézet igazgatója, ezt nem hagyhatom megjegyzés nélkül. A ki tudja azt a tényt, hogy az operaiskolából a jelenlegi tanerők müködési ideje alatt mennyi hasznavehető énekes került ki, a kik részint a magy. kir. operánál, részint a népszinháznál s a vidéken, de még nagyobb számban külföldön tényleg szerződtettek, annak bizonyára nem fog imponálni ama nagyhangzásu technikai kifejezések tömege, melylyel a biráló ur szakavatottságát bizonyitani törekszik. A t. czikkiró kevés növendékelőadást hallhatott másutt, mert különben elnézőbb volna oly kezdőkkel szemben, kik egész esztendőn át zongora mellett énekelvén, a vizsga alkalmával ama szokatlan helyzetbe jutnak, hogy zenekarkiserettel, még pedig a főváros *első legnagyobb* szinpadán, két rövidke zenekari próba után, nagy közönség előtt, a könnyen magyarázható elfogultság és izgatottság bénitó hatása alatt kénytelenek fellépni. Ily kedvezőtlen viszonyok másutt, a hol hasonló vizsgák a növendékek által megszokott intézeti helyiségben és legnagyobbrészt zongorakiséret mellett, vagy a próbák tekintetében egészen az igazgatóság rendelkezésére álló zenekar kiséretével tartatnak — nem léteznek. Távol legyen tőlem, hogy feltétlen dicséretet kivánjak a növendékek fellépésével szemben, mert ez ép olyan méltánytalan volna, mint a feltétlen elitélés, de ha valami megkövetelhető, épen a siker érdekében ez bizonyára az, hogy a birálat a viszonyok és elvitázhatlan tények figyelembevételével, mindenekfelett pedig elfogultság és részrehajlás nélkül történjék. A czikkiró ur az igazgatóságot vonja felelősségre azért, hogy nem gondoskodik oly tanerőkről, kik képesek volnának énektanitási hivatásukat jobban betölteni, mint azok, a kik az operaiskolánál alkalmazva vannak. Megvallom, hogy ezen szemrehányás helyett nagyobb köszönettel venném, ha a t. biráló *névleg* reá mutatna azokra a kiváló *hazai* tanerőkre, kik *általánosan elismert nagy eredményekre* támaszkodva, érdemesebbek volnának arra, hogy a jelenlegi tanárok által elfoglalt állásokat betöltsék. Szerény nézetem szerint a «*hangrontók*» leginkább ama hivatlanok soraiból kerülnek ki, a kik az énekmüvészet lényegét gyakorlatilag el nem sajátitották ugyan, de azért mégis énektanitással foglalkoznak. De egyben igaza van a t. czikkirónak t. i., hogy operánk jövője fölött kétségbe esik; mert nemzeti operánkból nem is lesz addig semmi, mig hazai törekvéseink kiméletlen birálókra akadnak. Kiváló tisztelettel *Mihalovich* Ödön, az orsz. m. k. zene- és szinmüvészeti akadémia igazgatója.

SPORT.

— **A magyarországi tornaegyletek szövetsége** ma délelőtt tartotta *Kollár* Lajos elnöklete alatt, a nemzeti tornaegyesület csarnokában, harmadik szövetségi közgyülését. A közgyülésre a budapesti tornaegyesületeken kivül képviselőket küldtek még: a soproni, verseczi, nagyváradi, pozsonyi, aradi, miskolczi, ó-budai, szentesi, szolnoki, temesvári, kolozsvári, szabadkai és sárospataki tornaegyesületek és athlétikai klubbok. Elnök az ülést megnyitván, üdvözli a megjelent tagokat és örömmel konstatálja, hogy azon czél, a melyet a szövetség 9 év előtt maga elé tüzött, immár közel van a megvalósuláshoz, mert az érdeklődés a hazai tornászat iránt — hála a mérvadó körök munkásságának — napról-napra növekszik.

A tetszéssel fogadott megnyitó szavak után a titkár terjesztette elő a lefolyt három évi müködésről szóló évkönyvet. Az évkönyv bevezető sorai elismeréssel adóznak a «közegészségügyi egylet» és a közoktatási kormányzat jelenlegi intézőjének a hazai tornászat érdekében kifejtett müködéséért. A lefolyt három évben az igazgatóság a szövetség teendőit a pénzügyi, müszaki s a szervező albizottságok között osztotta meg. Jelenleg Magyarországon 60 tornaegylet és athletikai klubb áll fenn. Az utóbbi három évben 17 tornaegylet és kör alapszabályait szentesitette a miniszterium. Azonban szorosabb egyleti szervezet nélkül is számos helyen folyik a társas tornázás. A szövetséghez a legutóbbi közgyülés óta tizenhat egyesület csatlakozott. Az egyletek tagjainak összes száma 1889. év végével 6084 volt. Saját tornacsarnokkal csak hat hazai egyesület bir, mig a többi egyletek legnagyobb része az iskolai czélokra épült tornahelyiségeket használja. A pénzügyi viszonyokról az 1889. évben 33 egyesület szállitott be adatokat, ezek szerint a tornázási czélokra befektetett egyleti vagyon összértéke 215.572 forint. A «Magyar tanulók országos tornaversenye» tárgyában gróf *Csáky* Albin közoktatásügyi miniszter felhivást intézett a nemzeti tornaegylethez, programmtervezett kidolgozása tárgyában. A szövetség a miniszter czéljait támogatandó, 100 forintot ajánlott fel versenydijakra. A miniszter a programmtervezet tárgyalására összehivott szaktanácskozmányba és a tornaverseny központi végrehajtó-bizottságába is az igazgatóság több tagját nevezte ki. A jelentés végül köszönetet mond Budapest főváros közönségének és tanácsának, ama áldozatkészségeért, hogy az országos ünnepély czéljaira egy ezer forintot szavazott meg. A jelentés tudomásul vétele után következett a napirend harmadik pontja, a magyarországi torna-egyletek szövetsége versenyszabályainak tárgyalása. A közgyülés az előterjesztett versenyszabálytervezetet a magáévá tette, csak annak egyes pontjain eszközölt némi változtatást. A közgyülés *Krenedics* Gyula egyleti titkárnak, a ki állásáról egészségi okokból lemondott, hosszu évek során át folytatott lankadatlan buzgalmu müködéseért jegyzőkönyvileg mondott köszönetet. Ugyancsak dr. *Szalágyi* Aurél inditványára a közgyülés elhatározta, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fényes és eredménydus kezdeményezéseért feliratot intéz, a melyben hálájának és köszönetének fog kifejezést adni. *Jenny* Antal inditványozza, hogy a szövetségi közgyülés határozza el, hogy a Jäger-féle torna-ing helyébe a vörös ing és a kék öv alkalmaztassék, mint tornász-öltöny. Hosszabb vita után, a melyben résztvettek dr. *Vétsey* István, *Leitner* Zsigmond, dr. *König* Géza, dr. *Szalágyi* Aurél, a közgyülés az inditványt az igazgató választmányhoz utasitotta tanulmányozás végett. Végül a választásokat ejtették meg; elnök lett: Hegedüs Sándor, alelnökök: dr. Robitsek Ágost és Kollár Lajos, titkár: dr. Hertelendy László, pénztárnok: König Géza, igazgatósági tagok: fővárosiak: Boronkay Ignácz, Krenedics Gyula, Kun Gyula, Szedlacsek Lajos, dr. Vétsey István, Dürr Károly; vidékiek: Bella Lajos, Mozog István, Nagy Sándor, Pálfy Sándor, Mezey Mihály, dr. Egry Béla.

Délután négy órakor a versenyt tartották meg. Az összes résztvevők fölvonulásával kezdődött az ünnepély, s midőn oszlopokba fölállottak, Hegedüs Sándor elnök meleg szavakban üdvözölte az egybegyült tornászokat, a kik azután Maurer János vezénylete alatt előbb szabad gyakorlatokat, majd szertornázást végeztek. Zsingor Mihály vezénylete mellett a fővárosi tornászok buzogánygyakorlatokat mutattak be s ezután következett az egyleti tagok versenytornázása. Az első összetett verseny 200 méteres futásból s $33\frac{1}{2}$ kilogramm sulyos vasrud emeléséből állott s a győztes kiszámitása ugynevezett «erőpontokkal» történt. Első lett Visy Ferencz, második Ferber József s harmadik Seyfrid Agoston. A második összetett verseny távolugrásból, sulydobásból és lovon végzett gyakorlatokból állott. Első Réthy Venczel, második Ferber József és harmadik Mártha Sándor. Az összes győzteseknek Hegedüs Sándor nemzeti szinü szalaggal átkötött koszorut nyujtott át.

Magyar tanulók országos tornaversenye.

— máj. 18.

Ma tartotta meg tegnapra kitüzött tornaversenyét Magyarország tanuló ifjusága a városligeti mesterséges jégpálya területén. De nem azzal a sikerrel, a melyet a rendezőség bölcseségétől várt a közönség.

Kétezerötszáz főre menő vidéki tanulót csábitott föl a fővárosba, annak az országos versenynek az ingere, a melyet Csáky Albin gr. közoktatásügyi miniszter a magyar ifjuság testi fejlődésének mennél szélesebb körben való előmozditása czéljából kezdeményezett. És most ennek a kétezerötszáz tanulónak a legnagyobb része csalódva távozik a fővárosból, az országos tornaversenyről, a melynek eszméje is annyi szép és nemes ambiczióval töltötte volt el keblét annak idején.

Tegnap kellett volna megtartani a versenyt, de az időjárás erősen tuljárt a rendezőség eszén, a mely elfelejtett számolni az eshetőségekkel. Fedetlen helyen rendeztette be a versenypályát, a mely télen jégpálya területéül szolgál s jóval alantabb fekszik a rendes talajnál. Ez a mélyenfekvő terület valóságos pocsolyatengerré változott, a mint az ég csatornái megnyilatkozának.

Próbaversenyt kellett volna tartani az ifjuságnak tegnap, a délelőtti órákban ezen a területen. De a próbaverseny a korán megindult eső miatt a nemzeti tornacsarnokba szorult, a melynek belseje távolról sem felel meg a városligeti versenypálya területének. E miatt aztán a mai versenyen meglepetések és előre nem látott akadályok egész sorozata keseritette az amugy is kedvetlenné vált tornatanárokat, a kik igy is több méltánylást érdemlő buzgósággal iparkodtak bemutatni Magyarország szivében Magyarország ifjuságának tornászati készültségét.

A próbaversenyre egyébiránt a szakadó esőben is több száz főre menő ifjuság vonult ki tegnap reggel a városligetbe. Mert a rendezőség könnyelmüsége odáig ment, hogy egyes vidéki testületekkel még azt is elfeledte tudatni, hogy rossz idő esetén nem a városligetben, hanem a nemzeti tornacsarnokban lesz a próbaverseny. Ott áztak-fáztak órahosszat a kivonult csapatok, mig a tornatanárok egyike utána nem járt a dolognak. Akkor aztán visszatértek a városba, sokan kimerülve, sokan *betegen.*

Keskeny plakátokon, a mikből alig egy pár utczasarokra jutott néhány árva példány, hirdették tegnap délben, hogy a verseny a kedvezőtlen idő miatt ma délelőtt 10 órára halasztatott. Az ifjuság kedvetlenül, lehangoltan töltötte a délutánt s erőt és akaratot iparkodott gyüjteni a mai napra. A mi nehezen ment, mert az ég csak estefelé kezdett tisztulni s a fellegek szeszélyes járásával ismerős tornász-csapatokat semmisem biztositotta arról, hogy ma nem fog ugy szakadni az eső, mint a tegnapi napon és a verseny valamiképen mégis végbe mehet.

A rendezőség ügyefogyottságát és az elkeseritett ifjuságot nyilván megszánta a gondviselés, mert ma reggel derült égen kelt föl a nap s a szél meg a sugár derekasan hozzálátott a versenytérnek nevezett s a mult éj folyamán homokkal vastagon behintett jégpálya fölszáritásához. Szárazra nem száradt ugyan a talaj, de a verseny időpontjáig, délelőtt 10 óráig, még is fölszikkadt annyira, hogy a szabad gyakorlatok fennakadás nélkül kezdetüket vehették.

A versenyt a tornászifjuság csapatainak impozáns fölvonulása előzte meg. A főváros ezerötszáz növendékével együtt körülbelül négyezer főre menő tanulósereg hullámzott végig az utczákon, jól fegyelmezett, szabatos rendekben. Különösen szép volt az a száz meg százféle szinben tarkálló sokaság a széles Andrássy-uton, a melynek disszes házsorai, az ablakokban mosolygó hölgyarczokkal, pompás keretül szolgáltak az ifju sereg egyszerre mozgó tömegének panorámaszerüen festői képéhez.

Óriási közönség várta a versenypálya tribünein az ország válogatott ifjuságának érkezését. Ott volt Csáky Albin gróf, a közoktatásügyi miniszter is, a ki a verseny ünnepies megnyitása után a középső emelvényen foglalt állást, s kivüle a magyar arisztokráczia számos ismert alakja. Csak az uralkodóházat nem képviselte a versenyen senki, a mi az egész közönségnek feltünt. Ha Ausztriában rendeznének ilyesmit — mondogatták — bizonyosan megjelenne ott a császár maga is.

Tiz óra után kevéssel vette kezdetét a nagy tornaverseny az alsóbb osztályu tanulók szabad gyakorlataival s csak délután öt óra felé ért véget a felsőbb osztályu tanulók sik- és egyéb versenyeivel.

Szépek voltak az apró gyerekek produkcziói a szabad gyakorlatok köréből. Meg-megujuló, szünni nem akaró éljen és taps zugott föl a tribünökön egy-egy kiválóan sikerült mutatvány után, mialatt a felsőbb tanulóifjuság csoportjai tömör oszlopokban mozogtak ide-oda a versenytér területének egyharmad részén.

Tizenkét óra felé sor került a felnőtt ifjuság bemutatására is. Egyszerre fölkerekedtek a tömör oszlopok s egy szempillantás alatt beözönlötték az egész versenypályát. Piros-fehér, piros-zöld, sárga-kék és egyéb kombinált szinek vonultak el a tribünök előtt, hol dobpergés, hol trombituszó, hol a katonai zenekarok indulóinak ütemei mellett. Magas póznára erősitett táblácskák jelezték, hogy az egyik-másik csoportot az ország mely városának melyik tanintézete nevelte. Feltünt az előhaladók soraiban a *szatmáriak*, a *nyiregyházaiak* és a *szarvasiak* izmos karja, kifejlett melle, széles válla és a *csik-somlyói székelyfiuk*, meg a *kecskeméti* gyerekek szép növése, délczeg járása. *Kolozsvárt*, az erdélyi részek hajdani fővárosát, egy szakasz jól megtermett, tagbaszakadt kemény székelyfiu, az unitárius főgimnázium növendékei, meg az odavaló tanitóképzőintézet ifjai előnyösen képviselték. A kolozsváriakat Kovács János igazgatótanár, az unitárius főgimnáziumnak északamerikai utjáról hires professzora s dr. Nyiredy Géza tanár vezették. A többi testületek nagyobbára tornatanáraik vezetése alatt jöttek föl az országos versenyre.

A felnőttek együttes nagy szabad gyakorlatainak csak egyrésze sikerült. Ennek oka megint a rendezőség gondatlanságában és a tornatanárok tájékoztatásának elmulasztásában rejlett. A versenytér összes csapatjait egyetlen emelvényről akarták vezényelni. De a versenytér nagyobb volt, semhogy az emberhang minden részeibe elhasson. Vagy olyan vezénylőt kellett volna az emelvényre állitni, a kinek a csodával határos, óriási hangja van, vagy kürtszóval kellett volna a vezényletet végezni. Azt is megtehették volna, hogy a vezényszavakat a tornatanárok utján adassák tovább, csapatról-csapatra. De a rendezőségnek egyik sem jutott eszébe. Igy történt, hogy a vezényszavak nagy részét a csapatok nagy része nem hallhatta s a tornászifjuság össze-vissza, általános zavarban végezte a mutatványok komplikáltabb, csupán mozdulatból meg nem érthető nemeit.

Sok a panasz a miatt, hogy a vidékről nagy költséggel ide zarándokolt ifjusagot majdnem teljesen kizárják egyik-másik versenyből, a mire pedig idejében jelentkeztek. A 150 méteres sikversenyben csak a fővárosi ifjuság s néhány olyan vidéki tornászcsapat vehetett részt, a melyeknek tanárai, mint verseny vezetők, különös befolyással birtak. Az ugróversenyben a kolozsvári fiuk közül csak egyetlen egyet bocsátottak pályázatra. A legnagyobb ugrás, a mit a versenyzők produkáltak, 141 volt. Bosszantó eredmény, ha tudja az ember, hogy egyik-másik vidéki tornacsapat ifjai sans géne végeznek otthon 150-es ugrásokat.

Nagyon leszállitotta a vidéki ifjuság országos tornaversenykedvét az a körülmény is, hogy a rendező bizottság egyes, jól betanult, előre bejelentett és elfogadott speczialis mutatványokat vagy teljesen törült, vagy a versenytérnek a nyilvánosság elől elzárt zugába utasitott. Igy maradt el az ugynevezett «székely labda-játék» s igy veszett el a közönségre nézve a szarvasi ifjuság pompás «Klapka-induló»-ja. Kár, hogy az ifjuság tulnyomó része azt a szomoru tapasztalatot kénytelen magával vinni, hogy a versenyeknél jóformán csak a fővárosi ifjuságra fektettek sulyt. «Mire akkor minket ide hivni?» — békételenkednek mindannyian. És igazuk van. Mert a fővárosi ifjuságot akármelyik vasárnap délután összetoborzhatja a versenybizottság, hogy a városligeti jégpályán megnézze a mutatványait s megitélje a képességét; de a vidék ifjuságával nem teheti azt. Pedig az is megérdemli a figyelmet, annyival inkább, mert — mint a mai versenyen kitünt — sokkal fejlettebb, izmosabb, erőteljesebb ifjuság az, mint a milyen a főváros ifjusága.

Még több panasz merült fel a tanulóság élelmezése, ellátása, szóval gondviselése dolgában. Nagy gondatlanságra vall az, a mit ezen a téren az ifjak egészsége ellen a rendező-bizottság elkövetett. Az étkező helyeken egyetlen egyszer sem mutatták magukat a rendező-bizottság képviselői s e miatt a vidéki tornászcsapatok rendkivül sok kellemetlenségnek voltak kitéve. A mai versenynapon plane tökéletes éheztetési nagy gyakorlatot tartottak a rendezők az egész tornászifjusággal. Reggeli 8 órától kezdve, a mikor a gyülekezés kezdetét vette, még csak sóskiflit sem kaphattak a kis athléták a verseny végéig. Pereczesek karavánszámra jártak ugyan a keritésen kivül, de a versenytérre 30 krajczár lefizetése nélkül egyet sem akart a rendezőség bebocsátani. Az ifjuság pedig nem tudta, hogy milyen tejjel és mézzel folyó Kanaán van odakünn! Végre egy pár pékinas valahogyan brlopózott s nagysokára megvendégelte azokat, a kiknek még el nem ment volt az étvágya.

Többen, a kiket a tegnapi hiábavaló kivonulás alkalmával az eső megáztatott, a mai napon kiállott nélkülözés után betegek lettek. Egy budapesti kis fiu ott esett össze álló helyében, társai között. Ájultan vitték ki a versenytérről. Némelyeket, a kik gyöngélkedő állapotuk daczára is megfeszitették izmaikat, versenyközben hagyott cserben a testi erő. Egy fiatal ember a 100 méteres döntő versenyben összerogyott s eszméletlenül terült el a földön; egy másik fiatal ember pedig a gátversenyben dült ki a futók sorából. Oly szerencsétlenül bukott a földre, hogy karja kitörött.

Hiszszük, hogy a mostani versenyen szerzett tapasztalatokat a rendező-bizottság legalább jövőre értékesiteni fogja.

Az országos tornaverseny részleteivel egyébirant a következő tudósitás számol be.

A diákok a verseny előtt a Károly-kaszárnya udvarán gyültek össze, a hova katonai szakaszokban, dobszó és trombita mellett vonultak fel. A menet a Károlykörutón és az Andrássy-uton át 2 katonai zenekarral indult ki a versenytérre. Óriási néptömeg állt sorfalat ugy a Károly-köruton, mint az Andrássy-uton. A menet oly hosszu volt, hogy az Andrássy-ut $\frac{3}{4}$-át ellepte.

A versenytéren *Csáky* Albin gróf, vallás- és közoktatásügyminiszteren és családján kivül, ott voltak Berzeviczy Albert és Gromon Dezső államtitkárok és még igen sokan a tanügyi és sportkörökből.

A fővárosi tanintézetek majdnem teljes számban résztvettek e mutatványokban. A vidéki tanintézetek közül pedig a következőknek a növendékei: a lippai áll. polg. iskola, a nagyrőczei áll. polg. iskola, a miskolczi áll. polg. és ker. iskola, a fogarasi áll., a kassai, a beszterczei állami polg. iskolák, az aradi áll. tanitóképezde, a zilahi, a kolozsvári, a sárospataki, az iglói, a losonczi és a znióváraljai áll. tanitó-képezde, a nagybányai, a szolnoki, a losonczi, az ungvári, az eperjesi és az aradi áll. főgimnázium, a kaposvári, a fehértemplomi, a nagyszebeni, a beszterczebányai, a fiumei, a szatmári, a temesvári, a csiksomlyói, a s.-a.-ujhelyi, a jászberényi, az egri, a veszprémi, a nagyszombati, a trencséni, a pozsonyi áll. főgimnázium, a szabadkai, a szegedi községi főgimnázium, a szombathelyi, a győri, a székesfehérvári, a nagyváradi, a kassai, a selmeczbányai, a rozsnyói, a nyitrai és az esztergomi kath. főgimnázium, a soproni, a székesfehérvári, a nagyváradi, a székelyudvarhelyi, a kassai, a lőcsei, a körmöczbányai, a kecskeméti állami főreáliskola, a kalocsai kath. tanitóképezde, a csáktornyai áll. tanitóképezde, a soproni, a szatmári, a rozsnyói, a selmeczbányai, a szarvasi, az iglói, a nyiregyházi ág. ev. főgimnázium, a hódmezővásárhelyi, a pápai, a szatmári, a sárospataki és szászvárosi ev. ref. főgimnázium, a kolozsvári unitárius főgimnázium, a lévai, a modori és a félegyházi áll. tanitóképezde.

Ugy a fővárosi, mint a vidéki intézetek bámulatos preczizitással végezték az összes gyakorlatokat. Az ünnepély második részében egyes tanulók versenye következett, mi különös érdeklődés mellett folyt le. Először az alsóbb 2 osztály növendékei versenyeztek 100 méteres sik pályán, azután 3-ik és 4-ik osztály növendékei 150 méteres sik pályát futottak, az 5. és 6. oszt. növendékei 150 méteres gátversenyben vettek részt, melyben 6 gát volt, mindegyik 30 cm. magas. Majd a 7. és 8. osztályok tanulói 200 méteres távolságu sikversenyt futottak végig. A versenyzők száma oly nagy volt, hogy minden egyes versenypontnál 8—10 csapatban kellett versenyre bocsátani a jelentkezőket s az egyes csoportok győztesei azután döntő küzdelemre bocsáttattak. Nagy érdeklődés mellett folyt le a verseny a gerely-vetésben. Majd egyes tanintézetek versenye következett szabadon választott gyakorlatokkal. Számos tanintézet különböző játékokat mutatott be.

A versenyek után Hegedüs Sándor, mint a versenybiróság elnöke, bejelentette Csáky Albin gr. miniszternek a versenyek győzteseit és gróf Csáky Albinné szül. Bolza grófnő sajátkezüleg nyujtotta át minden egyes győztes versenyzőnek a versenydijakat. Háromféle versenydij volt: 8 értékes tiszteletdij, ezüstérmek, továbbá elismerő okmányok. Egyes intézetek és tornatanárok csupán elismerő okmányban részesültek. Legfőbb dij a főváros dija volt, mintegy 300 frt értékü ezüstbillikom. Ezt a versenybiróság *Matavovszky* Ernőnek, a budapesti ref. gimn. növendékének (tornatanár: Porzsolt Jenő) adta ki, mint a ki a mai versenyben az abszolute legjobb eredményt mutatta fel.

A második nagydijat, az országos közegészségügyi egyesület diját, egy ezüstkoszorut, *Szalacsy* Rezső a budai tanitó-képezde növendéke (tornatanár Oherolly János), a kolozsvári torna-diját pedig Moczár Andor (Jászberény) nyerte, Tóth Jenő zsebórát kapott.

A gerelyvetésben *Szinnyey* (Sáros-Patak) és *Madespach* nyertek tiszteletdijat. A 200 méteres sik-futásban *Zaborszky* István a budapesti ref. gimnázium növendéke nyert első dijat, egy bronzasztaldiszt; *Vigrosztal* Zsigmond két dijat kapott, a pozsonyi tornaegylet diját és egy zsebórát. 150 méteres sik futásban tiszteletdijakat kaptak: *Unger* és *Kéry*. A 100 méteres futásban *Simon* Jenő és *Bakos* Géza, a szertornázásban pedig *Kerekes* Zsigmond (Rozsnyó) kaptak tiszteletdijat.

Ezenkivül ezüstérmet nyertek a 100 méteres futásban: Miltig Gyula, Herman Ármin, Bilek Nándor, Simon Jenő, Rédey Aladár, Schweiger János, Kovács László; a 150 mtr. sikversenyben Nisky Ferencz, Pressburger Kornél, Gerencséri, Varga, Ulrich, Csesznák és Kiss; a 200 méteres sikversenyben: Tábor Rezső, Tóth József, Csiki János, Horváth József, Hukovich Lajon, Móroczy Ignácz, Magyar Gyula, Deutsch Oszkár, Szente Dezső (Pápa), Almásy József, Schadek Kálmán, Hódossy Nándor, Bodnár Zsigmond, Kuntz Károly, Tuzó János, Becze Imre (Csik-Somlyó), Schüller István, s végül a magas ugrásban Bol-ner F., Gaál Ádám (Csik-Somlyó), Kalmár, Fekete Aladár, Schwarz József, Antony, Lukács Antal (Csik-Somlyó), Lázár Jenő.

A tanintézetek közül elismerő oklevelet nyertek a budapesti III. ker. főgimn.; V. ker. főreáliskola, VI. ker. polg. és XI. polg. iskola, Klauzál-utczai gimnázium, I. ker. polg. gyakorló iskola. V. ker. főgimn., budai paedagogium, rozsnyói gymnázium, kaposvári, szarvasi temesvári, iglói, aradi, egri, trencséni gimnáziumok és a csáktornyai tanitóképezde.

A tornatanárok közül elismerő oklevelet kaptak: Porzsolt Jenő, Oherolly János, Szedlacsek Lajos, Srofka Manó, Keresztesi Andor, Zsingor Mihály, Ottó József, Bereczk Ignácz (Kaposvár), Schermann (Igló), Maurer János, Stankovich Alajos (Modor), Oláh Miklós (Szarvas), Tomcsányi, Grézló János (Csáktornya), Dertik, Maczkalay, Horváth és Nagy.

A dijak kiosztása után Csáky Albin gróf köszönetet mondott mindazoknak, a kik közremüködtek a verseny rendezésében s amaz óhajtásának adott kifejezést, hogy a jövő évben hasonlóan sikerüljön az ünnepély. A jelenvoltak hoszszasan és lelkesen megéljenezték a minisztert.

Budapesti tavaszi lóversenyek.

— Utolsó nap. —

— május 17.

Szakadó esőben, zimankós kellemetlen időben vonult ki tegnap az utolsó tavaszi meeting kisszámu közönsége a lóversenytérre, mely a csurgó esernyőkkel, hosszu ábrázatokkal, átázott jockeykkal nagyon szomoru látványt nyujtott. De azért a par excellence játékosok nem riadtak vissza az idő haragjától s buzgón ostromolták a totalisateur bódéját s a bookmakerek bekeritett tanyáját. A futamok elég simán folytak le, s csak csekélyebb jelentőségü meglepetések élénkitették fel kissé a meglohadt kedélyeket.

A versenyek lefolyása a következő volt:

I. *Nákó-dij.* Kapcsolatban a br. Mesko-féle ostordijjal. 50 arany és az ostor. Minden magyarhoni ló számára, mely ez alkalommal a budapesti pályán nyertes nem volt. Táv. egyszer körül 37 méterrel a nyerpont előtt kezdve (körülbelül 2437 méter). Urlovasok. Futottak: Gr. Kinsky Zd. 3é. pm. *Buda,* Jankovich Bésán J. 3é. sm. *Ék,* gr. Erdődy K. 3é. pm. *Sziporka,* gr. Esterházy Béla 3é. sk. *Lencsi,* gr. Esterházy Móricz 5é. stp. her. *Warrior,* Geist Gáspár 4é. sk. *Kaland.* Sima start után egy hosszal igen könnyen nyerve első lett *Buda,* második *Ék,* négy hosszal harmadik *Sziporka.* — Totalisateur: 5 : 19. — 1 frtos helyen 5 : 22. — 30 kros helyen 5 : 24. — Helyrefogadások: I. 25 : 47, II. 25 : 97. A többi ló kvótája győzelem esetén: Warrior 5 : 11, Lencsi 5 : 27, Sziporka 5 : 49, Ék 5 : 51, Kaland 5 : 64. — Könyvfogadások: Warrior $1\frac{1}{2}$—1, Buda $2\frac{1}{2}$: 1, Lencsi 7 : 1, Sziporka, Kaland és Ék 8 : 1. Versenyérték: Tiszteletdij és 550 frt a nyerőnek, 50 frt a másodiknak.

II. *Rupera-dij.* 2000 frt. Minden 2é. mén és kancza számára. Táv. 950 m. Futottak: Gróf Sztáray J. pm. *Socialist,* br. Springer G. pk. *Brute,* Mr. Remember pm. *Sultán II,* gr. Esterházy Miklós sm. *Igen,* gr. Baworowski E. pk. *Weisheit,* Kodolitsch A. tábornok kp. *Gallop Gay,* Capt. Violet pk, *Pannika.* Sima start után egy hoszszal könnyen nyerve első lett *Socialist,* második *Brute* fejhoszszal harmadik, nyakhoszszal a negyedik előtt *Sultán II.* Idő 1 p. 5 mp. Totalisateur 5 : 31. 1 frtos helyen 5 : 30. 30 kros helyen 5 : 28. Helyrefogadások I. 25 : 79, II. 25 : 57. A többi ló kvótája győzelem esetén: Sultán II. 5 : 20, Igen 5 : 25, Brute 5 : 26, Weisheit 5 : 40, Pannika 5 : 52, Gallop Gay 5 : 64. Könyvfogadások Sultán II. 3 : 1, Brute és Socialist 4 : 2, Igen 5 : 1, Pannika 7 : 1, Weisheit 8 : 1, Gallop Gay 40 : 1. Versenyérték 2000 frt a nyerőnek, 425 frt a másodiknak.

III. *Zár-Handicap.* 3000 frt. Minden ló számára. Táv. 2000 m. Futottak: Br. Springer G. 3é. sm. *Donizetti,* gr. Sztáray J. 3é. pm. *Remus,* lov. Stern R. 6é. stp. k. *Maritana,* br. Üchtritz Zs. 4é. pm. *Bravo,* Luczenbacher M. 3é. sk. *Ornate,* gr. Choloniewski E. 4é. sm. *Poraj,* gr. Kinsky Zdenko 3é. pm. *Courage.* Sima start után nyakhoszszal igen könnyen nyerve első lett *Donizetti,* második *Remus,* egy hoszszal harmadik, félhoszszal a negyedik előtt *Maritana.* Idő 2 percz 20 mp. — Totalisateur: 5 : 30. — 1 frtos helyen 5 : 35. — 30 kros helyen 5 : 37. — Helyrefogadások: I. 25 : 80. II. 25 : 88. A többi ló kvótája győzelem esetén: Bravo 5 : 13, Courage 5 : 18, Maritana 5 : 50, Remus 5 : 57, Ornate 5 : 71, Poraj 5 : 118. Könyvfogadások: Bravo $1\frac{1}{4}$: 1, Courage $3\frac{1}{2}$: 1, Donizetti 4 : 1, Remus 7 : 1, Ornate 8 : 1, Maritana 10 : 1. Versenyérték: 3000 frt a nyerőnek, 740 frt a másodiknak, 100 frt a harmadiknak.

IV. *Welter-Handicap.* 1000 frt. Oly 3é. és idősb lovak számára, melyek 1890-ben vagy 1891-ben sem 2000 frt értékü Handicapot, sem 1000 frt értékü korteher versenyt nem nyertek. Táv. 1400 m. Futottak: Egyedi A. 3é. sk. *Ideal,* gr. Sztáray J. 4é. pm. *Máskor,* Sollinger R. száz. 3é. pk. *Marsala,* Péchy Andor 5é. pm. *Kapitány,* lovag Scazighino F. 3é. sk. *Donna,* Schindler L. 3é. sm. *Spiegelberg,* gr. Teleki Gy. 3é. sk. *Did-it.* Negyedik kisérletnél jó start. Három hosszal könnyen nyerve első lett *Ideal,* második *Máskor,* másfélhosszal harmadik *Marsala.* Idő: 1 p. 3 mp. — Totalisateur: 5 : 17. — 1 frtos helyen 5 : 16. — 30 kros helyen 5 : 20. — Helyrefogadások: I. 25 : 39, II. 25 : 38. A többi ló kvótája győzelem esetén: Máskor 5 : 14, Donna 5 : 21, Marsala 5 : 54, Kapitány 5 : 68, Spiegelberg 5 : 138, Did-it 5 : 156. Könyvfogadások: Máskor $1\frac{1}{2}$: 1, Ideal $2\frac{1}{2}$: 1, Donna 5 : 1, Marsala 6 : 1, Kapitány és Spiegelberg 12 : 1, Did-it 20 : 1. Versenyérték: 950 frt a nyerőnek, 395 a másodiknak.

V. *Eladóverseny.* 1000 frt. Minden 3é és id. cont. ló számára, franczia lovak kivételével. Távolság 1300 meter. Futottak: Capt. Violet 3é pm. *Árpád II.,* br. Springer G. 3é sm. *Balhit,* Jankovich Gy. 5é. sk. *Nulight,* br. Choloniewski E. 3-é pk. *Mitra,* Egyedi A. 4é pher. *Kislar Aga,* lov. Scazighino F. 4é pk. *Safety,* (félv.), őrgr. Pallavicini B. 3é pk. *Legényes.* Sima start után öt hosszal igen könnyen nyerve első lett *Árpád II.,* második *Balhit,* fejhosszal harmadik *Nulight.* Idő: 1 p. 24 mp. — Totalisateur: 5 : 30. 1 frtos helyen 5 : 31 — 30 kros helyen 5 : 38. — Helyrefogadások: I. 29 : 67, II. 25 : 140. A többi ló kvótája győzelem esetén: Nulight 5 : 16, Balhit 5 : 25, Mitra 5 : 35, Kislar Aga 5 : 37, Safety 5 : 47, Legényes 5 : 134. Könyvfogadások: Nulight 2 : 1, Balhit és Árpád II. 4 : 1, Mitra és Kislar Aga 5 : 1, Safety 8 : 1, Legényes 14 : 1. Versenyérték: 960 frt a nyerőnek, 445 frt a másodiknak, 25 frt a közös segélyalapnak. A győztest Jakabffy Tódor ur megvette 3050 forintért.

VI. *Kétéves nyeretlenek versenye.* 1000 frt. Táv. 950 m. Futottak: Blaskovich B. pm. *Durczás,* Gr. Erdődy K. pk. *Herpenye,* Br. Schossberger N. pk. *Mámor,* Gr. Battyhány Elemér pm. *Flying Jib,* Gr. Festetics T. pm. *Solitaire,* Gr. Festetics Pál sk. *Cajoleuse,* Geist G. pk. *Tovább,* Kodolitsch A. tbnok stp. k. *Gnadengabe,* Péchy A. pk. *Harvest,* Mr. Remember sk. *Harmonie,* Gr. Zichy Nándorné sk. *Alma,* Második start. Másfélhoszszal könnyen nyerve első lett *Durczás,* második *Herpenye,* 4 fejhosszal harmadik *Mámor,* Gnadengabe a startnál állva maradt. Idő 1 p. 3 mp. Totalisateur: 5 : 18. — 1 frtos helyen 5 19. — 30 kros helyen 5 : 22. — Helyrefogadások: I. 25 : 60. II. 25 : 268. A többi ló kvótája győzelem esetén: Solitaire 5 : 25, Harmonie 5 : 32, Flying Jib 5 : 49, Tovább 5 : 71, Harvest 5 : 74, Gnadengabe 5 : 95, Cajoleuse 5 : 105, Alma 5 : 111, Herpenye 5 : 112, Mámor 5 : 140. Könyvfogadások: Durczás 2 : 1, Solitaire és Harmonie 5 : 1, Harvest 8 : 1, Flying Jib 10 : 1, Mámor 12 : 1, Tovább 14 : 1, Herpenye, Alma és Cajoleuse 16 : 1, Gnadengabe 20 : 1. Versenyérték: 950 frt a nyerőnek, 640 frt a másodiknak, Herpenye lovasa által, a nyerő ellen keresztezés miatt emelt panasznak hely nem adatott.

VII. *Sándor-dij.* 100 arany értékü tiszteletdij. Táv. 3200 m. Futottak: Gr. Kinsky Zdenko 6é. sm. *Schönbrunn,* Schindler L. 4é. pk. *Mizzi,* Geist G. 5é. pk. *Marcsa* (félv.) Sima start után nyakhoszszal nyerve első lett *Schönbrunn,* második *Mizzi,* rossz harmadik *Marcsa.* — Totalisateur 5 : 8. — 1 frtos helyen 5 : 9. — 30 kros helyen 5 : 10. — Helyrefogadások: I. 25 : 35, II. 25 : 350. Könyvfogadások: Schönbrunn 2 reá, Mizzi 2 : 1, Marcsa 4 : 1. Versenyérték: 850 frt a nyerőnek, 50 frt a másodiknak.

Bécs, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A bécsi nyári-meeting első napja ma, a következő eredménynyel folyt le:

I. *Megnyitóverseny.* 1000 frt. 3é. és id. lovaknak. Táv. 1600 méter. Br. Springer G. 3é. pm. *Franc-real* küzdelem után fejhoszszal 1-ső; gr. Apponyi A. 6é. pm. *Rusnyák* 2-dik; 7 hoszszal hátrább *Friponne* 3-dik, aztán *Mary Agnes;* Generalconsul elbukott. Totalisateur 5 : 26. Helyrefogadás: 25 : 66 I. 25 : 60 II.

II. *Eladó verseny.* 1000 frt 2 éveseknek. Távolság 1000 méter. Hg. Auersperg F. sgam. *Procop* $\frac{3}{4}$ hoszszal biztosan 1-ső; gr, Apponyi A. pk. *Julie* 2-dik; 2 hoszszal hátrább *Sodoma* utolsó. Nyertest nem vették meg. Totalisateur: 5 : 17. Helyrefogadás: I. 25 : 36. II. 25 : 29. — III. *Cambuscan-verseny.* 3000 forint. 3é. és id. lovaknak. 2800 méter. Gróf Esterházy Miklós 4é. pm. *Aspirant* 1 hoszszal biztosan 1-ső, gróf Hunyady L. 4é. sga k. *Weather* 2-dik; *Schillersdorf* mérsékelt 3-dik, Totalisateur: 5 : 8. Helyrefogadás: I. 25 : 27. II. 25 : 31. — IV. *Handicap.* 1000 frt. 3é. lovaknak. 1200 méter. Br. Springer G. pk. *Brownie* küzdelem után fejhoszszal 1-ső; herczeg Auersperg F. sga m. *Premysl* 2-dik; 2 hoszszal hátrább *Almádi* 3-dik; azután Duchess of Gerolstein, Alfons, Montreal, Csufondár. Totalisateur: 5 : 20. Helyrefogadás: I. 25 : 61. II. 25 : 161. — V. *Vinea-verseny.* 3000 frt. 2éveseknek. 1200 méter. Keczer Miklós pm. *Gaga* $1\frac{1}{2}$ hoszszal biztosan első, br. Üchtritz Zsigmond pm. *Gutkeled* második, 3 hoszszal hátrább Julius II harmadik; aztán Sapperlot, Calypso, Canaradzo. Totalisateur: 5 : 16. Helyrefogadás: I. 25 : 38. II. 25 : 39. — VI. *Munkás-gátverseny.* 2000 frt. Kontinentális lovaknak. 3200 méter. Hg Auersperg F. 4é. sgm. *Lovelace* $1\frac{1}{2}$ hoszszal biztosan 1-ső, Pallavicini őrgróf 4é. sgm. *Flamingo* 2-dik, 4 hoszszal hátrább Amethyst utolsó. Totalisateur 5 : 8. Helyrefogadás I. 25 : 28, II. 25 : 29. — VII. *Fiatalság akadályversenye.* 3000 frt. 4é. kont. lovaknak. Távolság 4000 m. Hg. Auersperg F. sgm. *Castor* $1\frac{3}{4}$ hoszszal 1-ső, Halassy Pál ezr. pm. *Don* 2-ik, $1\frac{3}{4}$ hoszszal hátrább Souvenir 3-ik, Dalnok II. Totalisateur 5 : 10. Helyrefogadás I. 25 : 32, II. 25 : 33.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi községi alap** kezelési eredményét a f. év első negyedéről a főváros hivatalos lapjának mai száma teszi közzé. E szerint a bevételek összege volt 2,450.216 frt $16\frac{1}{2}$ kr, a kiadásoké 2,597.605 frt. A folyó évi költségelőirányzatnak az első évnegyedre eső része ugy a bevételi, mint a kiadási rovatokra nézve 2,881.246 frt 75 krt tesz ki.

— **Az uj Duna-hid és az esztergomi vasut** érdekében a főváros törvényhatóságának ó-budai bizottsági tagjai kezdeményezésére ma körülbelül 600 polgár népes közgyülést tartott. Jelen voltak a III. ker. összes bizottsági tagjai, Buda tekintélyes gyárosai és polgárai. *Kugler* József megnyitván a népgyülést, elnökül *Végh* Jánost, jegyzőjéül pedig *Gyulányi* Adolfot ajánlotta. Ezek egyhangulag megválasztattak. *Végh* János elfoglalván az elnöki széket, lendületes szavakban vázolta a III-ik kerület lakosságának mai szomoru, már alig elviselhető helyzetét, felemliti a kerületi biz. tagok hasztalan fáradozásait a magyar fegyvergyárnak és ruhatárnak a III. kerületben való felállitása tárgyában. Végre azt a nézetét fejezte ki, hogy mind e bajokon csak egy a Margit-sziget

első csucsát érintő, a kerületnek közelről és közvetlen az V. kerülettel való összeköttetését czélzó, a tehertés személyforgalomnak egyaránt szolgáló hid építése által lehetne segiteni. Inditványozza tehát, hogy a bemutatott és a kormányhoz, valamint a főváros törvényhatóságához intézendő kérvényeket fogadja el a népgyülés és azoknak átadására egy Déry Izidor, Fischer József, Goldberger Samu, Gyulányi Adolf, id. Haszmann József, Holtzspach András, Kámeter Antal, Kirschhoffer Károly, Kugler József, Leipziger Vilmos, dr. Tatay Adolf, Tóth Ferencz, Végh János, Weisz Leó, Weber Antal és Zboray Béla urakból álló bizottság küldessék ki, a mely bizottság egyszersmind József főherczegnél, a kormánynál és a főváros törvényhatóságánál tisztelegve, mindazokat a lépéseket megtegye, a melyek a népgyülési határozat mielőbb való érvényesitésére mulhatatlanul szükségesek. A népgyülés ez inditványt egyhangulag elfogadta és a III ker. bizottsági tagoknak, valamint az elnöknek és jegyzőnek ez ügyben tanusitott lankadatlan buzgalmáért köszönetet szavazott.

— **A budakeszi erdő** egy része, melyet a főváros üdülési helyül akar fentartani, végre mégis a főváros tulajdonába megy át. A közgyülés már felajánlott 200.000 frt vételárt a kincstárnak tizenöt évi részletfizetésre, s az első részletről az idei költségvetésben gondoskodás is történt, de a földmivelési miniszter csak ugy hajlandó az erdőrészt átengedni, ha a főváros őt év alatt fizeti ki a vételárt. A hiányzó összegre a főszámvevő a telekeladásokból befolyó összegekben kimutatta a fedezetet, igy hát már a pénzkérdés sem akadályozza a vásár megkötését.

— **Adókivetés.** A fővárosi adókivető-bizottságok e hó 19-én (kedden) fogják tárgyalni: a IV. ker. a 470—525., az V. kerületi a 804—822., a VI. ker. a 3774—3807., a VII. ker. a 4703—4763., a VIII. ker. a meghivottak adójavaslatait; a IX. ker. a kőbányai 7277—7322. helyrajzi házszámokig.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A kisdedóvók országos egyesülete** ma délelőtt 11 órakor rendkivüli közgyülést tartott az uj városháza közgyülési társalgó termében. *Hagara* Viktor dr. ideiglenes elnök vázolta a lefolyt év eredményét s ezek közt a legfontosabbat, a kisdedóvási törvényt, melynek életbeléptetésével az egyesületnek is egy szebb tevékenységben és sikerekben dusabb korszaka kezdődik. Biztositja ezt az a körülmény, hogy a közoktatásügyi miniszter nemcsak készséggel vette az egyesületnek a törvény életbeléptetése körül felajánlott közreműködését, hanem egyenesen megbizta az e tárgyra vonatkozó utasitások sürgős megszerkesztésével és hozzá való felterjesztésével. Ezután Dömötör Géza tartott szép emlékbeszédet az egyesület volt érdemdus elnöke, P. Szathmáry Károly felett, kinek emlékét a közgyülés jegyzőkönyvben megörökiteni határozta s a gyászoló családhoz részvétiratot intéz. Elnökké Hagara Viktor drt s alelnöknek György Aladárt választották meg. Az egyesület által kitüzött pályázatok eredményéről Eberling József tanár tett jelentést. Az uj munkanemre és játékra kitüzött pályázatok meddők maradtak, ellenben a többiek igen szépen sikerültek. Pályadijat nyertek: meseért: Molnár Mária (Csáktornya). Dömötör Vilmos (Pozsony), Suhay Antal és Jablonszky Irma; gyermekversért: Geguss Ida, Jánosy Margit, Hajgató Sándor, Halász Sarolta; társalgásért: Suhay Antal. Az egyesület beszerezte az összes hazai ovodákra vonatkozó statisztikai adatokat, melyeket közelebb feldolgozva közrebocsátanak. Végül a miniszternek már emlitett leiratát olvasták fel a kisdedóvási törvényre vonatkozó utasitások elkészités iránt, melyet a közgyülés nagy lelkesedéssel vett tudomásul s annak elkészitésével a választmányt bizta meg, e tagokat pedig fel fogja hivni, hogy nézeteiket és ohajtásaikat irásban terjeszszék az elnökséghez.

— **Az I. kerületi polgári kör** e napokban tartotta évi rendes közgyülését alagut-utcza 1. sz. a. levő saját helyiségében s megválasztotta tiszteletbeli taggá Ráth Károly főpolgármestert, elnökké ujból dr. Schwarzer Ottót, alelnökké dr. Szénássy Sándort és Huszár Adolf kir. tanácsost; a tiszteleti tagságról szóló értesitőt küldöttség fogja a főpolgármesternek átnyujtani. Közgyülés után társasvacsora volt a kör kerti helyiségében, mely alkalommal a nagy számban megjelent körtagok lelkes ovációkban részesitették a közbecsülésnek és szeretetnek örvendő elnököt és alelnököket. Hozzájárult az est sikeréhez ama körülmény is, hogy a budai dalárda legjelesebb tagjaiból alakult daltársulat az estélyen megjelenvén, megünnepelte évfordulóját annak, hogy a kör elnökétől diszes ezüstserleget kapott emlékül. A választmány alakuló ülésén megválasztattak: titkárrá Farkas Antal, másodtitkárrá Schwetz Vilmos, pénztárnokká Reischer Aurél, ellenőrré Szaly Gyula, gondnokká Beiwinkler Károly, ügyészszé dr. Draskóczy Miklós.

— **A budapesti honvéd-egylet** május 19-én délután 5 órakor a megyeház termében tartja közgyülését.

— **A budapesti «Népszolga» egyesület** zászlószentelési ünnepélyét pünkösd első napján tartotta meg. Az ünnepséget nem kevéssé zavarta meg a szakadó eső. Mikor az egyesület tagjai a fehér zászlóval utnak indultak, mire a lövölddéhez értek, a fehér lobogó már fel volt szentelve; az esőtől szürke lett. Este azért vig mulatságot csaptak a lövölde mulatóhelyiségében.

— **Az egri jogakadémiai segélyző-egyesület** — mint nekünk irják — május hó 9-én és 10-én tartotta meg fennállásának 25 éves jubileumát nagy ünnepségek között. Első este mükedvelők játszottak az arenában. *Henequin* «Három kalap» vigjátéka került szinre, kitünően sikerült előadásban. A hölgyek közül *Siskovits* Etelka, *Lovassy* Zsuzsika és *Marsó* Margit k. a., a férfiak közül *Berzeviczy* Elek, *Farkas* Dezső, *Sándor* Szilárd és *Danilovics* Gyula részesültek megérdemelt tapsokban. Másnap este a kaszinó nagytermében rendezett hangversenyen különösen *Némethy* Irén k. a., az országos m. kir. zeneakadémia kitünő növendéke ragadta el a közönséget gyönyörü énekével. Alig akart vége szakadni az ujrázásnak s tapsnak. *Ellássy* k. a. szépen zongorázott. Dr. *Trójan* Alajos a vidék legjobb gordonka játékosa Davidoff és Schuberttől adott elő egy-egy darabot intelligens művészettel. *Farkas* Dezső joghallgató felolvasta az egyesület történetét, kiemelve annak nagy, áldásos működését. *Szapári* József «25 év» cz. költeményét szavalta el hatással, végül az egri dalkör énekelt magyar dalokat. A hangverseny után, melyben *Kállay* Zoltán főispán is megjelent nejével, reggelig tartó táncmulatság következett. Hétfőn este pedig impozáns fáklyásmenetet rendezett a jogakadémia ifjusága *Babics* János kanonok, jogakadémiai igazgató és dr. *Hubert* János jogtanár tiszteletére.

MULATSÁGOK

— **A budapesti áll. közép-iparisk ola** hallgatói május 16-án tartották meg a svábhegyi Eötvös-nyaralóban tavaszi mulatságukat, a mely minden tekintetben, a kedvezőtlen idő daczára is igen szépen sikerült. Hét órakor vette kezdetét a tánez, a mely reggelig tartott; a négyeseket 60 pár táncolta. Jelen voltak: Adelsbergné, Kalmár Dezsőné, Erdélyi Jánosné, Faludy Jánosné, Kovácsné, Asbóthné, Kreibig Alajosné, Schnabl Frigyesné, Voglné, özv. Jusztusné, Csinos Istvánné; továbbá Kalmár Elza, Etzinger Gizi, Adelsberg Terike, Faludy Anna, Kovács Etel, Erdélyi nővérek, Asbóth Almácska, Ehrmann nővérek, Jusztusz Szidónia, Schön Hermina, Schasek Ottilia, Hartmann Paula, Kreibig nővérek, Schnabl Berta és Paula, Dillinger Irma, Rauer Anna és Julia, Rajki Gizella, Venzer Irma, Csinos Jolán, Schön Teréz, Mészáros Irma.

GYÁSZROVAT.

Gróf Beckers Alfonz kerületi csendőrparancsnok temetése, mint tudósitónk táviratban jelenti, nagy részvét mellett ment végbe. A temetésen megjelent Baross Gáborné, a kereskedelmi miniszter neje, ki mostohanatyját vesztette az elhunytban. Frigyes főherczeg szintén megadta a végtisztességet az elhunytnak, kit őszinte részvét kisért sirjába.

Farkas Gyula, a hevesi járás szolgabirája, a hevesi önkéntes tüzoltó-egylet főparancsnoka május 14-én tüdővészben meghalt. Temetése nagy részvéttel ment végbe.

Szemerial dr. Szász Gyula ügyvédjelölt május 15-ik napján, élete 25-ik évében meghalt Kolozsvárt.

Urbanovics Lajos nyug. cs. és kir. lovassági őrnagy, május 17-én szivszélhüdésben 82 éves korában meghalt Budapesten.

Páris, május 18. Monsignor Rebeaux, angouleme-i püspök meghalt.

Bukarest, máj. 18. Délután a király Floricába, az elhunyt Bratianu jószágára utazott, hogy megadja a végtisztességet egykori tanácsadójának s kifejezze részvétét Bratianu neje előtt. Florescu tábornok és Catargiu részvéttáviratot intéztek Bratianu családjához. Valamennyi lap, pártkülönbség nélkül, sajnálkozik Bratianu halála fölött és teljesen méltányolják hosszu politikai pályáján, hazája iránt szerzett érdemeit és dicsérik a magánember jó tulajdonságait.

A hivatalos lap máj. 17-iki számából.

Kinevezések. A király törvényszéki birákká: a győri törvényszékhez: *Már* József győri itélőtáblai fogalmazót; a beregszászi törvényszékhez: *Tömöry* József karczagi és dr. *Varga* József derecskei, a pancsovai törvényszékhez: dr. *Toppiczer* Kálmán pancsovai, a békésgyulai törvényszékhez: *Várady-Szakmáry* Arisztid békéscsabai, és a csikszeredai törvényszékhez: *Szacsvay* Imre gyergyószentmiklósi járásbirósági albirákat; továbbá járásbirákká: a győrszentmártoni járásbirósághoz: *Kampis* Iván győri, a békésgyulai járásbirósághoz: *Fekete* Gyula dárdai járásbirósági albirákat; végül alügyészekké: a fehértemplomi ügyészséghez: *Zaffiry* István lévai, és a n.-váradi ügyészségher: dr. *Dicsőfi* Sándor n.-várad-vidéki járásbirósági albirákat; dr. *Hortobágyi* József lugosi törvényszéki jegyzőt a kunszentmártoni, *Lukács* György ipolysági törvényszéki jegyzőt a nagyszombati, dr. *Juhász* Andor miskolczi törvényszéki jegyzőt a miskolczi, *Kulin* Sándor szegárdi törvényszéki jegyzőt a tamásii, *Elekes* Bálint kalocsai törvényszéki jegyzőt a zsibói, továbbá *Juhász* József pancsovai járásbirósági aljegyzőt az alibunári és dr. *Kálniczky* Géza sátoraljaujhelyi törvényszéki aljegyzőt a királyhelmeczi, végül dr. *Mészáros* Márton budapesti törvényszéki aljegyzőt a jászberényi járásbirósághoz albirákká kinevezte, továbbá a magyar kir. igazságügyminiszter *Weis* Károly lőcsei kir. törvényszéki birót a kassai kir. itélőtáblához elnöki titkárrá. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a siketnémák váczi orsz. intézeténél ujonnan rendszeresitett tanári állásokra: *Scherer* István, *Együd* Lajos és *Berinczai* János tanársegédeket, — az üresedésbe jött segédtanári állás egyikére pedig *Bogányi* Gyula tanársegédet. — A m. kir. pénzügyminiszter *Bánik* Lajos III. oszt. számtisztet ideiglenes minőségü II. oszt. pénzügyi fogalmazóvá és nyilvántartási biztossá nevezte ki.

A közönség köréből.

4241 Telefonösszeköttetés.

VÉGHLESI

Hozzák **legtisztább, legolcsóbb és legjobb** szénsavdús, égyenes **SAVANYUVIZE Véghles-Szalatnán,** Zólyommegye, mindig friss töltésben kapható a budapesti főraktárban:
Erzsébet-körut 56. sz.,
továbbá fűszerüzletekben és vendéglőkben. Számos raktár a vidéken.

Eredeti **SELTERS-VIZ.**
Kitünő természetes asztali- és egészségi-viz (Nassau). Kipróbált **elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hagyhályag, veseés gyomorbajok esetén.** kéretik mindig határozottan **«eredeti»-feliratu dugaszazal** ellátott üveget kérni. **Készlethen van mindenütt. Selters-forrás szétküldése Selters-Weilburg Nassauban.** 5195
Főraktár Magyarországban: **Édeskuty L., Budapesten,**

SCHÖN J. Budapest, Terézkörut 3 szám.
készit mindennemü **utibörönd- és diszmüárukat** gyári árak mellett. 5505

A karlsbadi czipőraktár Dorottya-u. 8. sz.
Ajánlja ujdonságait uteczai és séta-, ugymint világos szinü tourista- és fürdő-czipőit nagy választékban.
5525 **KAJÁRI DEZSŐ.**

Helyiségváltoztatás. Van szerencsénk m. t. vevőink szives tudomására hozni, miszerint **butorgyári raktárunkat,** ugyszinte **asztalos és kárpitos műhelyeinket** 5576
V., Nádor-utcza 4-ik szám alá
a mérleg- és nádor-utcza sarkára helyeztük át, mely alkalommal a t. cz. közönséget üzlethelyiségeink szives megtekintésére tisztelettel meghivjuk.
FODOR MIHÁLY utódai
V., Nádor-utcza 4. szám.
Fióküzlet: VI. ker., Andrássy-ut 9. sz.

TÁVIRATOK.

Bécs, máj. 18. A Schönbrunnban adott mai udvari ebéden Luitpold bajor regensherczeg, több főherczeg és főherczegnő, Kálnoky gróf külügyminiszter, a bajor küldöttség tagjai, a bajor követ, Wrede herczeg osztrák-magyar követ és az udvari kiséret vettek részt.

Bécs, máj. 18. *Vuics* szerb pénzügyminiszter ide érkezett.

Bécs, máj. 18. *Milicza* orosz nagyherczegné ide érkezett és ma este tovább utazott Cannesba.

Bécs, máj. 18. A sztrájkoló nyomdászok mára összehivott gyülésének megtartását eltiltották.

Prága, máj. 18. Károly Lajos főherczeg ma délben cseh nyelvü beszéddel nyitotta meg a cseh tudományos akademiát, mint annak protektora. A főherczeg ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy az akademia komolyan fogja fejleszteni a tudományokat és a cseh nyelvü irodalmat és ezzel megfelelnek ő felsége intenciójának. Az akademia elnöke köszönetet mondva, nagy lelkesedéssel fogadott «Hoch!» és «Slava!» kiáltással fejezte be szavait. Az ünnepélyen Mária Therézia főherczegnő, a miniszterek, a német és a cseh egyetem képviselői, a tudományok és szép müvészetek képviselői, számos képviselő, a cseh konservativ nagybirtokosság tagjai és a polgármester vettek részt. A főherczegnek és nejét az ünnepélyen jelenvolt közönség lelkesen üdvözölte. A főherczeg többeket megszólitással tüntett ki, köztük több izben Rigert is. Az akademia épületének beható megtekintése után a főherczeg visszatért a Hradsinba. A főherczegnő előbb a kiállitásba hajtatott, hogy azt ujból megtekintse. A fenséges pár ma éjjel 11 órakor utazik el innét.

Lemberg, máj. 18. A Szobieszki-emléket ma lepleztek le ünnepélyesen a tartományi bizottság tagjai a községtanács, a kereskedelmi kamara elnöke, az egyetem rektora és számos más előkelőség jelenlétében.

München, máj. 18. Az anatomiai kongresszus mai főülésén résztvettek Lajos Ferdinánd herczeg, a kultuszminiszter és 70 tag. Kölliker tanár, elnök, megnyitotta a kongresszust, áttekintést nyujtván a jelenleg 250 taggal biró társaság állapotáról és e közben megemlitvén, hogy a társaság számos nem német tagja miatt nemzetközi egyesületté szándékozik átalakulni. Ismételten kéri, hogy a szaktársak a szétforgácsolódást a szakirodalomban elkerüljék, tudományos müveiket csak angol, francziu, olasz vagy német nyelven tegyék közre. Ezután a szakelőadások és a jelentések következtek.

Hamburg, máj. 17. A «Hamburger Nachrichten» osztja a «Hamburgischer Correspondent» ama nézetét, hogy Bismarck herczeg részvétele a birodalmi gyülés tárgyalásaiban mitsem fog változtatni a szavazás előrelátható eredményén az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződés feletti határozathozatalnál, de hozzá teszi, hogy Bismarck herczeg nem fogja magát visszatartatni attól, hogy meggyőződése szerint cselekedjék. A velf-alap nyugtainak elégetése alkalmából a nevezett lap emlékeztet ama hatásra, melyet a Tuilleriák Napoleon idejéből származó titkos iratainak közzététele tett. Számos kiadás, melyet a velf-alapból a külföldön tettek, a jó viszony fentartásához hozzájárult. Később az alap jövedelmeit Hannoverára fordították.

Róma, máj. 18. A «Stefánia ügynökség» azt jelenti Massauakból, hogy Gandolfi kormányzó benyujtotta lemondását, mert nem ért egyet amaz uj katonai intézkedésekkel, a melyek a takarékosságot czélozzák.

Róma, máj. 18. A szocziális kérdéssel foglalkozó pápai enczyklikában körülbelül 15 oldalra terjed a szocializtaiskola czáfolása, mely igen élénken van tárgyalva.

A pápa védi a tulajdon- és az örökjogot, melyeket természeti és isteni jognak mond. A tulajdon alapjául a munkát állitja és ama következtetéshez jut, hogy a tulajdon kollektivizmusa épen azoknak válnék kárára, a kiknek támogatásáról volna szó. A természeti jogoknak elvitatása az egyéntől, megzavarja a társadalom jótékony munkásságát és a közrendet. A 15-ik oldaltól a 28-ikig terjedő része az enczyklikának kifejti az egyház közreműködését a szocziális-kérdés megoldásában, mely kérdés a keresztény tan alapelveire emlékeztet. A 28-ik oldaltól a 41-ikig terjedő rész az állam kötelességét defineálja és az általános kötelességeket a munkásokkal szemben a következőkben adja elő: Az államnak arra kell ügyelnie, hogy a műhelyekben vallásosság, tiszta erkölcs és kölcsönös igazságosság uralkodjék. Az állam kötelessége megvizsgálni, hogy vajon e két nemi beli munkások alkalmazása sérti-e a morált, hogy vajon a munkások tulfeszitett munkát végeznek-e, vajon a munka nem káros-e az egészségre; vajon megfelel-e nemnek, életkornak. E pontokra vonatkozólag a hatóságok utján törvény által, bizonyos korlátok közt gondoskodjanak. A pápai enczyklika figyelmeztet ezután a visszálykodból eredő hátrányokra és a törvény intencióját hivja föl, hogy az erre szolgáló rendeletek megszüntettessék és megakadályoztassék, hogy elterjedjenek és összeütközéseket idézzenek elő a munkaadók és a munkások közt. A pápa a vasárnapi pihenő megtartását ajánlja, továbbá a mellett szól, hogy a munkaadók és munkások közt fölmerülő differenziák bizonyos kollegiumok által intéztessenek el, valamint ajánlja a takarékosságot és kifejti ennek nagy előnyeit a munkásokra nézve. A 41-dik oldaltól az 52-dikig terjedő rész a munkás-egyesületek, a munkások biztositása, a patronátusok, szindikátusok stb. kérdését tárgyalja. A pápa végül arra az eredményre jut, hogy a legnagyobb sietséggel gondoskodni kell, nehogy e nagy baj halogatása által gyógyithatatlanná váljék. A kormányok e végből alkalmazzák a törvényeket és a fennálló intézményeket, emlékezzenek kötelességeikre a gazdag patrónusok, a munkások pedig hallgassanak értelmük sugallatára. Minthogy egyedül a vallás képes e bajt gyökeresen orvosolni, érvényesitsék mindannyian, névszerint a püspökök és a klérus, jótékony befolyásukat és tanitsák és a legszélesebb körben gyakorolják a minden erények alapját: a felebaráti szeretetet.

Páris, máj. 18. *Rampolla* bibornok a pápa megbizásából a cambrai érsekhez levelet intézett, hogy a fourmiesi papnak, a május 1-jei események alkalmával tanusitott magatartásáért fejezze ki a pápa üdvözletét.

Páris, máj. 18. *Carnot* köztársasági elnök a limogesi tanácsházán a polgári és a katonai hatóságokat fogadta. Az ezen alkalommal tartott összes beszédekben a köztársasághoz való ragaszkodás jutott kifejezésre. A testületek közül szintén számosan jelentek meg, hogy a köztársaság elnöke előtt bemutassák hódolatukat. Az elnök ezután a kórházakat és a keramikai muzeumot tekintette meg, s a merre elhaladt, a lakosság mindenütt a legszivélyesebben üdvözölte.

Limoges, máj. 18. *Carnot* köztársasági elnök tegnap este ideérkezett s a lakosság «Éljen Carnot!» «Éljen a köztársaság!» kiáltásokkal s nagy lelkesedéssel fogadta. Hallatszottak «Éljen Constans!» kiáltások is. Nehány ember fütyült és azt kiáltotta: «Le Constans-sal!» Vagy öt embert letartóztattak, de a kiket nyomban szabadon bocsátottak. A tervezett tüntetés ennyire szoritkozott csupán.

Fourmies, máj. 18. A május elsején elesett áldozatok sirjainál a szocializták és a munkások tüntetést rendeztek.

Bukarest, máj. 18. A hivatalos lap közli a királynak a miniszterelnökhöz intézett rendkivül hazafias tartalmu levelét, a melyben a király tudatja, hogy jubileuma alkalmából az egyetemi ifjuság számára alapitványi házat emeltet, a mely a tanulóknak gyülekezési helyéül, továbbá a szegénysorsu tanulóknak szállásul szolgálna és könyvtárral is elláttatnék. A fölépitésre a király nagy telket ajánl föl a palotával szemben; az épületet a király költségén emelik, a ki ezenkivül e czélra még 200.000 frankot ajándékoz.

Bukarest, máj. 18. Hohenzollern Vilmos hg tegnap délelőtt ideérkezett. A pályaudvaron a herczeget a király és a trónörökös fogadták.

Szófia, máj. 18. A bécsi dalegyesület tagjai Konstantinápolyba menet tegnap este egy negyed 10 órakor különvonaton ideérkeztek. Fogadásukra megjelentek a pályaudvaron az osztrák-magyar telep tagjai, *Stambulov* miniszterelnök, *Foras* gróf, a fejedelem főudvarnagya, számos katonatiszt, a diplomácziai testület több tagja és nagyszámu közönség. Mikor a vonat a szépen földiszitett és kivilágitott pályaudvarba berobogott, a perronon föllállitott katonai zenekar az osztrák néphimnuszt játszotta s a közönség dörgő hurrá-kiáltásokban tört ki. Az osztrák-magyar telep elnöke tetszél fogadott, szivélyes beszéddel üdvözölte a bécsi dalárokat Bulgária földjén, mire az egyesület elnöke köszönte meg a valóban fejedelmi fogadtatást. Majd frissitőkkel kinálták meg a vendégeket, kik ezután eldalolták az egyesület jeligéjét és két dalt, melyek nagy tetszést arattak. A vendégek egy órát töltöttek Szófiában s egy negyed 11 órakor továbbutaztak Konstantinápolyba.

Belgrád, máj. 18. Az egyetem termében az Omlandia gyülést tartott oly czélból, hogy az arnauták állitólagos erőszakoskodásai ellen segélyintézkedésekről tanácskozzék. E tanácskozás örve alatt aztán szedett-vedett frázisokkal tele beszédekben támadták Ausztria-Magyarországot, szemére lobbantván, hogy támogatja az erőszakoskodásokat és hogy filo-bolgár propagandát üz. Megtámadták Bulgáriat és Törökországot is és olyértelmü határozatot hoztak, hogy a czárhoz és a szultánhoz fordulnak, védőintézkedéseket kérve a fenyegetett szerbség megmentésére; továbbá elhatározták, hogy a nagyhatalmakhoz, az egyetemekhez, a humanitárius intézetekhez és előkelő államférfiakhoz ily értelmü memorandumot intéznek.

Athén, máj. 18. Az athéni polgármester üdvözletére válaszolva, Sándor czár örömének adott kifejezést a fölött, hogy ujabb kötelékek járulnak azokhoz, a melyek őt a királyi családdal már összefüzik.

Athén, máj. 18. *Eugenia* császárné tegnap Korfuba érkezett.

Moszkva, máj. 18. Szamarkandból jelentik, hogy *Burcsevszki* kapitány vezetése alatt orosz tudományos expedició indult Dél-Bokhara, Pamio és Kafiristan átkutatására.

Moszkva, máj. 18. *Szergius* nagyherczeg, az uj főkormányzó, nejével együtt ide érkezett. A pályaudvaron a polgármester üdvözölte a nagyherczeget, ki ezután ünnepélyesen bevonult a városba.

Pétervár, máj. 18. A «Moskovskije Vjedomoszti» jelenti: A belügyminiszter megbizta a vidéki hatóságokat, hogy ama zsidók ellen, a kik jogosan vagy jogtalanul az oroszországi városokban laknak, nyomban vizsgálatot inditsanak s azok a zsidók, a kik ott jogtalanul tartózkodnak, haladéktalanul elküldendők illetőségi helyeikre.

A korfui zsidó-üldözés.

Bécs, máj. 17. Az a hir, hogy egy osztrák-magyar hadihajót szándékoznak küldeni a jóniai tengerre, alaptalan.

Trieszt, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A N. Fr. Presse trieszti levelezője tegnap egy Lloyd-gőzösön felkereste a Korfuból menekült zsidók egy részét. Ezek eleinte nagyon félénkek voltak s nem akartak beszélni, mert azt hitték, hogy a levelező görög. Mikor aztán felvilágositotta őket, hogy nincs mitől félniök, megjött a a szavuk és sokat beszéltek azokról a borzasztó sanyargatásokról, melyeket az utóbbi napokban átszenvedtek. 600-nál több zsidó hagyta el az utóbbi napokban angol, franczia és olasz hajókon Korfut, hogy a Keleten keressen magának uj lakhelyet. Erős katonai őrizettel kellett őket a korfui kikötőhöz kisérni és a katonai védelemnek még az átkelésre is ki kellett terjeszkedni, mert a nép szitokkal illette a zsidókat és követ dobott utánuk. 30 napig tartott a szerencsétlenek halálfélelme, mert április 14 óta voltak kakásaikba zárva. A korfui zsidó lakosok fele mesteremberekből és napszámosokból áll, kik a körülzárás által elvesztették mindennapi kenyerüket. Nappal nagy néptömegek árasztották el az uteczákat, miközben a meggyilkolt keresztény lányra vonatkozó dalokat éneltek. Azóta csalhatatlan bizonyitékok kideritették, hogy a meggyilkolt leány zsidó leány volt. Az az orvos, ki a meggyilkolt családját gyógykezelte s a ki görög keresztény, a leány holttestét agnoszkálta, továbbá franczia apáczák is, kik a leányt ismerték, kijelentették, hogy zsidó leány volt. A franczia konzulátus ugyanezt állitja hivatalosan. Karabyla főállamügyész, kit Athénből kiküldöttek az ügy megvizsgálására, bizonyitékokat vitt magával Athénba arra nézve, hogy a meggyilkolt zsidó lány volt. Mindennek daczára a közönségben azt a hitet élesztették, hogy a meggyilkolt lány keresztény volt és hogy rituális czélokra gyilkolták meg. Azonkivül röpiratokat küldöttek a zsidókhoz, melyekből kitünik, hogy azt a gyülöletet, mely az alsó néposztályokban gyilkolás és erőszakosság által nyert kifejezést, a lakosság jobb körei szitották. E röpiratok egyikében az van mondva: «Megmondhatjuk a zsidóknak, hogy a körülzárolás folyton fog tartani, hogy éhségtől el fognak lankadni, hogy nem fognak kenyeret találni, hogy testeik el fognak rothadni és nem fognak orvosokat kapni, hogy többet fognak szenvedni, mint őseik Egyiptomben.» A tömeget a rituális gyilkosság ábrázolása által felizgatják és gyakran erőszakosságok elkövetésére buzdithják fel. A görög papság a zavarokban nem vett részt. Hogy a zavarok ilyen arányokat ölthettek, annak oka egyedül a hatóságok czélszerütlen intézkedéseiben keresendő. Sajnos, hogy a közeli jövőre nem várható a viszonyok javulása, még ha sikerülne is a kormánynak a rendet ismét helyreállitani, mert a gyülölet már nagyon is mélyen fészkelte be magát a nép lelkébe, semhogy békés együttélésre lehetne nemsokára számitani. Pénteken az elmozditott közigazgatási elnök helyébe uj elnök és uj biró érkezett Korfuba.

Athén, máj. 17. A kormány 12.000 franknyi segélyt utalványozott az inséghe jutott korfui zsidók részére. Korfuban ujabb zavargás nem volt.

Athén, máj. 18. Korfuból érkezett tudósitások szerint, a kedélyek jelentékenyen csillapodtak. Ma már az összes zsidók megkezdték rendes foglalkozásukat.

Lázadás Nathália királynéért.

Belgrád, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A királynő kiutasitásának ügye ma jutott a döntő stádiumba. A minisztertanács reggeltől estig permanencziában van. 7 óra este erős katonai előkészületeket tesznek, hogy a kiutasitási parancsot okvetlenül végrehajtsák. A királynő párthivei a lakosság ellentállását organizálják. (N. Fr. Pr.)

Belgrád, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) ½3-kor délután azt az utczát, melyben Natália királynő lakik, minden körülötte levő utczától elzárták és az utóbbiakba lovas csendőröket állitottak. Az uteczákban járták-keltek a csendőrök és ha valaki az összegyült közönségből miszsziójuk után tudakozódott náluk, nem adtak felvilágositást. Három órakor a királynő komornyikaja kocsiban elment a királynő házából és nemsokára a királynő udvarmesterével visszatért. (N. Fr. Pr.)

Belgrád, máj. 18. Délután 3 órakor megtették az előkészületeket a király anyjának Szerbiából való kiutasitására. A király anyjának lakásához vivő utczákat csendőrség tartja elzárva, valamint csendőrség szállotta meg a pályaudvarba vivő utat is. Annak a háznak az udvarán, a melyben a király anyja lakik, bérkocsi áll indulásra készen és a kocsi mellé csendőr-fedezet van kirendelve. A rendőr-prefektus, ki az eltávolitás végrehajtásával van megbizva, jelenleg a király anyjánál van, hogy még egyszer megkisérelje az önkéntes távozásra rábirni. A pályaudvarra vivő uton a nép csoportosulni kezd.

Belgrád, máj. 18. Pasics miniszterelnök és Gyaja belügyminiszter látogatása a király anyjánál eredménytelen volt. A mint illetékes helyről állitják, a király anyja ép oly udvariassággal, mint határozottsággal már eleve kijelentette, hogy semmiféle előterjesztést nem fogadhat el a skupstina ismeretes határozatának végrehajtására vonatkozólag. Nem vezetett az óhajtott sikerre a miniszterelnök ama biztositása sem, hogy távolléte csak rövid időre fog terjedni és hogy a két miniszter szavatol a mellett, hogy a legrövidebb idő mulva visszatérhet. Sőt a király anyja a leghatározottabban kijelentette, hogy nem hajlandó Belgrádból és Szerbiából önként távozni, mert az ő joga az alkotmányban és a törvényekben gyökerezik.

Belgrád, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A hetek óta várt szenzácziós nagy eseménynek, *Natália királyné erőszakos kiutasitásának* ma *kellett volna* megtörténni. Pasics miniszterelnök és *Gyája* belügyminiszternek tegnapelőtti látogatása után, melyet a királynénál tettek, általában azt hitték, hogy az egész ügyet békés uton fogják elintézni. A királyné maga sem volt a mai fordulatra elkészülve, mert a mai előadásra páholyokat rendelt meg a szinházban s délben több rendéget fogadott, midőn délután két órakor egyszerre huszonöt főből álló fegyveres csendőr-csapat szállta meg a királyné házát, mig egy fél század lovas csendőr a ház előtt foglalt állást, a főbb utczákat pedig nagyszámu csendőrség szállta meg.

A csendőrök és rendőrök felvonulása nagy feltünést keltett s a nép csakhamar ezrivel lepte el az utczákat. E közben a rendőrfőnök segédjével be akart lépni a királyné lakásába, de az ajtók zárva voltak s erőszakkal kellett azokat kifeszitení.

A rendőrfőnök a királyné elé lépve, felmutatta neki a regenssség ukázát, melyet az *Egyetértés* már ismertetett, tudtára adta, hogy két óra mulva Szerbiából távoznia kell, s ha önként nem megy, ugy kénytelen lesz erőszakhoz nyulni. A *királyné erre azt felelte, hogy csak az erőszaknak enged* s kijelenté, hogy előbb barátnőivel tanácskozni akar.

E közben a ház előtt a királyné számos bizalmasa gyült össze, de csak *Lesjanin* tábornokot bocsátották be. *Danics, Danicsné, Zukicsné, Orcskovicsné* és *Orcskovics* alezredes a nyitott ablakon át akartak Natáliával értekezni, de a lovas csendőrség azonnal körbe fogta őket, kijelentvén nekik, hogy letartóztatják őket, ha a ház tájékáról azonnal nem távoznak; közben a rendőrfőnök a *királynét is elhuzta az ablaktól.*

Hosszu kinos két óra mulva, mely idő alatt a néptömeg sok ezer emberrel szaporodott a királyné házához vezető utczákon s az asszonyok sirtak, a férfiak pedig hangosan kifakadtak a kormány erőszakoskodása ellen, a rendőrfőnök ujra megkérdezte a királynét, hogy el akar-e önként utazni. *A királyné most is határozott nemmel felelt.* Erre a rendőrfőnök a miniszteriumba ment jelentést tenni s utasitásokért. „*Vesse kezét a királynéra,*“ felelt a belügyminiszter. Ugy látszik, hogy a királyné ezalatt felismerte helyzete komolyságát s elutazásra határozta el magát, mielőtt a csendőrök duva keze érintené.

Oly jelenetek következtek most, melyeket toll leirni nem képes. Alig tiz perczczel az elhatározás után királyi diszkocsi robogott ki a nagy ives kapun, a csendőrök kardot ránttottak és tisztelegtek. *A kocsiban a királyné ült* sötét fekete ruhában, kibontott hajjal, az izgatottságtól halovány arczczal. A királyné szebb volt mint valaha. A kocsi előtt egy század, mögötte egy fél század lovascsendőrök, jobbról-balról a kocsi mellett lovas rendőrök képezték a kiséretét; igy akarták Szerbia első királynéját a Deligrad nevü hajóra tolonczolni, hogy hazáját hosszu időre, talán örökre elhagyja. Alig haladtak azonban igy ötven lépésre a királyné házától, a nép egetverő zsivió-kiáltással áttörte a rendőrség sorfalát, körbefogta a királyné kocsiját s ki akarta a lovakat fogni, hogy a királynét tenyerén visszavigye. A csendőrök erre rögtön kardot ránttottak, a nép közé vágtattak és sikerült is nekik a fenyegető tömeget szétszórni s a kocsinak utat nyitni.

Őrületes sebességgel robogott most a királyné kocsija, a nép viharos zsiviózásaitól kisérve, a kikötő felé, de csak a „Szerb korona“ vendéglőig haladhatott, mert itt meglepő akadály várta. Mintegy ezer tanuló gyült itt össze, daczolva a rendőrséggel, a kik az utat tömör falként elállták. Erre az akadályra nem számitottak és senkit sem lepett meg annyira, mint a rendőrséget. A királyé kocsijából a lovakat kifogni egy pillanat müve volt, a második pillanatban a kocsit megforditották *s valóságos diadallal vitték vissza a királynét lakásába.* A nép örömének kitörését ecsetelni lehetetlen. Szláva-, zsivió- és hurrah-kiáltások rengették meg a levegőt, a nép tombolt örömében. A rendőrséget e nem várt jelenet annyira meglepte, hogy mire óriási zavarából fel-

ocsudott, a királyné már otthon volt. A *rendőrség*, felismerve a helyzetet, *visszavonult.* A nép lelkesedése határtalan volt s ha a rendőrség vissza nem vonul, *a legvéresebb jelenetek fejlődtek volna.* Hogy mi fog ez után következni, azt most még senki sem mondatja meg.

Belgrád, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A város izgatottsága leirhatatlan. A királynét, kit a nép frenetikus tetszésnyilvánitások között vitt vissza házába, a lelkesült tömeg kiemelte kocsijából s vállain vitte lakásába. A házban körülbelül kétszáz tanuló foglalt állást, kint az utczán pedig ezernél jóval több ember állott készen, hogy a királynét ujabb erőszakoskodások ellen megvédjék.

A gárdakaszárnyából egy szakasz lovasság vonult ki, hogy a tömeget szétverjék, de a katonákat kődobálással fogadták. A lovasság soraiból többen megsérültek s a szakasz látva, hogy hasztalan küzd a jóval nagyobb embertömeg ellen, visszavonult a kaszárnyába. A nép öröme azonban nem sokáig tartott. A visszaszoritott lovasság négy másik szakaszszal megerősödve fogott a fanatizált tömeg szétveréséhez. Hangos *„dole-dole“* kiáltásokkal meg kődobálásokkal fogadták ujból a katonákat s az emberek eleinte olyan magatartást tanusitottak, mintha készebbek volnának magukat széttépetni, mint a királyné házától csak egy tapodtat is elmozdulni. A lovasság parancsnoka látva, hogy a dolognak a fele sem tréfa, miután többször hasztalan hivta föl a tömeget a szétoszlásra, *tüzet vezényelt*, mire a katonák háromszor **a nép közé lőttek.** A puskák ropogásában elhangzott a tömeg rémület kiáltása. Mikor a füst eloszlott, nem volt a ház előtt az előbb még vadul orditozók közül csak **öt halott** meg **husz sebesült,** kiknek halálhörgését elnyelte a toporzékoló paripák patkóinak csattogása. A katonák közül is többen *megsebesültek*. A kivonult lovasságot, miután ujabbi erőszakoskodásoktól tartottak, két század gyalogsággal erősitették meg, kik az utczák bejáratait elállták. A zendülők teljesen szét vannak szórva. Az izgatottság roppant nagy. Az üzleteket mind bezárták.

Általánosan azt tartják, hogy a kormány föladatát nagyon kevés körültekintéssel s nagyon lanyhán oldotta meg.

Belgrád, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Ujabban a halottak *száma kettővel szaporodott.* Mennyire feldühödött a katonaság a népre, bizonyitja az, hogy *Babitsek* kapitány, a kinek a homlokát egy kő szintén sulyosan megsebezte, maga is előrántotta revolverét s azzal egy embert lelőtt. A katonaság nagy része most kint táborozik, Belgrádtól egy órányira. A csapatok a lázadás hirére rohamlépésben jöttek vissza a városba. Egy itteni előkelő diplomata azt mondta, hogy a kormány nem akar erőszakosan föllépni, a regensség azonban ultimátumot küldött a kabinetnek, melyben azt követelik, hogy *vagy röktön utasitsák ki a királynét, vagy pedig* **adják be lemondásukat.** *A városban a lekrosszabbra vannak elkészülve.*

Belgrád, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A további teendők megbeszélése miatt ma reggel 8 órakor minisztertanács volt.

Belgrád, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A kormány fölszólitotta a Dunagőzhajózási társulat zimonyi főkgynökségégét, hogy ma éjjelre egy hajót tartson készenlétben. E felszólitáshoz képest Miovits felügyelő Belgrádba utazott, hogy a szerb kormány rendelkezése alá bocsássa magát. Azt hiszik, hogy **a királynét az éjjel át fogják szállitani a hajón.**

Merénylet az orosz trónörökös ellen.

Bécs, máj. 18. Az orosz trónörökös megmenekülése alkalmából az orosz templomban tartott háladó istentiszteleten Ő felsége képviseletében Hohenlohe herczeg főudvarmester, továbbá a dán királyi pár, a cumberlandi herczeg és neje, Maria hannoveri herczegnő, Lobanoff orosz nagykövet, a nagykövetség személyzete, valamint a diplomacziai testület számos tagja vett részt.

Athén, máj. 17. Az orosz trónörökös szerencsés megmenekülése alkalmából a székesegyházban ünnepélyes Tedeum volt. Az athéni polgármester üdvözlő táviratot intézett az orosz czárhoz, ki ezt szivélyesen megköszönte.

Pétervár, máj. 17. Hivatalosan megerősitik, hogy az orosz trónörökös ellen a merényletet egy *Thunda* nevezetü japán követte el, ki már nyolcz év óta állott a rendőrség szolgálatában. A merénylő akkor támadta meg a trónörököst, mikor ez kiséretével nyitott kocsin hajtatott végig Otsu utczáin. *György* görög herczeg sulyos csapást mért botjával a merénylőre, de ez ujra a trónörökösre rohant; ekkor azonban a japán kocsis visszataszitotta a támadót, mig egy másik japán kicsavarta kezéből a kardot és sulyosan megsebesitette a merénylőt. A trónörökös sebe már begyógyult.

Belgrád, máj. 18. Az orosz trónörökös megmenekülése alkalmából az itteni székesegyházban ünnepélyes Tedeumot tartottak, a melyet a metropolita celebrált. Az istentiszteleten a király, a regensek, a miniszterium tagjai, a diplomácziai testület és a tisztikar vettek részt.

KÖZGAZDASÁG.

Szeged, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A vidéki nyomdászok kongresszusa ma délelőtt tartatott meg Szegeden a Tisza-szálló disztermében; hetven tekintélyes vidéki nyomda volt képviselve. A kongresszus elnökévé Dobay gyulai nyomdászt, jegyzővé Engel Adolf Szegedről, előadóvá Kulinyi Zsigmond iparkamarai titkár választatott meg. A kongresszus elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz az állami nyomtatványok készitésének vidéki nyomdák közt való felosztása iránt, továbbá, hogy a plakát-bélyegek eltöröltessenek. Az erre vonatkozó emlékiratot öttagu küldöttség fogja a minisztereknek átnyujtani; a felterjesztések támogatására az összes kamarák felkéretnek. A gyülés továbbá elhatározta vidéki nyomdatulajdonosok országos egyletének alakitását.

Nagyszombat, máj. 18. A kiállitásnak holnap Frigyes főherczeg és neje lesznek vendégei. Az ipar- és gazdasági gépek kiállitása május 24-éig fog tartani.

Hamburg, máj. 18. (Magánforgalom) Osztrák hitelrészvény 256¼. Vasuti részvények igen szilárdak.

Lisszabon, máj. 18. A tőzsde igen szilárd volt és majd minden értékre nézve a hausse-irányzat érvényesült.

New-York, máj. 18. A tőzsde kezdetben gyenge volt és később további árcsökkenés mutatkozott. Zárlatkor bankkimutatás folytán az egyes értékek javultak, ugy hogy az irányzat végül szilárd maradt. Ezüst 98, üzlet nélkül. A pénzre nézve kinálat volt. (Magy. Ért.)

Newyork, máj. 18. Arany kincstárutalványokra 3. Ezüst 98. Petróleum 6·75. Liszt 4.50. Tengeri 70, Buza májusra 115, juniusra 113, juliusra 110. Tavaszi buza 115¾. Szállitási dij Liverpólba 1½, Londonba 1½. (Magy. Ért.)

Az aranyválság és a valutarendezés.

Az európai pénzpiaczon komoly tünetek mutatkoznak. A londoni és a berlini bank fölemelték a kamatlábot egy egész százalékkal. A londoni kamatláb 5%, a berlini 4% és a magánleszámitolás igényei közel járnak a bankrátához. Londonban e hó 7-én emeltetett a kamatláb már ½%-kal, ugy hogy e hónapban már másodszor volt az angol bank kénytelen fokozni aranymágnesének vonzerejét. A pénzpiaczok izgatottak és számos oldalról hangzanak a panaszok az aranyhiány miatt.

Az osztrák-magyar pénzpiacz el van szigetelve, s most inkább, mint rendesen más alkalommal, érintetlenül maradt az európai tőkét általánosságban zaklató zavaroktól. Az osztrák-magyar bank helyzete normális, tartaléka igen jelentékeny és a belföldi piacz, mely nem vett részt a londoni, berlini, párisi és római piaczokat rázkódtató gründolási mámorban, elég erős arra, hogy befogadja a külföldről esetleg haza kivánkozó értékeinket.

E nyugalom képesit bennünket arra, hogy a legliggadtabban és a legtárgyilagosabban megitélhessük az érdekes tüneteket.

Legközvetlenebbül az a kérdés érint minket, hogy milyen része van a válságos helyzetben az aranyszükségletnek, s mennyiben igaz az, hogy aranyhiány okozza. Ha valutánkat aranyalapra akarjuk a jövőben fektetni, kénytelenek leszünk jelentékenyebb aranymennyiséget megszerezni. Számos iró akad mindig, a ki az aranybeszerzést nehéznek, sőt lehetetlennek akarja feltüntetni. Igy legközelebb *Boissevain* pályanyertes müvében és *Lavelaye* legujabb, különben nagy figyelemre méltó monetárius munkájában jónak látja óva inteni a monarchiát az aranybeszerzéssel járó veszélyektől s az aranyvaluta fenyegető áldozataira. Mind a két iró különben bimetállista, s igy figyelmeztetésük ismert alapokra vezethető vissza.

Ha nem is bocsátkozhatunk e helyen az aranykérdés mélyebb kutatásába, figyelmünket a napi tünetekre kiterjeszthetjük és vizsgálhatjuk azt, hogy mennyiben lehet indokoltan a pénzpiaczon aranyhiányról, mint a mutatkozó válság okáról szólni.

E hó elején még minden nyugodtnak látszott. A falevél sem mozdult, füszál sem rezdült és a világ a nagy orosz kölcsön kibocsátását várta. Időközben a helyzet megváltozott. Az orosz kölcsön kibocsátásától a bankárcsoport elállt. A portugáli bank megszüntette fizetéseit. A portugáliaknak két havi moratórium engedélyeztetett. Nagy londoni bankházak fizetési zavarairól suttogtak. A párisi és a londoni tőzsde válságos árfolyamokat jegyzett és a bankok kitüzték a magas kamatláb vészjelzőjét.

E tünetekre azonban az aranykészleteknek nem volt befolyása. Bebizonyul ez, ha szemügyre veszszük a legjelentékenyebb európai bankok helyzetét. Az adatokat visszavezetjük osztrák értékü aranyforintokra, a könnyebb összehasonlitás kedvéért. *A francsia bank* aranykészlete kitett a legujabb kimutatás szerint 501 millió frtot, vagyis 5.8 millió frttal többet, mint április 30-ikán, 9 millióval többet mint április 23-án és 1.6 millióval kevesebbet, mint tavaly ugyanazon időben. *A német birodalmi bank* aranykészlete kevesebb ugyan 5 millióval a mult hetinél, de 22 millióval nagyobb a tavalyinál és meghalad 440 milliót. *A belga bank* aranykészlete változatlan és közel 3 millióval nagyobb a tavalyinál.

A *németalföldi banké* szintén változatlan, de valamivel kisebb a tavalyinál. E bankoknál összevéve tehát átlag nagyobb az aranykészlet a tavalyinál mintegy 3—4 millióval. Az aranykészletek csökkenéséről, válságos hiányáról tehát szó sem lehet.

Az *angol bank* helyzete valamivel kedvezőtlenebb. Az «Economist» szerint az angol bank érczkészlete a következő volt május hó első hetében:

	1881	1888	1889	1890	1891
mill. frt.	262	195	218	221	207.

Érczkészlete tehát kisebb volt, mint a két előző évben, de nagyobb mint 1888-ban, a mikor azonban válságról szó sem volt, s a kamatláb csak éppen 2%-ról fölemeltetett 3%-ra, mig most 5%, annál nagyobb készlet mellett.

A válságot nem okozhatja az aranykészlet csökkenése 218-ról, vagy 221-ről 207-re, ha 195 mellett válságra senki sem gondolt. Egészben véve az összes európai bankoknál a létező aranymennyiség nagyobb ma, mint volt nehány évvel ezelőtt.

Tudjuk azonban, hogy ugy a londoni, mint a párisi piacz sokat szenvednek a tulspekuláczió és a könnyelmü hitelezés következményeitől. A hitelválság bajai nem függnek össze a pénzfém kérdésével.

Igen rossz pénzügyi politika volna, ha valamely pénzügyminiszter ma nagy hitelmüvelettel fordulna a pénzpiaczhoz. Akár papirban, akár aranyban akarna kölcsönt felvenni, a bankároknál aggályos arczczal és redős homlokkal találkoznék. De a pénzpiacz képe oly gyorsan változik, mint az áprilisi időjárás. A mai rossz hangulat egy hét, egy hónap mulva a legrózsásabbra fordulhat.

Aranyat beszerezni ma ép oly nehéz, mint egyéb pénzt. Mihelyt azonban könnyü lesz pénzt kapni, akkor könnyü lesz az aranybeszerzés is. Nincs tehát semmi ok attól tartani, hogy valutarendezésünk tervére komolyabb befolyást gyakorolhat a pénzpiacz helyzete. Az európai pénzpiaczok tünetei nem vezethetők vissza aranyhiányra. S mikép Olaszország megszerezte könnyen a neki kellő aranymennyiséget, sőt 444 millió frank helyett 497 milliót kapott, s mikép Oroszország minden feltünés nélkül összeszedett 250 millió forintnyi aranyat, ugy mi is szép szerivel s egy kis körültekintés mellett könnyen meg fogjuk kapni a szükségelt aranymennyiséget. S e tekintetben a mai ugynevezett aranyválság, mely csak egyszerü hitelválság, semmi hatással nem lehet a valutarendezésre.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Az osztrák-magyar államvasut-társaság magyar vonalának államositása** tárgyában, mint már közöltük, szombaton megkezdődtek a tárgyalások, a melyekben *Baross* miniszteren és a társaság képviselőin kivül *Wekerle* pénzügyminiszter is részt vett. A tárgyalásról a N. Fr. Pressenek a következőket táviratozták Budapestről: A tárgyalások folyamán kitünt, hogy Baross miniszter a nevezett vasut magyar vonalait minél előbb államositani akarja, s hogy erre a czélra áldozatra is hajlandó. A miniszter azt hiszi, hogy a vonalak megszerzése utján megtakaritja azt a nagy összeget, melyet még a magyar államvasutakba beruházni, s különösen kettős vágányokba fektetni kellene. Ezt az összeget 25 millió forintra teszik. A kereskedelemügyi miniszteriumban azt is mondják, hogy az állam e vonalak megszerzése által a leghatásosabb eszközt kapná arra, hogy a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés előnyeit legjobban kihasználhatja. A társaság képviselője kinyilatkoztatta, hogy a társaság hajlandó volna tárgyalásokba bocsátkozni, ha a kormánytól nemcsak a jelenre, hanem a jövőre nézve is bizonyos kedvezményeket remélhetne. Ugy látszik, hogy a miniszter fontolóra veszi e kivánságot is. A mi az államositás feltételeit illeti, csakugyan a *fix évi járadékról* van szó. Az első eszmecserék, melyeket két héttel ezelőtt tartottak, azzal végződtek, hogy sem a kormányt, sem a társaságot nem kötötték le. Az eredményről Taussig értesitette a társaság igazgató tanácsát s ez megbizta őt, hogy az eszmecserét az adott alapon folytassa Baross miniszterrel. Az eddigi konferencziák azonban még nem tekinthetők érdemleges tárgyalásoknak, a melyekre, ha a mostani konferencziák jó eredménynyel fognak végződni, a társaság több képviselőt fog küldeni. Ugy a kormány, mint a társaság arra az álláspontra helyezkedett, hogy előbb minden jogi és pénzügyi kérdést tisztázni kell. Ugylátszik, hogy a társaság magyar uradalmait nem vonják be az államositásba; ezek átvételére tehát részvénytársaságot fogunk alapitani. A mi a járadékot illeti, melyet a kormány a társaságnak fizetni fog, azt természetesen legutóbb állapitják meg, de a társaság arra törekszik, hogy e tekintetben olyan megállapodásra juthasson, hogy a járadékot a valuta változása semmiképen sem alterálhassa. A mindkét oldalon tapasztalható dispozicziókból azt lehet következtetni, hogy a tanácskozásoknak a legközelebbi napokban határozott eredményük lesz s hogy a következő formai tárgyalásoknak már csak a szerződés fogalmazása lesz a czélja. Általában pedig azt hiszik, hogy a magyar kormány az osztrák-magyar államvasut magyar vonalait 1892. jan. 1-én veszi át, ámbár az sincs kizárva, hogy a kezelésre már előbb is fog befolyást gyakorolni. A tárgyalások a kereskedelmi miniszter és az osztrák-magyar államvasut itt időző képviselői között, a Bud. Cor. értesülése szerint szerdán folytatják.

⁂ **Regále-birtokosok értekezlete** volt ma délelőtt a vigadó éttermében. A megjelent érdekeltek elhatározták, hogy a teendők előkészitését tovább folytatják s a munkálatok befejezése után az összes érdekletteket meg fogják hivni általános értekezlet tartására.

⁂ **A fiumei és trieszti szabad kikötők megszüntetése.** Az osztrák-magyar vámkonferenczia, mely Triesztben, Fiuméban és szombaton Budapesten ülésezett, hogy a szabad kikötők megszüntetése tárgyában kibocsátandó törvényes és adminisztrativ intézkedéseket megállapitsa, befejezte feladatát és az összes döntő pontok iránt teljes egyezségre jutott. A végrehajtási törvényjavaslatot véglegesen megszerkesztették, ugy hogy ezt a törvényjavaslatot még e héten beterjeszthetik a parlamenteknek. Megállapitották a közraktárak szabályait, a két kikötő szabad területeinek határait, a vám- és szabad területek és a szabad területek meg a tenger között való forgalomra vonatkozó rendeletet, továbbá a vámhivatalok elhelyezését és egyáltalában minden intézkedést megtettek, hogy az uj állapot julius 1-én minden zavar nélkül aktiválható legyen.

⁂ **Az osztrák-magyar vasuti kötelék** III. rész 1. és 2. dijszabási füzeteihez folyó évi junius 1-én VI. pótlékok lépnek életbe, melyek módositott dijtételeket tartalmaznak gabona, liszt stb. szállitására egyrészt a szab. osztrák-magy. államvasut-társaság magyar állomásai s Budapest, Kőbánya, Szeged és Temesvár állomások valamennyi pályaudvara, és másrészt az osztrák vasutak állomásai között. E pótlékok a részes vasutak utján darabonkint 10 krért megszerezhetők. Kincstári nyers dohánynak magyar állomásokról Ausztriába, valamint üres, használt dohány-göngyöletnek megforditott irányban való közvetlen szállitására folyó évi junius hó 1-től 1892. évi május hó 31-ig való érvénynyel kivételes dijszabás lép életbe, mely a részes vasutaknál megszerezhető.

⁂ **Osztrák-magyar voralbergi illetve lindaui** forgalomban junius 1-ével uj kivételes dijszabás lép életbe, mely által az 1889-ik évi november 1-től fennállott hasonló dijszabás érvényen kivül helyeztetik és pótoltatik. A mennyiben az uj dijszabásban dijemelések fordulnának elő, azok csak julius 1-től lesznek érvényesek. Az uj dijszabás a részes vasutaknál megszerezhető.

⁂ **Szomszédos forgalmu menetjegyek kiadása a volt magyar-északkeleti vasut határállomásain át való forgalomban.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a magyar észak-keleti vasut államositása következtében Kassa, Szerencs, Nyiregyháza és Debreczen volt határállomásokon át való forgalomban a m. kir. államvasutak állomásairól, valamint viszont a volt magyar észak-keleti vasut állomásairól a második szomszédos forgalomba tartozó viszonylatokban az ezen forgalom részére fennálló rendes menetjegyek használhatók. — Ennélfogva: 1. Debreczenen át: Hadház és Haláp, Szoboszló és Haláp közt; 2. Nyiregyházán át: Királytelek és Sóstó, Ujfehértó és Sóstó közt; 3. Kassán át: Csány és Alsó-Mislye közt; 4. Szerencsen át: Takta-Harkány és Bodrog-Keresztur, Tarczal és Bodrog-Keresztur közt rendes 2-ik szomszédos forgalmi menetjegy váltása mellett. Személyvonatoknál az I. osztályban 40 kr., a II. osztályban 22 kr., a III. osztályban 15 kr. menetdij fizetendő.

⁂ **A m. kir. államvasuti vukovár-ujvidéki hajójárások menetrendjének módositása:** Május hó 21-étől kezdve a Dunán Vukovár és Ujvidék között vegyes szolgálatban közlekedő helyigőzös naponkint — tehát hétfőn is — a következő menetrend szerint fog közlekedni: *Lefelé:* Indulás Vukovár vasuti állomásról Ujvidékre reggel 4 óra 30 perczkor, indulás Vukovár városi állomásról reggel 5 órakor. Érkezés és indulás Bukinban reggel 5 óra 30 perczkor, érkezés és indulás Ujlak-Palánkán reggel 7 óra körül, érkezés és indulás Cserevicsen reggel 8 óra után, érkezés Ujvidéken reggel 9 óra után. *Felfelé:* Indulás Ujvidékről Vukovárra délután 1 órakor. Érkezés és indulás Cserevicsen délután 2 óra után, érkezés és indulás Ujlak-Palánkán délután 4 óra után, érkezés és indulás Bukinban délután 6 óra után, érkezés Vukovár városi állomáson este 7 óra után, érkezés Vukovár vasuti állomáson este 7 óra után. A hajó a most érintett állomásokon kivül utasoknak ladikon leendő be- és kiszállitása czéljából a szükséghez képest Novosello és Sárengrád közbeneső helyeket is érinteni fogja. A most felsorolt helyeken beszálló utasok menetjegyeiket a hajón válthatják meg. Az «Ujlak-Palánka» elnevezés alatti állomás Német-Palánkán van, az ujlaki és palánkai utasoknak tehát ott kell be- és kiszállaniok, ugyaott történik az áruk felvétele és kiadása is. Vasuton tovább-utazók a vasutra érvényes zónajegyeket a hajón szintén megválthatják.

⁂ **Árudijszabás életbeléptetése a sümeg-tapolczai h. é. vasuton.** A magyar királyi államvasutak kezelése alatt álló sümeg-tapolczai helyi érdekü vasuton a megnyitás napjával ezen vasut árudijszabása (II. rész) lép életbe, melynek példányai a magyar királyi államvasutak dijszabási szakosztályában darabonkint 30 krért kaphatók.

Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság.

Kimutatás.

	1891	1890	1891
A f. év április havi bevételéről	1,037.090 frt	1,260.235 frt	223.145 frt
Ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől f. év márczius 31-éig	508.020 frt	1,162.558 frt	659.538 frt
összesen	1.545.110 frt	2,427.793 frt	882.683 frt

Mohács-pécsi vasut.

Kimutatás.

	1981	1890	1891
A f. évi áprilisi bevételről	57.548 frt	79.578 frt	— 22.030 frt
Ehhez a bevételek f. é. márczius hó 31-ig	153.332 frt	198.663 frt	— 45.331 frt
összesen	210.880 frt	278.241 frt	— 67.361 frt

Jegyzet. A mult évi bevételekhez viszonyitva az idei bevétel-csökkenés egyrészt a kedvezőtlen vizállásnak tulajdonitható s hogy az 1890. évben kimutatott bevételek az engedélyezett és egyéb visszatéritések tekintetében nem mérsékeltettek kellőleg, másrészt azonban arra is vezethető vissza, hogy a f. évi hajózási évad csaknem 6 héttel később vette kezdetét, mint a mult évi. E körülményből magyarázható az eddigi jóval gyengébb szénszállitmányok a mohács-pécsi vasuton és az abból folyó vasuti bevételek csökkenése is.

IPARÜGYEK.

= **Iparostanulók kiállitása.** A külső váczi-uti alsófoku ipariskola növendékei munka- és rajzkiállitást rendeztek a pünkösdi ünnep alatt. A munkakiállitásban 120 iparostanuló vett részt. A kiállitást tegnap délelőtt 9 órakor *Kertész* Tódor iparhatósági biztos nyitotta meg, a ki 2 drb 10 frankos aranyat bocsátott a jury rendelkezésére. A rajzkiállitáson mintegy 4000 rajzzal vettek részt a tanulók. A kiállitás iránt nagy érdeklődés mutatkozott, mert már az ünnep első napján, a kellemetlen idő daczára, közel 5000 ember látogatta a kiállitást. A jury több aranyérmet és számos oklevelet itélt oda az egyes kiállitó tanonczoknak.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Baromfi-, galamb- és madár-kiállitás.** A baromfi vagy házi szárnyasok tenyésztése az állattenyésztés egyik olyan fontos ága, mely valóban nagyobb figyelmet érdemelne, mint a milyenben eddig nálunk részesült, mert hazai baromfitenyésztésünk alig fedezi a szükségletet, holott más országokban a statisztika tanusága szerint nagy összeget jövedelmez. Más országokban már régen rendszeresen folyik a baromfi-tenyésztés, államilag segélyezett tenyészetek és egyletek müködnek közre, hogy a nemesebb, erőteljesebb, kitünő tojó és jobb husu egyedek tenyésztése lehetővé tétessék a nép legalsó osztályának is. Nálunk az okszerü baromfitenyésztés még uj keletü, még a fejlődés kezdő stádiumában van. Tagadhatatlan ugyan, hogy nekünk is van néhány kitünő baromfi-tenyészdénk, de az, mint már emlitének, a szükségletet távolról sem fedezi s ezért elismeréssel üdvözöljük a baromfitenyésztők országos egyesületét, mely czéljául azt tüzte ki, hogy a baromfitenyésztést, melyet eddig nálunk ugyszólván csak házilag üztek, a rég megérdemelt magaslatra emelje s a tenyésztőknek tenyészetük után nagyobb jövedelmet biztositson. Az egyesület még csak néhány év óta müködik, de már e rövid időről is szép ereményt képes felmutatni, mint azt a városligeti állatkiállitási területen rendezett baromfikiállitása, melyet tegnap nyitottak meg, fényesen bizonyitja.

A kiállitás a nagy deszkacsarnokok egyikében van, melyet a sok kukorikoló, kodácsoló, gágogó, sápogó csiripelő szárnyasok egészen megtöltenek. Számos a tenyésztés magas fokán álló törzs tanuskodik a tenyésztők elismerésreméltó törekvéséről. A csarnokba lépve, mindenekelőtt a gazdasági tyukokon akad meg tekintetünk, melyek a legjobb fajtákkal vannak képviselve. Itt láthattuk a kendermagos szinü plymouthokat, melyek közt Urbanek Sándor, Raksányi Anna, Komjáthy Miklósné, Kolener Barna tyukjai és kakasai válnak ki leginkább; ezekhez csatlakoznak a szép langshanok, bramák, vyándottok, spanyol és olasz minorkák, la Fleene és vegyes fajták. Igen szép példányok ezek közt Rohonczy János, Helfer Jakab, Leonhard Ödön, Török Árpád, Raksányi Anna, P. Kánovics Zoltánéi. A disztyukok között, melyek külön osztályt foglalnak el, Beywinkler és Koppély, valamint Leonhárd Ödön sárga szinü óriási kochinok méltó feltünést keltenek, szép nem sárgaszinü kochint állitott ki Wagner Hermina is; a bóbitás tyukok közt az állatkert szép créve coeurok-et mutatott be, figyelemre méltók itt, továbbá a houdánok, paduaiak, hollandiak és az ujdonságok is. A selyemtyukok, fáczánfarkuak, bantámok, törpe tyukok is gyöngytyukok szintén szép példányokkal vannak képviselve. Pulykát keveset állitottak ki; és pedig nehány bronz pulykát, köztük egy óriás példányt, néhány közönséges fajt és két vad pulykát. A kacsák osztálya sem nagy, de különösen a mi a Peking-kacsákat illeti, megtekintésre méltó. A ludak közt az emdeni fajták tünnek ki nagyságukkal leginkább; az állatkert igazgatósága néhány vegyes és oulusi és vegyes fajt állitott ki.

Igen érdekes a galamb-kiállitás, mely a csarnoknak felét foglalja el. Számra nézve már volt ezzel egyenlő, vagy nagyobb galamb-kiállitás is Budapesten, de minőségre a mostani az eddigieket jóval felülmulja. Ott vannak a keringő galambok közt a budapesti fehér és a bécsi gólyás galambok, előbbiek közt Jakabovics, Takács Zsigmond, Domayer Károly kiváló példányai, továbbá a bécsi egyszinü, szines és tarka fajták. Kitünő pósta-galambokat dr. Dirner Lajos, Gasparecz, Oszeczky Béla s néhány külföldi tenyésztő állitott ki. Dirner és Gasparecz galambjai már több izben tették meg az utat Przemyslből Budapestre. A duczgalambok közt a különböző sirálykák s főkép a szép fehér blondinetták vagy lepkegalambok vonják magukra a figyelmet, mely utóbbiak arról nevezetesek, hogy repülve fehér lepkékkez hasonlitanak. Az anatoliai sirálykák közt van egy pár fekete fajta, melynek értékét a tulajdonos nem kevesebbre, mint 120 frtra becsüli. A dudoros galambok közül Fricke Frigyes 125 frtos nagy husos szemü fekete galambkája válik ki leginkább. Érdekesek az Ibis-csőrü galambok is, nemkülönben a bibircsos carrierek. Általános érdeklődés tárgyai a csuklyás galambok, melyek közt néhány fajtának csuklyája szakasztott mása a most annyira divatozó Stuart-galléroknak. Exotikus galamb szintén szép számmal van a kiállitáson, ott vannak a többi közt a bukfenczező lowton-galambok is, melyeket Indiában a büvészek használnak mutatványaikhoz. A kiállitás kiegészitő részét néhány hazai és külföldi madár és néhány házi nyul képezi.

A kiállitást, mely iránt a földmivelési miniszter is meleg érdeklődéssel viseltetett s ezt állami dijak czimén engedélyezett 1000 frankkal tényleg be is bizonyitotta, ugy tegnap, mint ma, a kedvezőtlen idő daczára is sokan látogatták.

A jury tegnap reggel 10 órakor kezdte meg Nyáry Gyula báró elnöklete alatt müködését, melynek eredménye a következő volt:

Beinwinkler & Koppely, Gödöllő-Hatvan, 6 drb I. áll. dijat, Pallisch Izabella, Erlach, 1 I. áll. dijat, Kolener Barna, Losoncz, 2 I. áll. dijat, Fricke Frigyes, Magdeburg, 5 I. áll. dijat, Schwartz József, Budapest, 1 I. áll. dijat, Seper János, Miskolcz, 1 I. áll. dijat, Götzendorfer József, Bécs-Neulerchenfeld, 2 I. áll. dijat, Murányi József, Kolozsvár, 2 I. áll. dijat, Jakopovics Lajos Budapest, 1 áll. dijat, Domayer Károly Budapest, 1 áll. dijat, Hoffmann Ignácz Budapest, 1 áll. dijat, Gasparetz Géza Budapest, 3 áll. dijat, Oszetzky Béla Budapest, 1 I. áll. dijat, Győrffy Aladár Debreczen. 1 I. áll. dijat, Raksányi Anna Pilis, 5 II. áll. dijat, Helfer Jacques Bécs, 2 II. áll. dijat, Pallisch Izabella Erlach, 2 II. áll. dijat, Leonhard Ödön Szász-Régen, 1 II. áll. dijat, Gironeoli Siegfried Görz, 2 II. áll. dijat, Schumy Rezső Budapest, 1 II. áll. dijat, Schöne Bernát Lichtenberg, 1 II. áll. dijat, Kolencz Barna, Losoncz 2 államdijat. Enzinger János, Amstetten, 1 államdijat. Weisel Vilmos, Budapest, 1 államdijat Bába Sándor, Szeged, 2 államdijat Győrffy Aladár, Debreczen, 1 államdijat. Schwartz Soma, B.-Csaba, 1 államdijat, Parthay Géza, Budapest 1 államdijat. Hegyi János, Székesfehérvár, 1 államdijat. Graur Károly, Wr.-Neudorf, 1 államdijat. Takács Zsigmond, Budapest, 1 államdijat. Fricke Frigyes, Magdeburg, 3 államdijat. Dr. Dirner Lajos, Budapest 1 államdijat. Schwartz József, Budapest, 1 II. államdijat. Oszetzky Béla, Budapest, 1 II. államdijat. Gasparetz Géza, Budapest, 3 államdijat. Raksányi Anna, Pilis, 6 III. államdijat. Reber Márton, Sonneber, III. 1 államdijat. Gironcoli Siegfried Görz, 2 III. államdijat. Seibt Ede Reichenberg, 1 III. államdijat. Helfer Jacques Bécs, 1 III. államdijat. Haller Károly Kolozsvár, 1 III. államdijat. Nedobity Róza Szalczburg, 1 III. államdijat. Kolener Barna Losoncz, 2 III. államdijat. Kanovics Zoltán Káposztás-Megyer, 1 III. államdijat. Enzinger János Amstetten, 1 III. államdijat, Zsuffa Vincze Zombor, 1 III. államdijat. Németh Dezsőné Lesencze-Tomaj 1 III. államdijat. Balog Gergely Tompahát, 1 III. államdijat. Beiwinkler & Koppely Gödöllő, 5 aranyoklevél. Fricke Frigyes Magdeburg, 3 aranyoklevél. Győrffy Aladár Debreczen, 1 aranyokl. Seper János Miskolcz, 1 arany okl. Hegyi János Székesfehérvár 1 aranyokl. Murányi József Kolozsvár 1 aranyokl. Götzendorfer József Bécs Neulerchenfeld, 1 aranyoklevelet. Hulka J. 1 aranyoklevelet. Takács Zsigmond Budapest, 1 aranyoklevelet. Schwartz József Budapest, 1 aranyoklevelet. Horváth Antal Kőbánya, 4 aranyoklevelet. Losonczi Albert Kolozsvár, 1 aranyoklevelet. Dr. Dirner Lajos Budapest, 2 aranyoklevelet. Michiels Gusztáv Antwerpen, 1 aranyoklevelet. Landesberg Mór Szeged, 3 aranyoklevelet. Oszetzky Béla Budapest, 1 aranyoklevelet. Gasparetz Géza Budapest, 1 aranyoklevelet. Jókuthy Sándor Budapest, 1 aranyoklevelet. Schwarcz József Budapest, 3 ezüstoklevelet. Murányi József Kolozsvár, 1 ezüstoklevelet. Seper János, Miskolcz, 1 ezüstoklevelet, Hincs Gábor, Budapest, 2 ezüstoklevelet, Rozsy Izabella, Győr, 1 ezüstoklevelet, Bába Sándor, Szeged, 2 ezüstoklevelet, Raksányi Anna, Pilis, 1 ezüstoklevelet, Benda Bertalan, Rahó, 1 ezüstoklevelet, Zsuffa Vincze, Zombor, 1 ezüstoklevelet, Schwartz Soma, B.-Csaba, 2 ezüstoklevelet, Domayer Károly, Budapest, 1 ezüst oklevelet, Helfer Jakab, Bécs 1 ezüstoklevelet, Jakopovich Lajos, Budapest, 1 ezüstoklevelet, Horváth Antal, Kőbánya, 1 ezüstoklevelet, Gasparetz Géza, Budapest, 1 ezüstoklevelet, Győrffy Aladár, Debreczen, 2 ezüstoklevelet, Oszetzky Béla, Budapest, 1 ezüstoklevelet, Fricke Frigyes, Bécs, 1 ezüstoklevelet, Graner Károly, W.-Neudorf 1 ezüstoklevelet. Kolener Barna ur összen pénzdijait a rendező egyesületnek visszajándékozta. Wagner Hermina pedig versenyen kivül állitott ki.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

⁂ **A tőzsdéről.** *A gabonatőzsde* a két ünnepnap alatt zárva volt. Az *értéktőzsdén* azonban mindkét napon volt magánforgalom. *A tegnapi pünkösdvasárnapi* magánforgalomban csakis az osztrák-magyar államvasut részvényeiben volt érdeklődés és e részvények 274—274⅞-on köttettek. — *A mai ünnepi magánforgalomban* szintén az osztrák-magyar államvasut részvényeiben volt nagyon élénk az érdeklődés és ezek a részvények élénk üzlet mellett jelentékenyen emelkedtek és 274.75-től 276.50-ig köttettek; osztrák hitelrészvények 297.90—298.40-en vásároltattak.

11 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 298.90—298.30, magyar hitelbank névleg 343, magyar aranyjáradék névleg 104.35, osztrák-magyar államvasut 276—276.25, rima-murányi vasmü 179.50—179.75.

⁂ **Kereskedelmi tárgyalások Svájczczal.** Az osztrák-magyar és a német kormányok képviselői, mint már jelentettük, e hónap 23-ikán kezdik meg Bécsben a svájczi szövetség tanács képviselőivel a jövő év elején lejáró kereskedelmi szerződések megujitása iránt a tárgyalásokat. E tárgyalásokra való tekintetből az osztrák-magyar vámkonferenczia holnap, Glanz báró osztályfőnök elnöklete alatt, Bécsben ülést tart, hogy az osztrák és magyar delegáltaknak adandó utasitásokat megállapitsák. Miután a német kormány képviselői e héten még Bécsbe érkeznek, valószinü, hogy az osztrák-magyar és a német megbizottak szintén tartanak előzetes tanácskozásokat. A Svájczczal való tárgyalások csakis a kereskedelmi és tarifaszerződés megállapitására fognak szoritkozni, miután az állategészségügyi konvencziót a mult évben revideálták.

⁂ **A lisztszámok kevesbitése.** Az országos magyar malomegyesület igazgató választmánya szombaton *Burchard* Konrád elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a lisztszámok kevesbitése, a liszt tipirozása s a lisztüzleti szokványok módositásának kérdésével foglalkozott. Az igazgatóság egyelőre csak abban állapodott meg, hogy igyekezni fog a malmok közt olyan egyezményt létrehozni, mely szerint ez évi szeptember 1-től kezdve *csak* kilencz lisztfajtát (0—8. sz.) fognak előállitani s forgalomba bocsátani. A másik két kérdést a legközelebb egybehivandó ülésen fogják tárgyalni.

⁂ **A nemzetközi gabonaüzletről.** Hosszabb idő óta most először csökkentek az előző héthez képest az Európa felé uton lévő buza- és buzaliszt-felhozatalok. Ugyanis uton volt:

	1891. máj. 12-én	1891. máj. 5-én	1890. máj. 13-án	
Angliába	2,809.000	2,869.000	2,675.000	quater.
A kontinensre	1,927.000	1,951.000	734.000	«
Buza és buzaliszt	4,736.000	4,820.000	3,409.000	«
Tengeri	416.000	498.000	1,171.000	«
Árpa	258.000	318.000	453.000	«
Rozs	360.000	300.000	380.000	«

A buzafelhozatalok ez apadása főleg annak tulajdonitható, hogy a kisebb export-országok, mint Chili, Argentinia stb. kivitelképessége apadt, ellenben a főkiviteli államok elszállitásai érdekében még növekedtek. Az *Egyesült-Államok* mindkét partjáról elszállittatott az

	1891. máj. 9-ikén	1891. máj. 2-ikán végződő héten	1890. máj. 10-én	
buza	186.000	151.000	170.000	quarter
tengeri	26.000	22.000	242.000	«
liszt	122.000	209.000	157.000	zsák

A buza elszállitási növekedésével szemben a lisztkivitel feltünően csökkent. A liszt főleg Angliának volt szánva, mig buzából 106.000 quarter a kontinensre ment. Az ellenőrizhető készletek csak mintegy 200.000 bushellel apadtak, ámbár a farmerek felhozatalai csökkenőben vannak, de még mindig meghaladják a mult év megfelelő időszakának felhozatalait. A Nyugot nyolcz főpiaczára érkezett a

	buza			tengeri	
végződő héten	1891	1890	1889	1891	1890
május 9-ikén	206.250	184.375	97.500	442.166	359.333
« 2-ikán	252.500	206.000	113.750	457.333	389.000
ápril 25-ikén	262.500	209.000	117.500	245.000	400.000
« 18-ikán	165.000	139.000	122.500	212.330	297.000

quarter.

Oroszország gabonakivitele volt a

	máj. 2-án	ápr. 25-én végződő héten	ápr. 18-án	ápr. 11-én	
buza	363.800	297.216	316.080	208.080	quarter.
rozs	142.900	116.100	156.750	88.200	«
árpa	58.900	63.000	74.520	41.850	«
zab	118.700	160.000	135.828	118.420	«
tengeri	23.600	3.800	24.525	64.425	«
ezzel szemben 1890 megfelelő hetében:					
buza	350.000	270.770	185.400	222.120	
rozs	135.000	99.000	126.600	267.750	
árpa	115.000	87.570	66.420	168.930	
zab	50.000	93.800	56.842	43.105	
tengeri	24.000	19.900	28.425	31.425	

Keletindia kivitele volt a

buza	1891. máj. 9-én	1891. máj. 2-án végződő héten	1889. máj. 10-én	
Angliába	44.000	43.000	10.000	quarter
a kontinensre	89.000	73.000	52.000	«
összesen	133.000	116.000	62.000	«
repcze				
Angliába	—	1.000	—	
a kontinensre	41.000	17.000	21.000	«
összesen	41.000	18.000	21.000	«

Nagybritánia ellátása az előző héten nem felelt meg a szükségletnek, mert a belföldi gazdák felhozatalai jelentékenyen apadtak. A statisztika által ellenőrizhető 196 piaczra csak 60.089 qu. buza érkezett a megelőző hét 86.036 és a mult év megfelelő hetének 85.974 qu.-jével szemben, A külföldről érkezett a

	1891. máj. 12-ikén	1891. máj. 5-ikén végződő heten	1890. máj. 10-ikén	
buza . .	873.773	982.462	734.724	angol mázsa
buzaliszt .	412.481	389.374	371.294	« «

Nagybritannia és Irország felhozatalai egészben véve 45.000 quarterrel voltak csekélyebbek a mult héten, mint a hetiszükséglet, ugy hogy ismét a készletekhez kellett nyulni.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

*** A földi bolha.** A rendkívül abnormis időjárás miatt a földi bolhák annyira elszaporodtak, hogy a gazdák ezáltal tetemes kárt szenvedtek, a mennyiben a földi bolhák a korai tavaszi vetésekben, de különösen a répákban nagy kárt okoztak.

*** Uj halastó.** Adán, mint levelezőnk irja, Kelemen János volt városbiró inditványára haltenyészdét akarnak létesiteni, oly módon, hogy a Tisza vizét a már meglevő zsilipen az ugynevezett barába eresztenék, mely ily módon a belvizektől is tápláltatván, a tenyészde életképességét biztositaná. A tervezett tenyészde 300.000 frtba kerülne s az általános érdeklődésből következtethető, hogy meg is valósitják.

Vetések állása.

Ó-Kanizsa, máj. 18. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Hosszu szárazság után az egész határban nagymennyiségü eső esett, mely a vegetáczióra nézve kiszámithatlan hasznu lesz.

V.-Palota, máj. 17. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A várva várt eső ma délután 2 órakor megérkezett és azóta folyton esik. A levegő lehült.

Heves, máj. 17. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Tegnap óta jótékony eső permetezi száraz határainkat, a mi mindennemü vetésre igen jó hatással van. Mind őszi, mind tavaszi vetéseink igen szépen mutatkoznak. A buza ára 5%-al szállott.

B.-Gyarmat, máj. 16. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Pénteken reggel 9 óra felé csendes, meleg eső eredt meg, de alig pár percz mulva kisütött a nap. Déltájt dörgött és villámlott és este felé, 6 és 7 óra között, kitört a zivatar. Nagy esőcseppekben, kukoriczaszem nagyságu jéggel keverve indult meg az eső, melynek elállta után néhány másodperczig száraz jégeső hullott, majd ismét zuhogó, éles esőnk volt csaknem félóra hosszáig. A jég, bár Hontmegye felé erősebben járt, nem igen tett kárt. Különben B.-Gyarmat vidékén a vetés aránylag kielégitő. A rozsot sok helyütt kiszántották és a hol meghagyták sem jó. Buza és árpa még megjárná, de azért a gazdák nem igen reménykednek.

Paks, máj. 16. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Május első hetében, valamint a másodikban is volt helyi esőzésünk, de nem terjedt ki a szomszéd határra sem, sőt a határ némely részén sokkal kevesebbet és ritkábban esett, mint a másik részén. A tavaszi vetéseknek és ültetvényeknek azonban ez is használt, ellenben a buza- és rozsvetésekről biztossággal állithatni, hogy nem adja meg a két magot. Árpából, zabból, valamint kukoriczából és burgonyából kedvező idő mellett középtermést remélhetni, de arról szó sem lehet, hogy eladni való buzája is legyen a gazdaközönségnek.

Ada, máj. 17. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Az időjárás a Tisza vidékén állandóan száraz és forró. Kánikulai hőségben és tikkasztó melegben élünk. Éjjelnappal fu a szél s kilátás esőre nincs; ily helyzetben érthető a gabona árának rohamos emelkedése, mert a jó aratásnak már a reményéről is lemondtunk. A buzák ritkák, foltosak és alacsonyak, a takarmány nem nő, a tavaszi vetések nem fejlődnek s a kapás növény alig tud keresztül törni a száraz és megkérgesedett talajon; egy országos esőre volna szükség, mely áztatná egy hétig földünket. Különben a tavaszi vetések még aránylag a legjobbak. A tengerit kikelése után irtózatosan pusztitja a varju, mely seregestől boritja be a földeket s teszi tönkre a gazda reményeit. A takarmány és czukorrépa ellensége, a földi bolha roppant pusztitást visz véghez. Alig kelt ki a répamag, már is tövig van lerágva, de a kiszántással és ujravetéssel meg várnak gazdáink, abban a hitben ringatván magukat, hogy egy jó májusi eső még életre kelti a száraz földben heverő magot s a lerágott gyenge répanövényt. A luczerna is alacsony maradt, ma-holnap kapálható, a tengeri kapálása kezdetét vette.

Zilah, máj. 16. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Őszi vetéseink megyeszerte gyenge lábon állanak s a rozsnak ily gyenge állapotában is veszedelmes ellensége akadt, az «Epiesmetis Hirtella», melyet az érmelléki köznép «gubás bogár»-nak nevez. Kis babszemnagyságu, szennyes szürke szinü, fehéren pettyezett, szőrös szárnyu, rendkivül erős lábakkal és rágószerrel biró állatka, mely azért veszélyesebb, mivel igen jól és nagy távolságra repül. E bogár előbb a virágzó rozsot, azután a buzát és végül a tengerit tarolja le. Pusztitása vagy irtása iránt eddig semmi intézkedés nem történt. Jellemző, hogy az érdekelt járásból máig sincs hivatalos értesités s alispánunk magán jelentés folytán küldte ki Pungur Gyula természettudósunkat, a ki mint «miniszteri bogárértesitő» valószinüleg jelenteni fogja a miniszternek is. Második csapásunk, a teménytelen hernyó, mely a gyümölcs iranti szép reményeinket teljesen megsemmisitette.

Nagy-Szeben, máj. 17. A várva-várt tartós esőzés ma bekövetkezett.

A nyári menetrend életbeléptetése a m. kir. államvasutak vonalain.

A m. kir. államvasutak vonalain f. é. junius hó 1-től kezdve az uj nyárimenetrend lép életbe, mely a jelenlegi menetrendtől a következő lényegesebb eltéréseket és változtatásokat tartalmazza:

A budapest-brucki vonalon, a jelenleg Bicskéről Komárom-Ujszőnyre közlekedő helyi-vonat Győrig kiterjesztetik és Győrtől-Budapestig egy uj helyi-vonat helyeztetik forgalomba. Bicskéről a helyi-vonat 4 óra 16 perczkor reggel indrl, Győrbe 8 óra 20 perczkor érkezik; Győrből az uj vonat 2 óra 10 perczkor délután indul és Budapestre 7 óra 20 perczkor este érkezik.

A budapest-kassai vonalon, a jelenlegi vonatokon kivül Budapest és Miskolcz között a Szerencsen átmenő forgalom számára mindkét irányban egy-egy uj nappali és éjjeli személyvonat helyeztetik forgalomba. Az uj éjjeli vonatok Budapest és Lawoczne közt képeznek mindkét irányban közvetlen vonatokat, melyek egyszersmind S.-A.-Ujhelyen Mező-Laborcz-felé, illetve felől, Bátyun pedig Mármaros-Sziget felé, illetve felől közvetlen és a jelenleginél kedvezőbb csatlakozással birnak. Az uj nappali vonat indul Budapestről 7 óra 55 perczkor reggel, érkezik Mező-Laborczra 8 óra 20 perczkor este, Munkácsra 6 óra 50 perczkor este és M.-Szigetre 9 óra 40 perczkor este; viszont indul M.-Szigetről 6 óra 30 perczkor reggel, Munkácsról 9 órakor délelőtt, Mező-Labarczról 7 óra 32 p.-kor reggel és érkezik Budapestre 7 ó. 45 p.-kor este. Az uj éjjeli vonat indul Budapestről 9 óra 35 perczkor este és Lawocznéra 5 óra 37 perczkor délután, Mező-Laborczra 12 óra 38 perczkor délután és M.-Szigetre délután 4 óra 4 perczkor érkezik; viszont indul Lawocznéról 11 óra 54 perczkor délelőtt, M.-Szigetről 12 óra 5 perczkor délután, Mező-Laborczról 4 óra 10 perczkor délután és Budapestre érkezik 6 óra 50 perczkor reggel.

Budapest és M.-Sziget között az emlitett szerencsi irányon kivül *P.-Ladány és Debreczenen* át is lesz mindkét irányban egy uj közvetlen vonatösszeköttetés létesitve; ezen uj vonat Budapestről 7 órakor este indul és M.-Szigetre 10 óra 10 perczkor délelőtt érkezik; M.-Szigetről 4 óra 5 perczkor délután indul és Budapestre 6 óra 20 perczkor reggel érkezik. Ugy Szerencs valamint Debreczenen át a jelenlegi egyéb vonatok menete is gyorsittatott.

A szerencs-debreczeni vonalon mindkét irányban 2—2 uj személyvonat helyeztetik forgalomba, tehát minden irányban 4—4 vonat fog közlekedni; az uj vonatok is ugy Debreczenben, valamint Szerencsen megfelelő csatlakozásokkal birnak és Nyiregyházán is a csatlakozó vonalokkal a jelenleginél kedvezőbb összeköttetést nyernek. Ez uj vonatok egyike indul Szerencsről 8 óra 55 perczkor délelőtt, érkezik Debreczenbe 12 óra 36 perczkor délután; a második indul Szerencsről 7 óra 28 perczkor este, és érkezik Debreczenbe 10 óra 21 perczkor éjjel. Debreczenből az egyik uj vonat indul 4 órakor reggel, Szerencsre érkezik 8 óra 18 perczkor délelőtt; a második vonat Debreczenből indul 3 óra 39 perczkor délután és Szerencsre érkezik 6 óra 53 perczkor este.

A nyiregyháza-ungvári vonalon a jelenleg reggel Ungvártól Csapig közlekedő vonat folytatásaképen Csaptól Nyiregyházáig egy uj személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Csapról 6 óra 14 perczkor reggel indul és Nyiregyházára 9 óra 32 perczkor délelőtt érkezik.

Ezen vonat Csapon Bátyu felől, Nyiregyházán pedig ugy Szerencs mint Debreczen felé csatlakozást talál.

A debreczen-büd-szt.-mihályi vonalon a jelenleg csak hetenkint közlekedő vonatok is naponkint fognak közlekedni.

A zólyom-zólyom-brezói vonalon Zólyom-Brezóról 4 óra 29 perczkor délután induló és Zólyomba 7 óra 41 perczkor érkező uj vonat helyeztetik forgalomba, mely Zólyomban ugy Ruttka, mint Budapest felé közvetlen csatlakozást talál.

A mátrai h. é. vasuton a jelenleg mindkét irányban csak Kis-Terenne és Kaál-Kápolna közt közlekedő vonat Kisujszállásig folytatást nyer; a jelenleg Kisujszállásról reggel induló vonat csak Szalók-Taskonyról fog kiindulni, ellenben Kisujszállásról egy uj vonat fog Szalók-Taskonyig bevezettetni, mely Kisujszállásról 5 óra 17 perczkor délután indul és Szalók-Taskonyra 6 óra 38 perczkor érkezik.

A kisujszállás-gyomai vonalon mindkét irányban egy-egy második vonat helyeztetik forgalomba, mely vonatok Kisujszálláson a Budapest felé, illetve felől közlekedő gyorsvonatokhoz közvetlenül csatlakoznak. Indulás Gyomáról 8 órakor délelőtt, érkezés Kisujszállásra 10 óra 10 perczkor délelőtt; indulás Kisujszállásról 5 óra 30 perczkor délután, érkezés Gyomára 7 óra 45 perczkor este.

A *budapest-arad-tövis-predeali* vonalon mindkét irányban egy uj gyorsvonat helyeztetik forgalomba, minélfogva Budapest és Bukarest között két irányban, és pedig egyrészt Kolozsváron át, másrészt Arad-Tövisen át fog gyorsvonatu közvetlen összeköttetés fennállani. Az uj gyorsvonat Budapestről Aradon át indul 1 óra 50 perczkor délután. Aradra érkezik 6 óra 52 perczkor este, indul Aradról 7 óra 2 perczkor este és Bukarestre 11 óra 55 perczkor délelőtt érkezik; viszont Bukarestről indul 4 óra 40 perczkor délután, Aradra érkezik 8 óra 14 perczkor reggel, Aradról indul 8 óra 24 perczkor reggel és Budapestre 1 óra 25 perczkor délután érkezik. Ezen gyorsvonatok Aradon Temesvár felé, illetve felől is csatlakozással birnak.

A piski-petrozsényi vonal számára Predeal felé és felől az uj gyorsvonatokhoz, valamint Kolozsvár felé és felől a személyvonatokhoz közvetlen csatlakozás van létesitve.

Arad-Nagyvárad közt Csabán át mindkét irányban egy-egy uj közvetlen vonal helyeztetik forgalomba. Aradról indul 5 óra 30 perczkor reggel, Nagy-Váradra érkezik 9 óra 46 perczkor délelőtt; Nagy-Váradról indul 4 óra 20 perczkor délután, Aradra érkezik 8 óra 45 perczkor este.

A budapest-kolozsvár-predeali vonalon a csak Brassóig, illetve Brassótól közlekedő személyvonatoknak Tövisen, az Aradon át közlekedő uj gyorsvonatokhoz Bukarest felé, illetve felől, közvetlen csatlakozása van. Csucsáról Kolozsvárig naponta és Bánffy-Hunyadtól Kolozsvárig hétfőn és csütörtökön közlekedő egy-egy uj helyivonat helyeztetik forgalomba. Csucsáról indul 1 óra 29 perczkor délután és Kolozsvárra érkezik 5 óra 28 perczkor délután; Bánffy-Hunyadról indul 3 óra 12 perczkor éjjel és Kolozsvárra érkezik 5 óra 15 perczkor reggel.

A szeged-h.-m.-vásárhelyi vonalon Szegedről 7 óra 45 perczkor este induló és H.-M.-Vásárhelyre 8 óra 28 perczkor este érkező uj helyi személyvonat közlekedik, mi által a Budapestről délután Szabadkán át induló gyorsvonathoz közvetlen összeköttetés éretik el.

A szabadka-eszéki vonalon a jelenleg délelőtt Eszéktől Dáljáig és Gombosból Szabadkáig, valamint a délután Szabadkától Gombosig és Dáljától Eszékig közlekedő vegyesvonatok helyett Szabadka és Eszék között mindkét irányban egy-egy uj közvetlen személyvonat helyeztetik forgalomba, mely vonatok Szabadkán Budapest felé, illetve felől és Eszéken Villány felől, illetoe felé csatlakozással birnak. Az uj vonat indul Eszékről 8 óra 45 perczkor délelőtt és Szabadkára 1 óra 24 perczkor délután érkezik; Szabadkáról indul 2 óra 10 perczkor délután és Eszékre 7 óra 9 perczkor este érkezik.

A dálja-bosna-brodi vonalon mindkét irányban egy-egy uj vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely vonatok Brodban Zágráb felől, illetve felé, Borován Vukvoár felől és felé, Dálján pedig az előbb emlitett uj személyvonatokhoz Budapestre, illetve Budapestről, valamint Eszék felé, illetve felől uj csatlakozással birnak és nevezetesen Zágráb és Eszék közt Bródon át közvetlen összeköttetést képeznek. Az uj vonat B.-Bródból indul 4 óra 8 perczkor reggel és Dáljára 9 óra 15 perczkor délelőtt érkezik; Dáljáról indul 6 óra 6 perczkor este és B.-Bródba 11 óra 22 perczkor éjjel érkezik.

A cameral-moravicza-fiumei vonalon mindkét irányban egy-egy uj helyivonat helyeztetik forgalomba, mely C.-Moraviczáról 4 óra 10 perczkor reggel indul és Fiuméba 9 óra 3 perczkor délelőtt érkezik; Fiuméból 4 óra 42 perczkor délután indul és C.-Moraviczára 10 óra 10 perczkor este érkezik. Ezenkivül Fiume és Fuzine között ünnep- és vasárnapokon mindkét irányban egy-egy uj helyivonat közlekedik, mely Fiuméból 2 órakor délután indul és Fuzinéba 3 óra 58 perczkor délután érkezik; Fuzinéből 7 óra 58 perczkor este indul és Fiuméba 9 óra 39 perczkor este érkezik.

A zagóriai h. é. vasuton Zapresics és Zabok-Krapina-Teplitz, továbbá Zabok-Krapina-Teplitz és Krapina, valamint Varasd és Csáktornya között megfelelő és Zapresics valamint Csáktornyán a déli vasuti vonatokhoz is csatlakozó uj vonat helyeztetik mindkét irányba forgalomba.

Az uj vonat Zaprissicről indul 7 óra 57 perczkor reggel, Zabok-Krapina.Teplitzre érkezik 8 óra 54 perczkor reggelf; Zabok-Krapina-Teplitzről indul 6 óra 41 perczkor reggel, Zapresicre érkezik 7 óra 37 perczkor reggel. Krapináról indul 5 óra 50 perczkor reggel és Zabok-Krapina.Tepliczre érkezik 6 óra 31 perczkor reggel; Zabok-Krapina-Teplitzről indul 8 óra 18 perczkor este és Krapinára érkezik 9 órakor este. Varasdról indul 3 óra 42 perczkor délután és Csáktornyára érkezik 4 óra 10 perczkor délután; Csáktornyáról indul 12 órakor délben és Varasdra érkezik 12 óra 28 perczkor délután. Az uj menetrendre vonatkozó részletes adatok, ugy a már kifüggesztett menetrend-hirdetményből, valamint az összes személypénztárak és menetjegy-irodákban 10 krajczárért kapható menetrend-könyvecskéből vehetők ki. Figyelmeztettetik végül az utazó közönség, hogy a folyó évi május hó 31-éről junius hó 1-ére átmenő éjjelen Hatvan és Miskolcz között a 205. és 206. számu, valamint Budapest és P.-Ladány között a 904. és 905. sz. uj személyvonatok nem vezettetnek be s a jelenlegi 309. sz. személyvonat Kis-Kapusról sem indittatik el; továbbá hogy f. é. május hó 31-én a 305. sz. személyvonat Brassótól és a 306. sz. személyvonat Tövistől kezdve nem a jelenlegi, hanem már az uj menetrend szerint fog közlekedni és végül, hogy ugyancsak május 31-én éjjel Brassóból a 401. és Tövisről a 402. sz. gyorsvonat már indittatni fog.

NAPIREND: május 19-én.

Naptár: Kedd. Róm. kath.: Ivó hv. — Prot.: Libor. — Görög-orosz: (május 7.) Sz. ker. m. — Zsidó: (ijar 11.) — Nap kél: 4 óra 20 p., nyugszik 7 óra 30 p. — Hold kél: 2 óra 55 p. délután, nyugszik 2 óra 43 p. éjjel.

A pénzügyminiszter fogad d. u. 2 órakor.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor, a régi városháza tanácstermében.

A főváros magánépitészeti bizottságának ülése, d. u. 5 órakor az uj városházán.

A nemzetközi ornithologiai kongresszus folytatólagos ülése d. e. 9 órakor. Este 6 órakor Nyilvános előadás az egyetemi bonczitani intézetében. Előadó: Tschusi Viktor lovag. Este 8 órakor összejövetel a Margitszigeten.

A tanitóképző intézeti tanárok orsz. egyesületének választmányi ülése d. e. 9 órakor az Andrássy-uti tanitóképző intézetben.

A budapesti honvédegylet közgyülése d. u. 5 órakor a vármegyeház termében.

Ornithologiai kiállitás a nemzeti muzeumban, nyitva d. e. 9-től d. u. 6-ig. Belépti dij 50 kr.

A baromfikiállitás a városligetben nyitva d. e. 9-től d. u. 6-ig. Belépti dij 30 kr.

Nemzeti muzeum: régiségtár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig, d. u. 1—3-ig 50 kr. belépti dij.) A muzeum többi tárai megtekinthetők 50 kr. belépti mellett.

Szabadalmi levéltár (Lánczhid-tér 3.) nyitva délelőtt 9—12-ig.

A kereskedelmi muzeum tudakozó irodája akadémia-utcza 12. földszint. Nyitva van minden nap d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig.

A m. kir. technologiai iparmuzeum (VIII. ker. József-körut 6.) megtekinthető: hétköznapokon (szombat kivételével) d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—12-ig.

Budapesti kereskedelmi muzeum. A hazai termékek állandó kiállitása (a városligeti iparcsarnokban) szabad bemenet mellett nyitva van minden nap d. e. 9 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig. Vasárnap és ünnepnapokon 20 kr. belépti dij.

Csávolszky Lajos
lapkiadótulajdonos és felelős szerkesztő.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi b. 120. Havi b. 16.
Budapest, május 19-én.

A kis szórakozott.

Vigj. 3 felv. Irta Barrière és Gondinet.

Személyek:

Champanet	Szigeti J.
Grimeine	Ujházi
Jules C.	Náday
Don Stephano	Vizvári
Joseph	Faludi
Céleste	Lánczy I.
Cécile	Tolnainé
Elmire	Györgyné
Olympia	Keczeri I.
Juliette	Nagy I.
Jusitine	J. Gaál I.

Kezdete 7½ órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Rendk. bérletsz. I. sz.
Budapest, május 19-én.

A nemzeti szinház és a m. kir. operaház tagjainak közremüködésével:

Oedipus király.

Sophokles tragédiája, forditotta Csiky Gergely.

Személyek:

Oedipus	Nagy I.
Jokaste	Jászay M.
Kreon	Szacsvay
Követ	Gyenes
Töresias	Egressy
Pásztor	Abonyi
Hirmondó	Császár
1-ső kar	Pintér
2-ik »	Hetényi
3-ik »	Tóth
4-ik »	Kőrösmezei

Oedipus Kolonosban.

Sophokles tragédiája. Forditotta Csiky G.

Személyek:

Oedipus	Nagy I.
Antigone	Jászai M.
Ismene	Cs. Alszegi I.
Theseus	Pálffy
Kreon	Szacsvay
Polynikes	Mihályfi
Idegen	Ráthonyi
Hirnök	Császár
1-ső karvezető	Pintér
2-ik »	Hetényi
3-ik »	Tóth
4-ik »	Kőrösmezei

Antigone.

Sophokles tragédiája, forditotta Csiky G. Zenéjét szerzette: Mendelsohn-Bartholdi Felix.

Személyek:

Antigone	Jászay M.
Ismene	Cs. Alszegi I.
Karvezető	Pintér
»	Ney
Kreon	Szacsvay
Őr	Mátrai
Haemon	Horváth
Tiresias	Egressy
Hirnök	Császár
Eurydike	L. Boér H.
Szolga	Vidor

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, május 19-én.

A tékozló fiu.

Némajáték 3 felv. Irta Michel Carré. Zenéjét szerzette Albert Wormser.

Személyek:

Öreg Pierrot	Horváth V.
Felesége	Klárné
Fiatal Pierrot	F. Hegyi A.
Phrynette	Csongori M.
Báró	Németh
Néger inas	Kósa

Kezdete ½8 órakor.

BUDAI SZINKÖR

Budapest, május 19-én.

Egy magyar huszárkáplár Bécsben.

Életkép 5 felv. Irta Costa K.

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A nemzeti szinház játékrendje: *Szerdán,* 20-án: Frou-Frou. Havi bérlet 17. szám. — *Csütörtökön,* 21-én: Az attaché. Havi bérlet 18. szám. — *Pénteken,* 22-én: Vegyes párok. Havi bérlet 19. szám. — *Szombaton,* 23-án: Barátságból. A diplomata. Havi bérlet 20. szám. — *Vasárnap,* 24-én: Az apósok. XVI. bérletszünet.

A m. kir. operaház játékrendje: *Szerdán,* 20-án: Az operaház zárva. — *Csütörtökön,* 21-én: A vihar. Általános bérletszünet II. szám. Mérsékelt helyárak. — *Pénteken,* Az operaház zárva. — *Szombaton,* 22-án: A krakói barátok. Általános bérletszünet III. szám. Mérsékelt helyárak. — *Vasárnap,* 24-én: Az ember tragédiája. Általános bérletszünet IV. szám. Mérsékelt helyárak. — *Hétfőn,* 25-én: Az operaház zárva. — *Kedden,* 26-án: A czigány. Általános bérletszünet V. szám. Mérsékelt helyárak.

A népszinház játékrendje: *Szerdán,* 20-án: Elektra és hangverseny. — *Csütörtökön,* 21-én: A szinház zárva. — *Pénteken,* 22-én: A sötét titok. 1-ször. — *Szombaton,* 23-án: A sötét titok 2-or. — *Vasárnap,* 24-én: A sötét titok. 3-or.

A budai szinkör játékrendje: *Szerdán,* 20-án: Szegény Jonathán. — *Csütörtökön,* 21-én: II. Rákóczy Ferencz fogsága. (Budavár bevételének évfordulója.) — *Pénteken,* 22-én: Tiz leány és egy férj sem. XXII. Cactus. — *Szombaton,* 23-án: Szegény Jonathán.

HOVA MENJÜNK?
A Kálvin-térre,
Bereczky Lajos kávéházába!

Ott kellemesen töltjük az estéket. Uj amerikai tekeasztalok, legjobb italok, hideg buffet. A legkitünőbb minőségü magyar és francia borok. A leghiresebb magyar női zenekar **ERNEST ILONA** müvésznő közremüködése mellett hangversenyezik. Külön mulatóterem. A n. é. közönség minél nagyobb pártfogásáért esedezik

5424 **Bereczky Lajos.**

SCHÖN
nemzeti kávéháza.
Budapest főváros látványossága.
Váczi-körut 45.
Ma és mindennap hangversenyez a
veszprémi KISS JANCSI
16 tagból álló hirneves nemzeti zenekara, mely a párisi világkiállitáson nagy tetszésben részesült és Montevideoban arany-érmet nyert. 5605
Kezdete 8 órakor.

WULFF CZIRKUSZA
az állatkertben.
Ma csütörtökön este 7½ órakor.
nagy előadás
változatos müsorral. 5537
Uj! sensatios nagy **siker!**
az oroszlán lovon.
Fellépnek az összes müvészek és müvésznők.
A jegyek előre válthatók, reggeli 9 órától d. u. 5 óráig csakis **Soprony V.** nagytőzsdéjében, **Kerepesi-ut,** a Nemzeti szinház bérházában. Holnap nagy előadás este 7½ órakor
Ünnep- és vasárnapokon 2 előadás 4 és 7½ órakor.

Herzmann-féle Orpheum
Hajós-utcza 13. sz., a m. k. opera átellenében.
A legszenzácziósabb ujdonság! Először Budapesten.
Ma és minden nap.
A városliget viz alatt.
Nagy kiállitásos zürzavaros bohózat nagyszerü viz-tüneményekkel. (Fontaine, vizesés, természetes szinpadi eső stb. saját viz müberendezéssel **Stern Vilmos** rendezőtől, a diszletek **Stadler J.** müterméből. **Szövege Ármintól,** zenéje **Schindler J.**-től 35 személy közremüködésével.
Holnap pünkösd hétfőjén nagy előadás kitünő müsorral.

MARGITSZIGET
naponként
a felső vendéglőben **czigányzene.** az alsó vendéglőben **katonazene.**
Mindkét vendéglőben
a nap minden szakában meleg étkek
Mérsékelt árak.
Hajóközlekedés minden állomásról félóránként.
5378 Tisztelettel **Reinprecht Alajos.**

Első fővárosi nyári
ORPHEUM
nagymező-utcza 17 sz. alatt.
Teljesen nyáriasan berendezve
A legszenzácziósabb siker!
Egy jelenet a czirkuszból,
zenepantomia nagy kiállitással és tökéletesen uj diszletekkel
Továbbá fellépnek:
W. Staar és Miss Lylia kiváló mutatványai az ezüst létrán. **Osrani csoport** excentrikus zene-parodisták. **Mr. P. Harvey** lábmüvész. **Perczy és Ella** sodrony-müvészek. **Cäcila Carola** k. a. excentrikus énekesnő. **Pantzer Brother** akrobaták és fejmüvészek. **William és Ernst** excentrikus bohóczok. **Budapest kedvelt komikusa Rück Nándor, Bánfy Mariska** k. a. magyar énekesnő. **Neumann** k. a. jelmez-soubrette.

VADÁSZKÜRT SZÁLLODA.
Ma este a diszudvarban
Balogh Károly
ismert és kedvelt népzenekara játszik.
Kezdete 8 órakor. 518

HUNGARIA SZÁLLODA.
Ma este az étteremben
Berkes Béla
ismert és kedvelt zenekar játszik.
Kezdete 8 órakor. [41

Vizállás, 1891. május 18-án.

A folyó neve	Állami vizmércze állomás	Ma: 0 pont felett	Ma: 0 pont alatt	Tegnap: 0 pont felett	Tegnap: 0 pont alatt
Duna	Pozsony	3.15	—	3.08	—
	Komárom	3.40	—	3.47	—
	Budapest	3.25	—	3.36	—
	Mohács	4.84	—	4.94	—
	Ujvidék	4.58	—	4.47	—
	Pancsova	4.51	—	4.44	—
	Orsova	4.16	—	4.14	—
Rába	Sárvár	1.59	—	0.90	—
	Győr	3.02	—	3.07	—
Vág	Szered	0.38	—	0.54	—
Dráva	Zákány	1.56	—	1.26	—
	Barcs	2.68	—	2.60	—
	Eszék	3.62	—	3.62	—
	M.-Sziget	0.98	—	0.96	—
	Tekeháza	0.80	—	0.80	—
	V.-Namény	1.52	—	1.21	—
	Tokaj	2.00	—	2.10	—
	Polgár	—	—	—	—
Tisza	Szolnok	3.76	—	4.12	—
	Csongrád	4.50	—	—	—
	Szeged	4.51	—	5.12	—
	Török-Becse	[illegible]	—	5.25	—
	Titel	4.56	—	4.49	—
Kraszna	N.-Majtény	—	—	3.38	—
Szamos	Dees	0.52	—	0.55	—
	Szatmár	0.38	—	0.50	—
Bodrog	Sáros-Patak	1.32	—	1.22	—
Latorcza	Munkács	0.47	—	0.41	—
Ondava Tapoly	Hosszú	—	—	—	0.35
Berettyó	B.-Szt.-Márton	0.00	—	0.00	—
Sebes- Körös	Nagyvárad	0.31	—	0.33	—
Fekete- Körös	Tenke	0.15	—	0.20	—
Fehér- Körös	Borosjenő	0.04	—	0.04	—
Hármas- Körös	Gyoma	2.84	—	2.98	—
	Déva	1.04	—	1.06	—
Maros	Arad	—	0.04	—	0.04
	Kiszető	0.81	—	0.77	—
Béga	Temesvár	0.45	—	0.39	—
	N.-Becskerek	0.86	—	0.84	—
Száva	Sziszek	5.52	—	3.80	—
	Mitrovicza	4.88	—	5.13	—
Temes	K.-Kostély	1.28	—	1.24	—

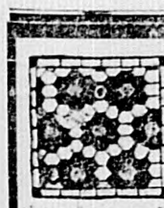
WALLA JÓZSEF
czementáru-gyára
építési anyagok raktára

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utcza 13. sz.

Vállalkozik:
Granitterazzo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Czementlapok és
Mozaik lapokkali
kövezések
elkészitésére stb.

Raktárt tart:
Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi lapok,
Terracotta-áruk.
Kőfedélpép,
Tüzálló téglák,
Kémény rakványokból stb.
5234

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizhatlan mészgyárnak.

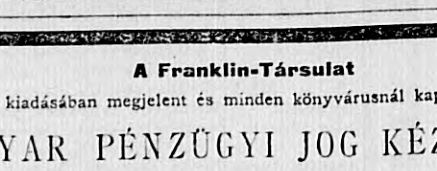

Gyári raktára a gartenaui Portlandi cement és vizhatlan mészgyárnak.

A Franklin-Társulat
kiadásában megjelent és minden könyvárusnál kapható
A MAGYAR PÉNZÜGYI JOG KÉZIKÖNYVE
folytonos vonatkozással a magyar államháztartásnak a legujabb időig terjedő tényleges eredményeire.
Irta **Dr. MARISKA VILMOS.**
Ötödik teljesen átdolgozott kiadás.
5627 *Ára füzve 5 forint.*

AZ

EGYETÉRTÉS

kiadóhivatala május 14-én

Andrássy-ut és Dalszinház-utcza sarkán

(Dalszinház-utcza 1. szám)

a magyar államvasut nyugdijintézetének palotájába

helyeztetett át.

GESSLER-FÉLE VALÓDI ALTVATER.

Mindenütt kapható. — Egyedüli gyárosa: GESSLER SIEGFRIED, likörgyár, Jägerndorf (Ausztria).

Igen gazdag bolgári 22 éves csinok kisasszony részére katonatiszt vagy pedig magasb hivatalnok kerestetik. Ajánlatok tértibéyeggel „Komoly" alatt e lap kiadóhivatalához. 5652

Egy 18 éves intelligens leány óhajtana megismerkedni egy vagyonos urral, a ki őt czélja elérésében anyagilag segélyezné. Ajánlatok «Irma» névre a kiadóhivatalba intézendők. 10764

Eladás.

Birtok eladó vagy haszonbérbe adandó Puszta-Baracson (Pest közelében) az örkényi vasuti állomástól 1¼ órányira, Kun-Szent-Miklóstól 2 órányira, 1300 hold, jutányos áron eladó. Bővebbet dr. Wohl Józsefnél, király-utcza 29. 5583

Használt és uj pénz-szekrények rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 2875

Ritkán kinálkozó **zongora eladás.** Fekete rövid pompás hangzatu 160 cm. hosszu piccoló, egész uj, igen olcsón eladó. Dohány-utcza 1. II. em. 53. 5555

Makulatura, Magyarország legnagyobb napi lapjának megmaradt példányai, felvágatlan nagy kettős ivek, csomagolásra kiválóan alkalmasak, kaphatók legolcsóbban. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 5336

Használt sinek, billenő kocsik, kitérők és forgókorongok, 60 cm. nyomtávval, igen jó karban, mert csak rövid ideig voltak földmunkálatoknál használatban, olcsón eladók. Kérdések intézendők **Használt vasut** czim alatt a kiadóhivatalhoz. 5551

Villák eladók és haszonbérbe adók közel a fővároshoz, vasuti állomás. Bővebbet a kiadóhivatal. 5307

Eladó birtok. Komárom mellett 300 holdas birtok, réttel, majorsággal, szőlővel vagy a nélkül, lakóházzal, dohánykertész lakásokkal. 34 h. dohánytermelési engedélylyel, kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb értesitést ad Nagy Imre Ó-Gyallán. 5582

Vétel.

Üres petroleum hordókat és olajhordókat egész éven át legmagasabb napi árakon vásárol **Weinberger Izidor,** Budapest, **Andrássy-ut 31. szám.** 5519

Alkalmazást keres.

Intelligens kereskedő, a kettős könyvvitelben, magyar, német és román levelezésben teljesen — némileg a franciában is jártas, egyszersmind utazásra igen alkalmas és gyakorlott, legkitűnőbb bizonyitványokra és finom referencziákra támaszkodva, folyó augusztus havára, esetleg előbbi belépéssel, megfelelő, tartós állást keres. Szives ajánlatok «Bizalomra méltó» jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 5594

Egy intelligens középkoru uri nő, ki a háztartás minden ágában, ugy a főzésben teljesen jártas, ugyszintén a kerti termelésekhez is ért azonnal **házvezetőnői** állást keres magános urnőnél, esetleg urnál vagy gyermekekhez anyahelyettesnek. Czim a kiadóhivatalban. 10796

Egy intelligens erőteljes keresztény fiatal ember, kiszolgált katona, a legjobb bizonyitványokkal rendelkezik, raktárnoki, vagy ehhez megfelelő állást keres. Ajánlatok «Pontos» jelige alatt a kiadóba kéretnek. 10799

Alkalmazást nyer.

Egy magas rangu fiatal ur, kinek lakása külföldön van, házához egy művelt, fiatal, szép, erényes árva leányt keres, kire egy kis leány is rábizható volna. — Minden tekintetben biztos állás s a jövő is biztositva van, — azonban a franczia nyelv tudása előnyben részesit. — Ajánlatok „**Victor de Vincennes**" czim alatt a kiadóhivatalba czimezendők. 5645

Gépész kerestetik. Egy felvidéki gőzmalomban f. évi julius hó elsejével betöltendő **gépész állomásra** ezennel pályázat nyittatik. Pályázóktól megkivántatik, hogy egy Láng-féle 100 lóerejü kettős Compound gőzgépet vezetni és kezelni, a malomban előforduló különféle gépészmunkákat, valamint mezőgazdasági gépek javitását is elvégezni képesitve legyenek. Fizetési igényeikkel ellátott és bizonyitványokkal fölszerelt ajánlatokat elfogad e lap kiadóhivatala: **P. M.** 5608 czim alatt.

Oktatás.

Okleveles **gyermekkertésznő** keresztény, beszél magyarul és németül, Budapesten alkalmazást keres. Ajánlatok a kiadóba kéretnek Gyermekkertésznő jelige alatt. 10777

Lakás és bérlet.

Azonnal kiadó IX. ker. Lónyai-utcza 13. szám a III. emeleten 3 utczai, előszoba, fürdőszoba, cselédszoba, éléskamra igen jutányos áron; ugyanott több **raktárnak** felette alkalmas helyiség is kibérelhető. 5250

Igen elegáns nagy utczai és udvari lakások és üzlethelyiségek azonnal vagy augusztusra kiadók. VII. Erzsébet-körut 5. VII. Wesselényi-utcza 46. VI. Teréz-körut 31. 10813

Butorozott különbejáratu utczai szoba Budán I. kerületben egy intelligens fiatal ember számára kiadó, élelmezést is kaphat, szép kilátás, egészséges levegő. Czim a kiadóban. 10776

A VIII. Sándor-utcza 32 számu házban, földszint egy **saroklakás,** mely kivánatra **bolthelyiséggé** átalakittatik, továbbá az I-ső és II. emeleten több kényelmes lakás kiadó, ugyszintén két nagy pinczeraktár, mely műhelynek is használható. Bővebbet ugyanott a házmesternél 10797

Különféle.

A Gubicz-féle ekék és egyéb talajmivelési eszközök jelenleg **Detrich és Nagy** gépműhelye és ekegyára, Budapest, Lipót-körut 30 sz. által gyártatnak. Ugyanitt minden használt **hármas ekék** Gubicz-féle ekefőkkel és kormányokkal ellátattván, jutányos áron átalakittatnak kitünő **kettős ekékké. Sach-féle utánzott ekék** a legjutányosabb áron ugyanitt kaphatók. 10781

Szilárdan készitett szalon garniturák, ebédlődivánok, ottománok, hálódivánok, jutányosan kaphatók a készitőknél. 10744 **Gresz L. és Társa** kárpitos és diszitőknél, **V. ker., Nádor-utcza 28.** az ujépülettel szemben.

Ujonnan épült sarokház külső Erzsébet-királyné-út 1959/16. sz. 500 öl udvar területtel, egy régibb melléképülettel s több lakszobával **elcserélendő a városban lévő kisebb házzal megfelelő ráfizetéssel.** A házban van egy kitünően jövedelmező korcsmaüzlet. Bővebb felvilágositást nyujt Kollmann és Kohn Budapesten, dob-utcza 4. szám. 5646

Részletfizetésre mindennemü kifogástalan szilárd asztalos és kárpitos

BUTOROK

óriási választékban és kedvező fizetési feltételek mellett a m. t. katonatisztek, egyházi férfiak, állami tisztviselők és tanár urak, valamint más jó állásu egyéneknek, ugy helyben, mint a vidéken. Bővebbet a **butorgyárban Budapesten** (belváros) **Duna-utcza 15.,** I-ső emelet. 5529

Meg vagyok szabaditva! a tyukszem kinzó fájdalmától — igy kiált fel számos egyén, s ezt **csakis a Geerling-féle** tyukszem és bőrkeményedés elleni különlegességnek köszönöm. Egy üveg ecsettel tokban csak 40 kr. Raktár: Budapesten Török József gyógyszertára, király-utcza 12. 4593

ZONGORÁK és PIANINÓK megvételre vagy bérbe legolcsóbb áron kaphatok a **CSUPORT J.**-féle zongorateremben **Koronaherczeg-utcza 9. szám** a Harisbazárral szemben. 5436

Kereset után járók fontos értesitést kapnak, ha czimeiket a kiadóhivatalba **«Olcsó önállóság»** alatt beküldik. 5170

Szabad. **kocsitoló.**

Leggazdaságosabb üzem. Tökéletes biztosság!

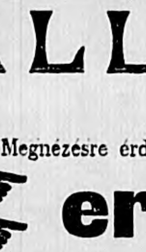

Egyetlen munkás 1 sőt 2 megterhelt vasuti kocsit mozgásba hoz. 5164

WOLFF JOS. MAINZ.

Tegyen kisérletet **kávéban, theában, borban** és minden italban a 5910 **Vanilia - Bisquit à la Margheritá-val** az **Enrico Speziali** hirneves gyárból, **Bécs, VII., Mariahilferstrasse 54.** Hires tartóssága, frissesége által vidéki tartózkodásra és uton. Próbamegrendelések és vidékre való szétküldése a legfontosabb; 2 díszes táblával 100 drb 2 frt.

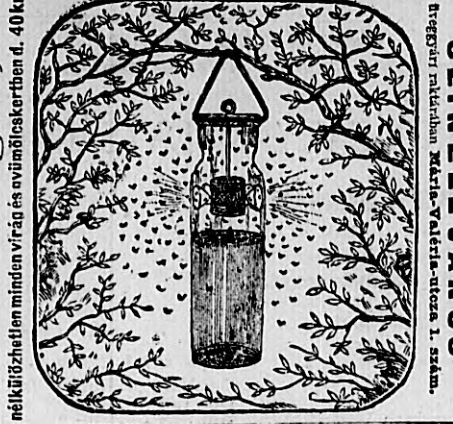

Rovarfogók, nélkülözhetlen minden virág és gyümölcskertben d. 40kr. Kapható: **SZINELL JÁNOS** flreggyári raktárban Mária-Valéria-utcza 1. szám. 5550

Uj minőségek. A király-chiffon a legjobb a világon. Ezen uj minőségek a legtökéletesebbek, mit manapság a szövészeti müvészet előállitani képes. Ezek, mivel csakis üzletem részére gyártvák, kizárólag nálam kaphatók. Árak: végszámra 20 méterrel 2 király 6.80 kr., 3 király 8 frt. 4 király 9.60 kr., 40 méteres végek 13.20 kr., 15.60 kr. és 18.80 kr., valamint könnyebbnemüek is 20 kr. méterenként. **Földvári J.,** rumburgi vászon-raktára és fehérnemü gyára, **Budapest, Városház-tér 9. szám.** Alapittatott 1873. 5606

HERBSTER KÁROLY gépész **Budapest, Károly-körút 3. szám.**

50 drb **Safety** kerékpár készpénzbeni bevásárlása által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy ezen elsőrendü különleges kerékpárokat a legjutányosabban árusithatom el. Nevezetesen:

Általános Safety golyóágy- és golyópedállal	125 frt.
D. Continent Safety négyszeres nyeregrugóval (semmi rázódás nem érezhető)	130 frt.
Sparpok-King Safety, szintén négyszeres nyeregrugóval	140 frt.
Ruganyos Safety, Wippert-rendszer szerint egészen ruganyos a legfinomabb kiállitásban	160 frt.

Mindannyi a legjobb angol aczélból. Azontul nagy választék minden egyéb valódi angol és német kerékpárokból. 5599

Leonardt D. és Társa m. kir. szabadalmazott **Gömbhegyü Tollak** minden papir- és iróeszköz-kereskedésben kaphatók.

A budapesti és bécsi katonakórházban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán, ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket, **hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait,** nőknél **fehérfolyást,** befecskendezés nélkül és bármely **női bajokat,** a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményét, a **hátgerinczbajokat** gyógyit 15 évi **katonaorvosi** tapasztalat után a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY volt cs. és kir. ezredorvos. **Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz., I. em.** bejárat a lépcsőnél. Rendel délelőtt 9—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 4915

Kitschelt Ágost örökösei cs. és kir. udvari szállitók. Bécs város szállitói első cs. kir. osztr. szab. **vasbutor-gyáruk**

Raktár: Bécs, I., Kärtnerstrasse 42. (zwischen Augustinerstrasse und Maysedergasse). Kerti butorok, kerti sátrak, összehajtható székek, ágyak, ágybetétek, mosdóasztalok, szökőkutakhoz való alakok horganyöntvényből. Képes árjegyzékek, I. szoba butorokról, II. kerti butorokról ingyen küldetnek.

UJDONSÁG! UJDONSÁG! horganyozott öntött aczél-matracz-rugók, szabadalom Ausztria-Magyarországban, melyek ugy a **sodronymatraczokat,** valamint egyéb **ágybetétoket** ruganyosság és állandóság tekintetében felülmulnak, semmi zörejt sem okoznak és nem rozsdásodnak. Mindenféle betegséget okozó anyagok összehalmozódása ki van zárva. Képes árjegyzék (5. sz.) ingyen küldetnek. 5132

Van szerencsénk a **társaskocsi tulajdonosoknak, valamint a háziszemét kifuvarozási vállalkozóknak** szives tudomására hozni, hogy az István-ut és Bethlen-tér sarkán levő telken **6 használt társaskocsi és 24 még jó karban levő szemétkihordó kocsi áll,** melyek illendő áron **eladatnak.** Az eladás, illetve vételre vonatkozólag értekezhetni délelőtt 11—12 óra között az „Első magyar szállitási vállalat" részvénytársaság igazgatóságával **Budapesten, IV., kigyó-utcza 1. sz.** 5479

200 frt fedezettel **saját rendszerem szerint** havonként 100—150 frt nyereség nagyon könnyen elérhető, ha értékpapir piaczunk naponkénti alakulatait ügyesen kihasználjuk; erre vonatkozó megbizásokat elfogad: **LÉVAY DÁVID** bank- és váltó-üzlete, **Budapest, VI., Teréz-körut 48. szám.** Ugyanitt 5310 előlegek értékpapirokra, *sorsjegyek részletfizetésre* és igérvények minden huzáshoz kaphatók.

Legmagasabb **pénz-előlegek** mindennemü **értékpapirokra, sorsjegyekre,** valamint **arany-, ezüst-ékszerekre.** A kölcsön részletekben is fizethető vissza. **Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek.** 5567 Budapesti Előlegezési-Bank- és Váltó-intézet **KÖNIGSBAUM és HATSCHEK Budapest, IV., Károly-körut 18. sz.**

MOSO Szállit kezesség mellett a legnagyobb és legismertebb gyár tulajdonosa **Gärdtner és Knopp** (Camillo Gärdtner)), Wien, XIII., Penzing, Poststrasse 10. Árjegyzék ingyen. Raktár Budapesten GEITTNER ÉS RAUSCH-nál. 5481

Szalonna-füstölő-gyár Nis-ben (Szerbia).

Épitőmesterekhez és épitővállalkozókhoz.

A **„Servian Bacon Curing Company" gyárhelyiségének** felépitésére Nisben (Szerbia), pályázat hirdettetik és pedig azon rajzok, tervek és feltételek értelmében, melyeket Walker Róbert úr a társulat mérnöke és a londoni épitész-egyesület elnöke készitett, a rajzok a **nisi brit consulátusnál** mindennap megtekinthetők **d. e. 9—12, d. u. 3—5** óráig.

A **főtervek másolatait** 100 frank letét mellett aranyban a **nisi brit alconsulátustól** meg lehet kapni, mely **letétet** azonban a **társulat titkára visszaadja,** az **épületre** benyujtott bona fide **ajánlat** után, melyet egy **angol nyelvü ajánlati blankettára** kell kiállitani és **a rajzok és tervekhez kell mellékelni.**

Az **ajánlatok 1891. junius 3-ig** (uj naptár szerint) be kell nyujtani **Londoba** és angolul czimezni: **H. Julius Maclure, Secretary Servian Bacon Curing Company Limited Nr. 5 Union Court, Old Broad Street, London E. C.** és ezen felirattal: **„Tender for factory, at Nisch."**

Pályázatok elfogadtatnak **aklok és szinek épitésére is,** mihelyt a gyárépületre a szerződés megköttetett, azután pályázat hirdettetik még **gőzkazánokra, gőzgépekre** és egyéb gépekre beleértve a **hydraulikus felvonatokat** stb. 5562

Sárkány Ig. czégnek **Budapest, (Belváros) Rózsa-tér, Lipót-utcza sarkán I. em.** (a regi városház mögött) levő **butortermeit** lelkiismeretes kiszolgálás folytán a legtágabb körben kedvelt **butor bevásárlási forrásul ajánljuk a n. é. közönségnek.**

Ezen butortelep 16 termében a fővárosban páratlan söt meglepő mennyiségü ugy egyszerü, mint a **legdiszesebb müizléses kiállitásu** és csakis kiváló minőségü **felette olcsó,**

asztalos és kárpitos munkákat

tart folyton készletben

Lakások, szállodák, nyaralók teljes berendezései valamint mindennemü **diszitési munkálatok** saját legujabb minták vagy a megrendelő által szolgáltatott **rajzok** szerint

legnagyobb kedvezmények mellett

vállaltatnak el.

Mintarajzokkal ellátott árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik. 4961

Valódinak elismert csakis a **MÜLLER J. L.**-féle

Tojás olaj szappan

darabja 15 kr., 3 darab 40 kr., 6 darab 80 kr., 12 darab 1 frt 50 kr. Kapható egyedül 4894 **MÜLLER J. L.** illatszer- és pipere-szappan-gyárosnál **BUDAPESTEN** **Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. — Gyár: Rottenbiller-utcza 36.**

Migrén, fejfájás **GUARANA** **GRIMAULT és TÁRSA gyógyszerészektől** Párisban. Egyetlen csomag ezen növényásványos porból — egy kevés czukros vizben feloldva — eléggséges a még oly kegyetlen **fejfájás, migrén** vagy **ideggörcs** megszüntetésére. Erősitő hatása folytán igen becses bélgörcsök ellen. 5352 **Ára 1 frt 50., 1 frt 70 krnak előleges beküldése mellett bérmentve küldetik meg.** Magyarországi főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. Budapest király-u.

Kitüntetést nyert. **Sachs Ármin** első magyar cs. kir. szab. szállitható **jégszekrény-gyára**

BUDAPESTEN, gyár: **József-körut 16,** raktár: **Kerepesi-ut 40,** a népszinház átellenében, ajánlja **jég-készülékeit, sör, bor, tej, viz, hus, ételek** stb. hütésére, valamint **fagylalt reservoirjait** és ennek készitésére szolgáló minden nagyságu és alaku **gépeit,** egyszersmind legujabb szabadalmazott praktikus **fóm, pezsgő- és pezsgetető csapjait** és **hordódugaszait** (sör-szelepeit) melyek mindig gazdag választékban és igen olcsó árakon vannak raktáron. 4789 **Árjegyzékek és rajzok bérmentve küldetnek.** Fleischmann-féle tejszállitó-kannák eredeti árakon.

Megvételre kerestetik tőkebefektetésre egy **erdei uradalom** egy-két millió frt értékben, mindenek felett megkivántatik, hogy fenyves vagy tölgyes legyen. Szives ajánlatokat kérnek, de csak közvetlenül **tulajdonosoktól Horváth** m. kir. nyug. főerdész és **Patz Richard** urak. Bécs Margarethenstrasse 12 szám. 5611

Nemzeti butor-termek

Budapest, VII., Károly-körut 3. sz., I. em. (Huszár-féle házban). Ajánlják nagy készletüket **hálószoba és ebédlő berendezésekben,**

szalon berendezéseket,

uri- és hölgy-szobák egyszerü, egész a legfinomabb minőségig, **kredenczek, asztalok, szekrények, ágyak, iróasztalok, szalonasztalok, varróasztalok, ottománok, pamlagok, tükrök** stb. a legolcsóbb gyári árak mellett. **Két évi jótállás.** 5326 Forgács és Kőrössy.

TITKOS betegségek. A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő-irat folytán ezen legöregebb és legismertebb rendelési intézet, a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható. **Dr. LEITNER 48 év óta fennálló,** minden segélyeszközökkel ellátott rendelő helyiségében. *Budapesten, dob-utcza 18. sz.* **titkos betegségek, tehetetlenség;** önfertőzés, fehérfolyás, levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—10-ig, d. u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 4810

(Nr. 1070.) HAMBURG-AMERIKAI **gőzhajózási részvénytársulat**

Express és postagőzhajózás Hamburg New-York a legszebb és legnagyobb németországi postagőzhajókkal. **Oczeánhajózás kb. 6—7 napig.** Azonkivül rendes postagőzhajó közlekedés:

Hamburgból	**Baltimore**	**Kelet-Afrika**
	Brazilia	**Nyugot-India**
	La Plata	**Mexiko**
	Canada	**Havanna**

4571 Bővebb felvilágositást nyujt **az igazgatóság Hamburgban, Dovenfleth No. 1821.**

Raktár: Wadlsteiner F. és társa-nál — Dúsan **ezüstözött ét- és asztali készletek** (Kelengyék tokokban). Kizárólagos czikkek, szállodák, vendéglők, kávéházak, neveldék, clubok és tiszti éttermek részére. Költségvetések és képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. **Christofle és társa.** Egy teljes **étkészlet,** mely áll: 12 leveseskanál, 12 asztali villa, 12 asztali kés, 12 csemege villa, 12 csemege kés, 12 kávéskanál, 1 levesmerő, 1 tejmerő és 1 szeletelő villából **o. é. 100.— ftba** kerül. A gyár védjegye. Budapest, V. Váczi utcza 27

5095 **Részletre** **butorokat, szőnyegeket, függönyöket** kaphatnak olcsó áron minden állásu szolid **évi lakók,** mint **hivatalnokok, lelkészek, tisztek, kereskedők** Budapest, belváros, ujvilág-utcza 10. szám a vármegyeháza mellett, d. e. 8—12 és d. u. 2—6-ig.

Matico-injectio Matico levelekből készült ártalmatlan szer legrövidebb idő alatt gyógyitja a **titkos betegségeket,** mint **hólyaghurut,** kankó stb. még akkor is, ha az régi s elhanyagolt volna is. — Egy üveg ára 2 frt. **Matico-tokocskák** (Capsules matico) a gyógyuláshoz nagy mérvben hozzájárulnak, a javulást gyorsitják. — **Fecskendők** minőség és czélszerüség szerint 1 frt, 60 kr, 35 kr és 25 kr, ugyszintén suspensoriumok mindig készletben. **Egy üveg ára 2 frt 50 kr.** Magyarországi főraktár **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára Budapest, király-utcza 12.** 8928

LUBLÓ GYÓGYFÜRDŐ (*Szepesmegye Lubotin-Lublófürdő, állomása a kassa-oderbergi vasutnak, 556 m. magasságban a tenger szine felett.*) **Aczélforrások** felette **dusak szénsavban, ivó-, fürdő- és területi gyógymód, kitünő eikerü vérszegénységnél, ideges bajoknál és mindennemü gyengeségnél, különösen pedig női bajoknál.** Pormentes, védett fekvés, fenyves erdők között, kényelmes lakások és kitünő **ellátás mérsékelt árak mellett.** Állandó fürdőorvos **Dr. Szentpályi Béni.** Posta- és távirda-állomás. (Lubló fürdő.) **Zónajegyek** feljogositanak az átszállásra a szab. kassa-oderbergi és a magyar királyi államvasutak minden állomásától Lubotinra (Lubló-fürdő) és vissza. Értesitést ad: 5455 Az uradalmi fürdőigazgatóság.

Szab. osztr. magyar államvasuttársaság.

Árverési hirdetmény.

Állomásainkon és kocsijainkban az utazó közönség által visszahagyott és feltalált, eddig el nem vitt mindazon különféle ruhák, esernyők, sétapálczák stb. tárgyak, melyek már 3 hónapnál hosszabb idő óta letétben vannak, a vasuti üzletszabályzat 33. §-a alapján f. é. május hó 25. délután 3 órakor Budapest állomásunk podgyászkiadási helyiségében megtartandó nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Lipiki jódfürdő (Slavoniában). *Pakratz-Lipik (Déli vasut).* Okocsán magyar kir. államvasutak. **Egyetlen meleg jódhőforrás a kontinensen, 64° Celsius állandó hőmérsékkel. — Hegyek által védett enyhe égalj.** **A nyári idény tartama: április—október.** A tiszta hamisitatlan lipiki jódhévfürdők ajánlatosak a **nyákhártyák** minden **hurutos bántalmainál:** mindennemü **csuzos s köszvényes bajnál, mirigy- és vérbetegségeknél, görvélykórnál, csontbántalmaknál,** stb. — **Mint fürdőorvos dr. Marschalkó Tamás müködik. — Kiterjedt árnyékos park, gazdagon berendezett fürdőhelyiségek, porczellán-, márvány-, kőfürdőkkel stb. stb., tiszta ásványvizzel töltött társasfürdő izzasztó kamrákkal; kitünő gyógyzene, födött sétány, olvasó- s zongoraterem, jó étkezés egy uj vendéglős vezetése alatt, sokféle szórakozás. A déli vasuton menet- és tértijegyek 33% árleengedéssel. A m. kir. államvasutakon zóna-tarifa. Prospektus felvilágositással szolgál a lipiki fürdőigazgatóság.**

A lipiki jódviz szétküldése az igazgatóság részéről szakadatlanul történik, fris töltésbeni lipiki jódviz állandóan kapható *ÉDESKUTY L. cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállitónál* és az osztrák magyar monarchia összes ásványvizkereskedéseiben, valamint a nagyobb gyógytárakban s füszerkereskedésekben. 4762

ÁLLANDÓ MÜKIÁLLITÁS

Andrássy-ut 31. szám alatt.

Megnézésre érdemes gyüjteménye

eredeti olajfestményeknek,

melyeket a mult és jelen mesterei készitettek; ez a gyüjtemény annál érdekesebb, mert hetenként uj sorozat kerül kiállitásra.

A nevezetessé vált

THAN MÓR-féle képtár,

melynek fele egyébiránt már el van adva, még csak junius elejéig lesz kiállitva, minthogy ennek a festő müvésznek a jelesebb müveit a berlini kiállitásra fogjuk küldeni. — Ezeknek a fölötte érdekes festményeknek a megszemlélésére a magas nemességet és a n. é. közönséget meghivja

kiváló tisztelettel

5570 **WEINBERGER I., Andrássy-út 31.**

Nyomatott Neumayer Ede nyomdájában, Budapest. VI. szerecsen-utcza 35. (az operaház átellenében)